

Sammanfattning

Utredningen har haft i uppdrag att *dels* ta ställning till hur direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 *om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet* (skyddsgrundsdirektivet) skall genomföras i Sverige, *dels* att göra en jämförelse av andelen personer som beviljats status som flykting eller som subsidiärt skyddsbehövande i Sverige och i vissa utvalda medlemsstater och analysera vad stora skillnader beror på.

Utredningen har för vart och ett av de områden som omfattas av uppdraget, granskat hur svensk författningsreglering och praxis är utformad. Utredningen har utgått från den nya utlänningslagen (2005:716), NUtlL.

Genomförandet av skyddsgrundsdirektivet

Utredningen har inledningsvis undersökt olika metoder för genomförande av direktiv, särskilt vilka krav som ställs på medlemsstaten vid genomförandet av ett s.k. minimidirektiv.

Vid bedömningen om direktivet är genomfört i svensk rätt har utredningen undersökt om den svenska författningsregleringen och/eller praxis lägger fast en tillräckligt klar och tydlig ram för rättsläget och om enskilda därmed *dels* har tillräckliga förutsättningar att identifiera sina rättigheter och skyldigheter, *dels* kan få sina anspråk domstolsprövade.

Skyddsgrundsdirektivets bestämmelser uppvisar ofta en högre detaljregleringsgrad än NUtlL:s bestämmelser. I den mån direktivets bestämmelser är fastlagda i fast etablerad praxis har det inte ansetts nödvändigt, och i en del fall inte heller lämpligt, att införa direktivets detaljerade bestämmelser i författningstext. I vissa avse-

enden, främst beträffande alternativt skyddsbehövande, motsvarar den svenska regleringen inte de rättigheter och skyldigheter som följer av skyddsgrundsdirektivet. Utredningens förslag syftar till att en anpassning genomförs.

Flyktingar

Såväl NUtIL som skyddsgrundsdirektivets flyktingdefinition tar sin utgångspunkt i Genèvekonventionen. Den bedömning som därvid skall göras skall vara framåtsyftande, vilket enligt utredningens mening bör framgå av lagtextens ordalydelse.

Regeringen har i prop. 2005/06:6 *Flyktingskap och förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning* föreslagit att personer som känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning, och som enligt nuvarande bestämmelser ges skydd som skyddsbehövande i övrigt, istället skall få skydd som flyktingar.

Genom utredningens förslag och propositionen anpassas den svenska lagen till skyddsgrundsdirektivet.

Det är väsentligt att asylprövningen sker mot Genèvekonventionens bestämmelser. Det är inte tillräckligt att en flykting enligt konventionen får uppehållstillstånd på andra grunder. Detta tydliggörs i utredningens förslag genom att frågan om flyktingförklaring föreslås bli prövad i alla asylärenden. Det är viktigt att vid denna prövning anlägga ett internationellt perspektiv.

Skyddsgrundsdirektivet innehåller fakultativa (icke tvingande) bestämmelser om skyddsbehov "sur place" och internt skydd. Bestämmelserna speglar en i svensk och internationell praxis etablerad tolkning av Genèvekonventionen. Det fakultativa utrymme som bestämmelserna ger kan utnyttjas utan författningsstöd. Skyddsgrundsdirektivets exempel på aktörer som utövar förföljelse och som kan ge skydd mot förföljelse speglar en i svensk och internationell praxis etablerad tolkning av Genèvekonventionen. Anledning saknas att i författningstext detaljreglera frågan. Utredningen konstaterar vidare att flyktingdefinitionens förföljelsebegrepp inte förutsätter att förföljelsen utgår direkt från statsmakten. Även det fall att en fungerande statsmakt saknas i landet omfattas av gällande rätt och några författningsändringar behövs inte för att genomföra skyddsgrundsdirektivets bestämmelser härom.

Den svenska ordningen vid upphörande av flyktingskap överensstämmer med skyddsgrundsdirektivets krav.

Uteslutningsgrunderna i artikel 1D, E och F i Genèvekonventionen som idag kan medföra att rätten till uppehållstillstånd inskränks, föreslås bli knutna till beviljandet av flyktingstatus.

Utredningen föreslår att det i NUtL införs en bestämmelse om att ett uppehållstillstånd för en flykting skall vara permanent eller ha en giltighetstid på minst tre år och vara förnybart om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat.

Bestämmelserna i NUtL om återkallelse av flyktingförklaring uppfyller skyddsgrundsdirektivets obligatoriska bestämmelser om återkallelse och upphävande av flyktingförklaring.

Alternativt skyddsbehövande

En utlänning som inte uppfyller kriterierna för att vara flykting skall i fortsättningen kunna ges skydd som alternativt skyddsbehövande.

För att genomföra skyddsgrundsdirektivet i denna del föreslås att 4 kap. 2 § NUtL kompletteras med en bestämmelse som omfattar allvarligt och personligt hot mot en civilpersons liv eller lem på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt.

Skyddsgrundsdirektivet innehåller fakultativa bestämmelser om skyddsbehov "sur place" och internt skydd. Det fakultativa utrymme som bestämmelserna ger kan utnyttjas utan författningsstöd. Genom ett tillägg i 4 kap. 2 § NUtL görs klart att risk för sådana handlingar som avses i paragrafen kan föreligga oberoende av om handlingarna utgår från landets myndigheter eller dessa inte kan antas bereda trygghet mot sådana handlingar från enskilda. Skyddsgrundsdirektivets exempel på aktörer som kan ge skydd mot allvarlig skada speglar svensk praxis. Anledning saknas att i författningstext särskilt reglera frågan.

Skyddsgrundsdirektivet använder sig av ett objektiva riskrekvisit "grundad anledning att förmoda" och "verklig risk att lida allvarlig skada". Dessa rekvisit kan ses som mer förmånliga för den enskilde än rekvisitet "välgrundad fruktan" i NUtL. NUtL bör därför ändras till att omfatta skyddsgrundsdirektivets rekvisit. Vidare bör NUtL i enlighet med skyddsgrundsdirektivets krav innehålla en

bestämmelse om upphörande av ställning som alternativt skyddsbehövande

Uppehållstillstånd för en alternativt skyddsbehövande bör vara permanent eller ha en giltighetstid på minst ett år och vara förnybart om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat.

Beviljande av status som alternativt skyddsbehövande är ett konstaterande under beslutsprocessen att en utlänning är alternativt skyddsbehövande. På motsvarande sätt som gäller flyktingar bör den som är alternativt skyddsbehövande få bekräftelse på sin status (skyddsstatusförklaring). Vidare föreslås bestämmelser om när en skyddsstatusförklaring skall återkallas.

Bedömning av fakta och omständigheter

Skyddsgrundsdirektivet innehåller bestämmelser om hur ansökningar om internationellt skydd skall bedömas. Den svenska ordningen vid bedömningen av ansökningar om internationellt skydd uppfyller f.n. såväl rättsligt som faktiskt de krav som skyddsgrundsdirektivet ställer. Genomförandet av NUtIL, vilket bl.a. kommer att medföra att Migrationsverkets beslut skall överklagas hos domstol, innebär att de rättssäkerhetsgarantier som direktivet ställer upp ytterligare kommer att säkerställas.

Information om de rättigheter och skyldigheter som är förbundna med beviljad status

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande skall enligt skyddsgrundsdirektivet informeras om de rättigheter och skyldigheter som är förbundna med beviljad status. Så sker också. I lag eller förordning finns emellertid inte någon föreskrift om att information skall lämnas. Utredningen föreslår därför en ny bestämmelse om information om de rättigheter och skyldigheter som är förbundna med beviljad status i utlänningsförordningen (1989:547).

Sammanhållning av familjer

I svensk rätt tillämpas principen om familjens enhet på flyktingens familj. Så långt som möjlig hålls även familjen till en skyddsbehö-

vande i övrigt samman. Familjemedlemmarna får oftast samma status som den som erhållit skydd.

Skyddsgrundsdirektivet medför vissa förpliktelser för medlemsstaterna beträffande familjemedlemmar till flyktingar och alternativt skyddsbehövande, som för egen del inte uppfyller kraven för att erhålla sådan status. Familjemedlemmar har rätt till uppehållstillstånd och en långtgående rätt till de övriga förmåner som regleras genom direktivet. Utredningen föreslår att det i NUtL införs en bestämmelse om att make eller sambo och ogift barn till flyktingen eller den som är alternativt skyddsbehövande skall ha rätt till uppehållstillstånd. Upphållstillståndet skall vara permanent eller ha en giltighetstid på minst ett år och vara förnybart om inte hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen föranleder annat.

NUtL bestämmelser om återkallelse av uppehållstillstånd för familjemedlemmar är förenliga med skyddsgrundsdirektivets bestämmelser.

Genom den föreslagna bestämmelsen om att familjemedlemmar till flyktingar och alternativt skyddsbehövande skall beviljas permanent uppehållstillstånd eller tidsbegränsat uppehållstillstånd för minst ett år, säkerställs att familjemedlemmarna får tillgång till de bosättningsbaserade förmåner som regleras i kap. VII i direktivet. När det gäller nivån på de förmåner som skall tillhandahållas familjemedlemmar till flyktingar och personer som är alternativt skyddsbehövande uppfyller svensk rätt skyddsgrundsdirektivets krav.

Resedokument för flyktingar

Enligt såväl skyddsgrundsdirektivet som svensk rätt skall ett rese-dokument utfärdas till flyktingar i de fall som anges i Genèvekonventionen. Några ändringar i gällande reglering behövs inte för att genomföra skyddsgrundsdirektivet i denna del.

Resehandling för alternativt skyddsbehövande vid allvarliga humanitära skäl

Skyddsgrundsdirektivet förpliktar medlemsstaterna att till alternativt skyddsbehövande utfärda en resehandling för resa till annan

stat om det uppkommer allvarliga humanitära skäl som kräver deras närvaro i den andra staten. Idag kan främlingspass utfärdas för ändamålet, någon skyldighet föreligger emellertid inte. Utredningen föreslår därför att bestämmelsen om främlingspass i utlänningsförordningen kompletteras med en skyldighet för Migrationsverket att till alternativt skyddsbehövande utfärda främlingspass om det är påkallat av allvarliga humanitära skäl.

Tillträde till arbetsmarknaden

Skyddsgrundsdirektivet föreskriver att medlemsstaterna skall ge flyktingar och alternativt skyddsbehövande tillgång till arbetsmarknaden. Flyktingar skall också ges tillgång till arbetsmarknadsrelaterade åtgärder.

Flyktingar och skyddsbehövande i övrigt behöver inte arbetstillstånd för att få arbeta i Sverige. För utlänningar som vill bedriva egen näringsverksamhet gäller inte något krav på tillstånd motsvarande arbetstillstånd. Det finns föreskrifter i svensk lag som begränsar utlänningars rätt att utöva yrke. Dessa föreskrifter uppfyller skyddsgrundsdirektivets krav. Såväl flyktingar som skyddsbehövande i övrigt har tillgång till arbetsmarknadsrelaterade åtgärder på samma villkor som svenska medborgare. Några ändringar i gällande författningar föreslås inte.

Utbildning

Skyddsgrundsdirektivet föreskriver att barn som är flyktingar eller har ställning som alternativt skyddsbehövande skall ges tillträde till utbildningsväsendet på samma villkor som svenska barn. Vuxna som är flyktingar eller har ställning som alternativt skyddsbehövande skall ges tillträde till utbildningsväsendet på samma villkor som andra tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta i landet.

Den svenska författningsregleringen ger barn som är flyktingar eller skyddsbehövande i övrigt rätt till skolgång och annan utbildning på samma villkor som svenska barn. Vuxna flyktingar och utlänningar med ställning som skyddsbehövande i övrigt har tillträde till den kommunala vuxenutbildningen och högskolan samt kan tillgodoräkna sig såväl svensk som utländsk utbildning på

samma villkor som svenska medborgare. Skyddsgrundsdirektivets krav är således uppfyllda.

En särskild fråga avseende rätten till utbildning är möjligheten att beviljas studiestöd. Flyktingar och skyddsbehövande i övrigt har samma rätt till studiestöd som svenska medborgare för studier i Sverige vilket medför att skyddsgrundsdirektivets föreskrifter är uppfyllda.

Social trygghet, sociala förmåner och hälso- och sjukvård

Skyddsgrundsdirektivet föreskriver att medlemsstaternas lagstiftning om sociala trygghetssystem vid anställning samt verksamhet som egenföretagare skall tillämpas för flyktingar och alternativt skyddsbehövande.

De flesta svenska socialförsäkringsförmåner omfattas av det EG-rättsliga begreppet social trygghet. Flyktingar och skyddsbehövande i övrigt beviljas i praxis uppehållstillstånd för minst ett år, vilket medför att dessa utlänningar folkbokförs och därmed är berättigade till bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner på samma villkor som svenska medborgare från det att uppehållstillstånd som medför folkbokföring beviljas. Arbetsbaserade socialförsäkringsförmåner kan utges till den som arbetar oavsett om han eller hon är bosatt i landet eller inte.

Skyddsgrundsdirektivet föreskriver vidare att flyktingar och alternativt skyddsbehövande skall få nödvändigt socialt stöd som tillhandahålls medlemsstatens egna medborgare. För alternativt skyddsbehövande får stödet begränsas till att avse grundläggande förmåner som då skall utges på samma villkor som för medlemsstatens egna medborgare.

Som utgångspunkt för vilka förmåner och insatser som enligt svensk rätt omfattas av skyddsgrundsdirektivets sociala förmåner (socialt stöd) har utredningen utgått från begreppet socialtjänst i den svenska lagstiftningen. Flyktingar och skyddsbehövande i övrigt har tillgång till sociala förmåner på samma villkor som svenska medborgare efter det att uppehållstillstånd som medför bosättning beviljats.

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande skall ges tillträde till hälso- och sjukvård på samma villkor som medlemsstatens egna medborgare. För alternativt skyddsbehövande kan hälso- och sjukvården begränsas på samma villkor som gäller för socialt stöd.

Vidare skall flyktingar och alternativt skyddsbehövande med särskilda behov ges tillträde till hälso- och sjukvård på samma villkor som medlemsstatens egna medborgare.

Det inom regeringskansliet utarbetade förslaget till lag om hälso- och sjukvård samt tandvård för asylsökande m.fl. medför att skyddsgrundsdirektivets föreskrifter om tillhandahållande av hälso- och sjukvård för flyktingar och alternativt skyddsbehövande genomförs i svensk rätt. Den svenska regleringen av hälso- och sjukvård till personer med särskilda behov motsvarar det som skall gälla enligt skyddsgrundsdirektivet.

Underåriga utan medföljande vuxen

Med underårig utan medföljande vuxen avses i skyddsgrundsdirektivet såväl ett barn som anlänt till medlemsstaten utan vuxen som ansvarar för det, som ett barn som lämnats ensam efter ankomsten till medlemsstaten. Skyddsgrundsdirektivet föreskriver att dessa barn skall företrädas av en förmyndare eller på annat lämpligt sätt. Förmyndaren skall stå under tillsyn. Barnet skall placeras i ett lämpligt boende. Medlemsstaten skall bemöda sig att efterforska barnets familjemedlemmar. Uppgifter i samband med efterforskningen skall behandlas konfidentiellt.

Genom bestämmelserna i lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn och föräldrabalkens bestämmelser om särskilt förordnad vårdnadshavare är skyddsgrundsdirektivets krav på att ensamkommande barn skall företrädas av en lämplig representation genomfört i svensk rätt. Föräldrabalkens bestämmelser om överförmyndartillsyn och bestämmelserna i socialtjänstlagen (2001:453) om kommunens ansvar för barn och ungdomar som vistas i kommunen, medför sammantaget att direktivets krav på att den underåriges behov tillgodoses, är genomfört i svensk rätt. Skyddsgrundsdirektivets bestämmelser om placering av ensamkommande barn är genomförda i den svenska lagstiftningen genom bestämmelserna i socialtjänstlagen.

Migrationsverket föreslås få ansvar för efterforskningen av de ensamkommande barnens familjemedlemmar efter det att barnet beviljats uppehållstillstånd. Genom bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100) är skyddsgrundsdirektivets krav på att uppgifter i samband med efterforskningen skall behandlas konfidentiellt genomfört i svensk rätt.

Tillgång till bostad

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande skall enligt skyddsgrundsdirektivet ges tillgång till bostad på likvärdiga villkor som andra tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta i landet.

Den svenska författningsregleringen säkerställer genom dels bestämmelser i lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., dels i socialtjänstlagen och genom de överenskommelser som träffas mellan staten och kommuner om flyktingmottagande, att flyktingar och andra skyddsbehövande får tillgång till bostad på villkor som väl tillgodoser skyddsgrundsdirektivets krav.

Rätt till fri rörlighet inom medlemsstaten

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande skall enligt skyddsgrundsdirektivet tillåtas röra sig fritt inom medlemsstatens territorium på samma villkor och med samma begränsningar som gäller för andra tredjelandsmedborgare som är lagligen bosatta inom medlemsstaten.

Utlänningars rörelsefrihet begränsas antingen genom lag eller genom förordning, i sådana bestämmelser görs ingen skillnad mellan utlänningar utifrån på vilken grund de vistas i landet. Svensk rätt uppfyller således skyddsgrundsdirektivets krav.

Tillgång till integrationsfrämjande åtgärder

För flyktingar skall det finnas lämpliga integrationsprogram. Om det är lämpligt skall personer som innehar status som alternativt skyddsbehövande ges tillgång till sådana program.

I Sverige har såväl flyktingar som skyddsbehövande i övrigt tillgång till integrationsfrämjande åtgärder, dels genom bestämmelserna i förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m., dels genom bestämmelserna i skollagen (1985:1100) om svenska för invandrare. Skyddsgrundsdirektivet uppställer inga förpliktelser därutöver.

Återvandring

Skyddsgrundsdirektivet innehåller en fakultativ bestämmelse om bidrag till återvandring.

I svensk rätt finns bestämmelser om bidrag till återvandring i återvandringsförordningen (1984:890).

Administrativt samarbete inom EU

Av skyddsgrundsdirektivet följer att medlemsstaterna skall utse en nationell kontaktpunkt.

Det bör ankomma på regeringen att ta ställning till svensk kontaktpunkt och att meddela kommissionen vilket organ eller myndighet som utsetts.

Personal

Skyddsgrundsdirektivet föreskriver att de som svarar för genomförandet av direktivet skall ha tillräcklig utbildning och vara bundna av tystnadsplikt.

Bestämmelsen syftar enligt utredningen till att sakligt och rättsligt riktiga beslut fattas. Skyddsgrundsdirektivet anger inte i vilken utsträckning utbildning skall tillhandahållas och medför ingen skyldighet för medlemsstaterna att vidta författningsåtgärder på området.

Sekretesslagen och andra författningsföreskrifter om förbud att lämna ut handlingar och tystnadsplikt tillgodoser direktivets krav. Några författningsändringar för att genomföra skyddsgrundsdirektivet behövs inte.

Kostnader och konsekvenser av lämnade förslag

De förslag till författningsbestämmelser som utredningen lämnar avser dels att kodifiera vad som redan följer av etablerad praxis, dels att skyddsgrundsdirektivets bestämmelser avseende främst alternativt skyddsbehövande författningsregleras. Förslaget att ålägga Migrationsverket ett ansvar för efterforskning av ensamkommande barns familjemedlemmar kommer att medföra ökade kostnader för

verket. Förslaget avser emellertid att tillgodose de krav skyddsgrundsdirektivet ställer på svensk rätt.

Flyktingstatus och alternativa skyddskategorier – en statistisk jämförelse

Endast en liten andel av de personer som under åberopande av skyddsbehov får uppehållstillstånd i Sverige erkänns som flyktingar. Sverige är ett av de länder inom EU som har den lägsta andelen beslut om uppehållstillstånd på grund av flyktingskäl, medan alternativa skyddskategorier bereds relativt stort utrymme. Avståndet till EU-genomsnittet för uppehållstillstånd på grund av flyktingskäl, är stort. Det går inte att koppla skillnaden mellan svensk och utländsk praxis till en eller ett fåtal rättsliga faktorer.

Författningsförslag

1 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningslagen (2005:716), dels att 4 kap. 1, 2, 3 §§, 5 kap. 1, 17, 24 och 25 §§, 12 kap. 3 § samt 14 kap. 6 § och rubriken närmast före 4 kap. 1 § och 14 kap. 6 § skall ha följande lydelse,

dels att det skall införas fem nya paragrafer, 4 kap. 2 a §, 3 a §, 5 a § samt 5 kap. 1 a § och 5 a § av följande lydelse samt närmast före 2 kap. 2 a §, 4 kap. 3 a och 5 a §§ och 5 kap. 5 a § nya rubriker av följande lydelse,

dels att orden skyddsbehövande i övrigt skall bytas ut mot alternativt skyddsbehövande.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande

1 §

Med flykting avses i denna lag en utlänning som

– befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller på grund av religiös eller politisk uppfattning, och

– inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av detta lands skydd.

Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen utsatts för förföljelse eller om dessa inte kan antas erbjuda trygghet mot förföljelse från	Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen riskerar att utsättas för förföljelse eller om dessa inte kan antas erbjuda trygghet mot
--	---

enskilda.

förföljelse från enskilda.

Som flykting skall även anses en utlänning som är statslös och som

– av samma skäl som anges i första stycket befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare har haft sin vanliga vistelseort, och

– inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, återvända dit.

Av 2 a § första och andra styckena framgår att en utlänning som avses i första – tredje styckena i vissa fall inte skall anses som flykting.

2 §

Med skyddsbehövande i övrigt avses i denna lag en utlänning som i andra fall än som avses i 1 § befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, *därför att han eller hon*

1. *känner välgrundad fruktan för att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning,*

2. *behöver skydd på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt eller på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan att utsättas för allvarliga övergrepp,*

3. *inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof, eller*

4. *känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sitt kön eller sin homosexualitet.*

Motsvarande gäller för en statslös utlänning som befinner

Med *alternativt* skyddsbehövande avses i denna lag en utlänning som i andra fall än som avses i 1 § befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, *men där det finns grundad anledning att anta att utlänningen vid ett återvändande dit*

1. *skulle vara i fara att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning,*

2. *skulle som civilperson löpa allvarlig och personlig risk till liv eller hälsa på grund av urskillningslöst våld med anledning av en yttre eller inre väpnad konflikt,*

3. *skulle i annat fall behöva skydd på grund av en yttre eller inre väpnad konflikt, eller skulle på grund av andra svåra motsättningar i hemlandet riskera att utsättas för allvarliga övergrepp, eller*

sig utanför det land där han eller hon tidigare har haft sin vanliga vistelseort.

4. skulle vara i fara att utsättas för förföljelse på grund av sitt kön eller sin homosexualitet¹

och utlänningen inte kan, eller på grund av sådan risk inte vill, begagna sig av detta lands skydd.

Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen löper sådan risk som avses i första stycket 1–4 eller om dessa inte kan antas bereda trygghet mot sådana handlingar från enskilda.

Motsvarande gäller för en statslös utlänning som befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare har haft sin vanliga vistelseort.

Av 2 a § tredje stycket framgår att en utlänning som avses i första – tredje styckena i vissa fall inte skall anses som alternativt skyddsbehövande.

Uteslutningsgrunder

2 a §

Om det i fråga om en utlänning som avses i 1 § finns synnerliga skäl att anta att han eller hon

1. har förövat brott mot freden, krigsförbrytelse eller brott mot mänskligheten, så som dessa definieras i de internationella instrument som har upprättats för att beivra sådana brott,

2. har förövat ett grovt icke-politiskt brott utanför Sverige

---

¹ Punkten kan komma att upphävas se prop. 2005/06:6.

innan han eller hon fick tillträde hit som flykting, eller

3. har gjort sig skyldig till gärningar som strider mot Förenta Nationernas syften och grundsatser,

skall utlänningen inte anses som flykting.

En utlänning som avses i 1 § skall heller inte anses som flykting, om han eller hon

1. för närvarande åtnjuter beskydd eller bistånd av andra organ eller kontor inom Förenta Nationerna än FN:s flyktingkommisariat, eller

2. av myndigheterna i bosättningslandet tillerkänns samma rättigheter och skyldigheter som följer med medborgarskap i det landet.

Om det i fråga om en utlänning som avses i 2 § finns synnerliga skäl att anta att han eller hon har begått handlingar som avses i första stycket 1 eller 3 eller i övrigt har begått ett allvarligt brott eller utgör en fara för allmän ordning eller för rikets säkerhet, skall utlänningen inte anses som alternativt skyddsbehövande.

3 §

Om en flykting begär det, skall det antingen i samband med att uppehållstillstånd beviljas eller därefter förklaras att utlänningen är flykting (flyktingförklaring).

En utlänning som avses i 1 §, skall förklaras som flykting (flyktingförklaring).

En flyktingförklaring skall återkallas, om det kommer fram att utlänningen inte längre kan anses som flykting.

Skyddsstatusförklaring

3 a §

En utlänning som avses i 2 §, skall förklaras som alternativt skyddsbehövande (skyddsstatusförklaring).

En skyddsstatusförklaring skall återkallas, om det kommer fram att utlänningen inte längre kan anses som alternativt skyddsbehövande.

När ställningen som alternativt skyddsbehövande upphör

5 a §

En utlänning som avses i 2 § upphör att vara alternativt skyddsbehövande när de omständigheter som ledde till att han eller hon bedömdes som sådan inte längre föreligger eller har ändrats i sådan grad att skydd inte längre behövs.

5 kap.

1 §

Flyktingar och skyddsbehövande i övrigt som befinner sig i Sverige har rätt till uppehållstillstånd.

Flyktingar och alternativt skyddsbehövande som befinner sig i Sverige har rätt till uppehållstillstånd. Upphållstillståndet skall vara permanent eller ha en giltighetstid, för flyktingar på minst tre år och för alternativt skyddsbehövande utlänningar på minst ett år samt vara förnybart, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat.

Uppehållstillstånd får dock vägras

1. en flykting enligt 4 kap. 1 § och en skyddsbehövande *i övrigt* enligt 4 kap. 2 § första stycket 4, om det finns synnerliga skäl att inte bevilja uppehållstillstånd på grund av vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet eller med hänsyn till rikets säkerhet,

2. en skyddsbehövande *i övrigt* enligt 4 kap. 2 § första stycket 2 och 3, om det på grund av hans eller hennes brottslighet finns särskilda skäl att inte bevilja utlänningen uppehållstillstånd eller om det finns synnerliga skäl att inte bevilja sådant tillstånd på grund av vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet eller med hänsyn till rikets säkerhet,

3. en asylsökande som har rest in från Danmark, Finland, Island eller Norge och kan sändas tillbaka till något av dessa länder i enlighet med en överenskommelse mellan Sverige och det landet, om det inte är uppenbart att utlänningen inte kommer att beviljas uppehållstillstånd där,

4. en asylsökande som i annat fall före ankomsten till Sverige har uppehållit sig i ett annat land än hemlandet och där är skyddad mot förföljelse och mot att sändas till hemlandet eller ett annat land där han eller hon inte har motsvarande skydd,

5. en asylsökande som har särskild anknytning till ett annat land och där är skyddad på det sätt som anges i 4, eller

6. en asylsökande som kan sändas till Danmark enligt konventionen den 15 juni 1990 rörande bestämmandet av den ansvariga staten för prövningen av en ansökan om asyl som framställts i en av medlemsstaterna i de Europeiska gemenskaperna

(Dublinkonventionen) och där är skyddad på det sätt som anges i 4.

Uppehållstillstånd får dock vägras

1. en flykting enligt 4 kap. 1 § och en *alternativt* skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § första stycket 4, om det finns synnerliga skäl att inte bevilja uppehållstillstånd på grund av vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet eller med hänsyn till rikets säkerhet,

2. en *alternativt* skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § första stycket 3, om det på grund av hans eller hennes brottslighet finns särskilda skäl att inte bevilja utlänningen uppehållstillstånd eller om det finns synnerliga skäl att inte bevilja sådant tillstånd på grund av vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet eller med hänsyn till rikets säkerhet,

I Dublinförordningen finns bestämmelser som tillämpas gentemot Europeiska unionens medlemsstater samt Island och Norge.

1 a §

Om uppehållstillstånd enligt 1 § ges till en flykting eller en alternativt skyddsbehövande utlänning, har även utlänningens make eller sambo och ogift barn som inte omfattas av uteslutningsgrunderna i 4 kap. 2 a § rätt till uppehållstillstånd, om inte hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen föranleder annat.

Uppehållstillståndet skall vara permanent eller ha en giltighetstid på minst ett år och vara förnybart, om inte hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver annat.

Uppehållstillstånd på grund av en miljökatastrof

5 a §

En utlänning som på grund av en miljökatastrof inte kan återvända till sitt hemland har rätt till uppehållstillstånd. Tillstånd får dock i vissa fall vägras. Därvid har 1 § andra stycket 2 motsvarande tillämpning.

17 §

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel skall det, utom i fall som avses i 1, 2 eller 4 §, särskilt beaktas om den sökande

Vid prövningen av en ansökan om uppehållstillstånd enligt detta kapitel skall det, utom i fall som avses i 1, 2, 4 eller 5 a §, särskilt beaktas om den sökande

gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 § första stycket 5 och 6 skall det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, om uppehållstillstånd skulle beviljas.

gjort sig skyldig till brottslighet eller brottslighet i förening med annan misskötsamhet. Vid prövning av uppehållstillstånd enligt 3 § första stycket 5 och 6 skall det särskilt beaktas om utlänningen eller utlänningens barn kan antas bli utsatt för våld eller för annan allvarlig kränkning av sin frihet eller frid, om uppehållstillstånd skulle beviljas.

24 §

Regeringen får i fråga om en viss grupp av utlänningar meddela föreskrifter om permanent uppehållstillstånd därför att de är skyddsbehövande *i övrigt* enligt 4 kap. 2 § första stycket 2 *eller* 3.

Regeringen får i fråga om en viss grupp av utlänningar meddela föreskrifter om permanent uppehållstillstånd därför att

1. de är *alternativt* skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § första stycket 3, *eller*

2. *de omfattas av tillståndsbestämmelsen i 5 a §.*

25 §

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd inte får beviljas för skyddsbehövande *i övrigt* enligt 4 kap. 2 § första stycket 2 *eller* 3, om det behövs därför att Sveriges möjligheter att ta emot utlänningar har blivit begränsade.

Regeringen får meddela föreskrifter om att uppehållstillstånd inte får beviljas för

1. *alternativt* skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § första stycket 3, *eller*

2. *utlänningar som omfattas av tillståndsbestämmelsen i 5 a §*

om det behövs därför att Sveriges möjligheter att ta emot utlänningar har blivit begränsade.

Regeringen skall anmäla sådana föreskrifter till riksdagen genom en särskild skrivelse inom tre månader.

12 kap.**3 §**

Avvisning och utvisning av en utlänning som avses i 4 kap. 2 § första stycket 2 och 3 får inte verkställas till utlänningens hemland eller till ett land där han eller hon riskerar att sändas vidare till hemlandet, om *det inte finns synnerliga skäl för detta*.

Avvisning och utvisning av en utlänning som avses i 4 kap. 2 § första stycket 3 och 5 kap. 5 a § får inte verkställas till utlänningens hemland eller till ett land där han eller hon riskerar att sändas vidare till hemlandet, om *utlänningen har synnerliga skäl mot detta*.

14 kap.*Flyktingförklaring, resedokument och skyddsstatusförklaring***6 §**

Migrationsverkets beslut enligt 4 kap. 3 och 4 §§ i fråga om flyktingförklaring eller resedokument eller om återkallelse av flyktingförklaring får överklagas *till en migrationsdomstol*.

Migrationsverkets beslut enligt 4 kap. 3, 3 a och 4 §§ i fråga om flyktingförklaring, resedokument eller skyddsstatusförklaring eller om återkallelse av flyktingförklaring eller skyddsstatusförklaring får överklagas *hos migrationsdomstol*.

Denna lag träder ikraft den ...

2 Förslag till förordning om ändring i utlänningsförordningen (1989:547)

Härigenom föreskrivs i fråga om utlänningsförordningen (1989:547)

dels att 1 kap. 11 § skall ha följande lydelse,

dels att det i förordningen skall införas två nya paragrafer, 3 kap. 1 a § och 7 kap. 8 c § av följande lydelse,

dels att det närmast före 7 kap. 8 c § skall införas en ny rubrik av följande lydelse,

dels att orden skyddsbehövande i övrigt skall bytas ut mot alternativt skyddsbehövande.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

11 §¹

Om en utlänning inte har någon handling som gäller som pass och saknar möjlighet att skaffa en sådan handling, får Migrationsverket utfärda främlingspass för honom att gälla som pass.

Migrationsverket skall till en utlänning som är alternativt skyddsbehövande utfärda främlingspass när det är påkallat av allvarliga humanitära skäl, om inte tvingande hänsyn till den nationella säkerheten eller den allmänna ordningen kräver något annat.

Verket får utfärda främlingspass även i andra fall, om det finns särskilda skäl.

3 kap.

1 a §

Migrationsverket skall i samband med att en utlänning beviljas uppehållstillstånd som flykting eller alternativt skyddsbehövande informera om de rättigheter och

¹ Senaste lydelse 2000:391.

skyldigheter som är förbundna med beviljad status. Informationen skall, i den utsträckning det är möjligt, lämnas på ett språk som utlänningen kan förstå.

7 kap.

Efterspårande av familjemedlemmar

8 c §

När uppehållstillstånd har meddelats för ett barn som anlänt till Sverige utan sina föräldrar eller annan person som trätt i föräldrarnas ställe eller som efter ankomsten lämnats utan sådan ställföreträdare, åligger det Migrationsverket att skyndsamt vidta erforderliga åtgärder för att efterspåra barnets familjemedlemmar.

Att Migrationsverket redan under asylförfarandet har skyldighet att så snart som möjligt efterspåra barnets familjemedlemmar framgår av 2 d § förordning (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl.

Efter remiss har yttrande över betänkande Skyddsgrundsdirektivet och svensk rätt (SOU 2006:6) avgetts av Riksdagens ombudsmän (JO), Hovrätten för Västra Sverige, Malmö tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Göteborg, Länsrätten i Skåne län, Justitiekanslern (JK), Rikspolisstyrelsen, Säkerhetspolisen, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO), Integrationsverket, Migrationsverket, Försäkringskassan, Socialstyrelsen, Skatteverket, Barnombudsmannen, Statens skolverk, Högskoleverket, Arbetsmarknadsstyrelsen, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges advokatsamfund, Sveriges Domareförbund, Svenska Läkaresällskapet, Sveriges Tandläkarförbund, Svenska Avdelningen av Internationella Juristkommissionen, Svenska Röda Korset, Rädda Barnens Riksförbund, Caritas, Swera - Svensk flyktinghjälp, Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, Amnesty International - Svenska sektionen, FN:s flyktingkommissariat – UNHCR, Stockholm, UNICEF Sverige (the United Nation's Children's Fund) och Tjänstemännens Centralorganisation (TCO).

Följande instanser har inbjudits men avstått från att yttra sig: Ombudsmannen mot etnisk diskriminering, Centrala studiestödsnämnden, Juridiska institutionen vid Göteborgs universitet, Göteborgs kommun, Malmö kommun, Skellefteå kommun, SACO och LO.

Följande instanser har erbjudits att lämna yttrande men inte inkommit med något: Flyktinggruppernas och asylkommittéernas Riksråd (FARR).

Dessutom sändes betänkandet för kännedom till Utlänningsnämnden.

RÅDETS DIREKTIV 2005/85/EG

av den 1 december 2005

om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 63.1 d första stycket,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,med beaktande av Europaparlamentets yttrande ⁽²⁾,med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽³⁾, och

av följande skäl:

- (1) En gemensam asylpolitik, som omfattar ett gemensamt europeiskt asylsystem, är en del av Europeiska unionens mål att gradvis inrätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa som är öppet för personer som tvingade av omständigheterna söker skydd inom gemenskapen på laglig väg.
- (2) Europeiska rådet enades vid sitt särskilda möte i Tammerfors den 15 och 16 oktober 1999 om att arbeta för att ett gemensamt europeiskt asylsystem skapas, grundat på en fullständig och absolut tillämpning av Genèvekonventionen om flyktingars rättsliga ställning av den 28 juli 1951, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967 ("Genèvekonventionen"), och på så sätt garantera att ingen skickas tillbaka för att bli utsatt för förföljelse, det vill säga att principen om "non-refoulement" bekräftas.
- (3) I slutsatserna från Tammerfors fastställs att ett gemensamt europeiskt asylsystem på kort sikt bör omfatta gemensamma normer för rättvisa och effektiva asylförfaranden i medlemsstaterna och, på längre sikt, gemenskapsbestämmelser som leder till ett gemensamt asylförfarande i hela Europeiska gemenskapen.

- (4) Miniminormerna i detta direktiv för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus är därför en första åtgärd i fråga om asylförfaranden.
- (5) Detta direktivs huvudsakliga syfte är att införa miniminormer i gemenskapen för förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus.
- (6) Tillnärmningen av reglerna om förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus bör bidra till att begränsa asylsökandes sekundära förflyttningar mellan medlemsstaterna när sådana förflyttningar motiveras av skillnader i de rättsliga ramarna.
- (7) Det ligger i miniminormernas natur att medlemsstaterna bör ha befogenhet att införa eller behålla förmånligare bestämmelser för tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som ansöker om internationellt skydd i en medlemsstat, om en sådan ansökan anses bygga på förutsättningen att personen i fråga är flykting i den mening som avses i artikel 1 A i Genèvekonventionen.
- (8) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (9) När det gäller behandlingen av personer som omfattas av detta direktiv är medlemsstaterna bundna av sina skyldigheter enligt de internationella rättsliga instrument som de är parter i och som förbjuder diskriminering.
- (10) Det är av yttersta vikt att beslut om alla asylansökningar fattas på grundval av fakta och, i första instans, av myndigheter vars personal har lämpliga kunskaper eller erhåller den utbildning som behövs om asyl- och flyktingfrågor.
- (11) Det ligger i såväl medlemsstaternas som de asylsökandes intresse att beslut om asylansökningar fattas så fort som möjligt. Medlemsstaterna bör efter eget gottfinnande besluta hur handläggningen av asylansökningar skall organiseras, så att de i enlighet med sina nationella behov kan prioritera eller påskynda handläggningen av en ansökan med beaktande av normerna i detta direktiv.

⁽¹⁾ EGT C 62, 27.2.2001, s. 231 och EGT C 291, 26.11.2002, s. 143.⁽²⁾ EGT C 77, 28.3.2002, s. 94.⁽³⁾ EGT C 193, 10.7.2001, s. 77. Yttrande avgivet efter icke-obligatoriskt samråd.

- (12) Begreppet allmän ordning kan omfatta en fällande dom för ett allvarligt brott.
- (13) För att personer som verkligen behöver skydd enligt artikel 1 i Genèvekonventionen skall erkännas som flyktingar på riktiga grunder, bör alla asylsökande, med vissa undantag, få faktisk tillgång till asylförfarandet, möjlighet att samarbeta och effektivt kommunicera med de behöriga myndigheterna för att lägga fram alla relevanta omständigheter i sitt ärende och de rättssäkerhetsgarantier under förfarandet som krävs för att de skall kunna föra sin talan genom alla skeden av förfarandet. Dessutom bör förfarandet vid prövning av en asylansökan åtminstone ge sökanden rätt att stanna kvar i avvaktan på beslut av behörig myndighet, rätt till tolk för att kunna lägga fram sin sak när de hörs av myndigheterna, möjlighet att meddela sig med en företrädare för Förenta nationernas flyktingkommissariat eller någon annan organisation som arbetar för flyktingkommissariatets räkning, rätt till korrekt delgivning av beslut, rätt till en saklig och rättslig motivering av beslutet, möjlighet att rådgöra med en juridisk rådgivare eller annan rådgivare samt rätt att under avgörande skeden i förfarandet informeras om sin rättsliga ställning på ett språk som de rimligen kan förväntas förstå.
- (14) Dessutom bör det införas särskilda rättssäkerhetsgarantier för ensamkommande barn på grund av deras sårbarhet. I detta sammanhang bör medlemsstaterna i första hand ta hänsyn till barnens bästa.
- (15) Om en person gör en efterföljande ansökan utan att nya bevis eller skäl läggs fram, skulle det vara orimligt om medlemsstaterna vore skyldiga att genomföra ett nytt fullständigt prövningsförfarande. I dessa fall bör medlemsstaterna få välja mellan förfaranden som innebär undantag från de garantier som den asylsökande vanligen åtnjuter.
- (16) Många asylansökningar görs vid gränsen eller i en transitzon i en medlemsstat före ett beslut om den sökandes inresa. Medlemsstaterna bör kunna behålla befintliga förfaranden som är anpassade till den särskilda situationen för dessa sökande vid gränsen. Gemensamma regler bör fastställas om eventuella undantag i sådana fall från de garantier som de asylsökande vanligen åtnjuter. Förfaranden vid gränserna bör huvudsakligen avse sådana sökande som inte uppfyller villkoren för inresa på medlemsstaternas territorium.
- (17) En nyckelfråga när det gäller att bedöma hur välgrundad en asylansökan är, är den sökandes säkerhet i det egna ursprungslandet. Om ett tredjeland kan anses vara ett säkert ursprungsland bör medlemsstaterna kunna fastställa dess säkerhet och förutsätta att det är säkert för en särskild sökande, såvida han eller hon inte lägger fram allvarliga motbevis.
- (18) Med tanke på den harmoniseringsnivå som nåtts för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar, bör gemensamma kriterier för att fastställa tredjeländer som säkra ursprungsländer upprättas.
- (19) Om rådet har försäkrat sig om att dessa kriterier uppfylls avseende ett visst ursprungsland och följaktligen har införlivat detta i den gemensamma minimiförteckning över säkra ursprungsländer som skall antas i enlighet med detta direktiv, bör medlemsstaterna vara skyldiga att behandla ansökningar från personer med medborgarskap i det landet, eller statslösa personer som tidigare hade hemvist i det landet, på grundval av presumtion som ej utesluter motbevisning av säkerheten i det landet. Mot bakgrund av att det är av politisk vikt att säkra ursprungsländer fastställs, särskilt med tanke på följderna av en bedömning av människorättsituationen i ett ursprungsland och dess följder för Europeiska unionens politik när det gäller yttre förbindelser, bör rådet fatta alla beslut om upprättande eller ändring av förteckningen efter samråd med Europaparlamentet.
- (20) Till följd av Bulgariens och Rumäniens ställning som kandidatländer för anslutning till Europeiska unionen och de framsteg dessa kandidatländer har gjort bör de betraktas som säkra ursprungsländer enligt detta direktiv fram till anslutningsdagen.
- (21) Fastställande av ett tredjeland som säkert ursprungsland i enlighet med detta direktiv garanterar inte någon absolut säkerhet för medborgare i dessa länder. Det ligger i sakens natur att vid den bedömning som ligger till grund för detta fastställande kan hänsyn tas endast till de allmänna civila, rättsliga och politiska förhållandena i landet samt till huruvida aktörer som utövar förföljelse, tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, i praktiken åläggs sanktioner om de befinns skyldiga i det berörda landet. Om en sökande visar att det föreligger tungt vägande skäl till att anse att landet inte är säkert när det gäller hans eller hennes särskilda omständigheter är det därför viktigt att fastställandet av landet som säkert inte längre kan anses vara relevant för honom eller henne.

- (22) Medlemsstaterna bör pröva alla ansökningar i sak, det vill säga bedöma om sökanden i fråga har rätt till flyktingstatus i enlighet med rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet⁽¹⁾, förutom då det här direktivet föreskriver något annat, särskilt om det rimligtvis kan antas att ett annat land skulle göra prövningen eller lämna tillräckligt skydd. Medlemsstaterna bör i synnerhet inte vara skyldiga att bedöma sakskalet i en asylansökan om ett första asylland har beviljat sökanden flyktingstatus eller tillräckligt skydd av annat slag och sökanden kommer att åter släppas in i detta land.
- (23) Medlemsstaterna bör inte heller vara skyldiga att bedöma en asylansökan i sak om sökanden på grund av en koppling till ett tredjeland enligt definitionen i nationell lagstiftning rimligtvis kan förväntas söka skydd i detta tredjeland. Medlemsstaterna bör endast gå vidare på denna grund om denna särskilda sökande skulle vara säker i det berörda tredjelandet. För att undvika sekundära förflyttningar bland sökande bör gemensamma principer för medlemsstaternas övervägande eller fastställande av säkra ursprungsländer upprättas.
- (24) När det gäller vissa europeiska tredjeländer som iakttar särskilt strikta normer avseende mänskliga rättigheter och skydd av flyktingar bör medlemsstaterna tillåtas att inte pröva eller inte fullständigt pröva asylansökningar för sökande som reser in på deras territorium från sådana europeiska tredjeländer. Med tanke på de eventuella följderna för sökanden av en begränsad eller utelämnad prövning, bör denna tillämpning av begreppet säkra tredjeländer begränsas till sådana fall som rör tredjeländer avseende vilka rådet har förvissat sig om att de strikta normerna för säkerhet i det berörda tredjelandet är uppfyllda i enlighet med detta direktiv. Rådet bör fatta beslut i denna fråga efter samråd med Europaparlamentet.
- (25) De gemensamma normer som rör de båda koncepten för säkra tredjeländer enligt detta direktiv är sådana att deras praktiska konsekvenser beror på om det berörda tredjelandet tillåter sökanden i fråga att resa in på dess territorium.
- (26) När det gäller återkallande av flyktingstatus bör medlemsstaterna se till att de personer som har flyktingstatus vederbörligen informeras om en eventuell ny bedömning av deras status och får tillfälle att lägga fram sina synpunkter innan myndigheterna fattar ett motiverat beslut att återkalla deras flyktingstatus. Dessa garantier får dock undvaras om skälen till upphörandet av flyktingstatusen inte sammanhänger med en ändring av de villkor som låg till grund för erkännandet.
- (27) En grundläggande princip i gemenskapslagstiftningen återspeglas i det faktum att beslut som fattats om en asylansökan och om återkallande av flyktingstatus är föremål för ett effektivt rättsmedel inför domstol i enlighet med artikel 234 i fördraget. Rättsmedlets effektivitet, även när det gäller prövning av berörda sakförhållanden, är beroende av det administrativa och rättsliga systemet i varje medlemsstat som helhet.
- (28) I enlighet med artikel 64 i fördraget påverkar detta direktiv inte medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.
- (29) Förfaranden som omfattas av rådets förordning (EG) nr 343/2003 av den 18 februari 2003 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredje land har gett in i någon medlemsstat⁽²⁾ behandlas inte i detta direktiv.
- (30) Genomförandet av detta direktiv bör utvärderas minst vartannat år.
- (31) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att införa miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av åtgärdens omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går direktivet inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.
- (32) I enlighet med artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, har Förenade kungariket genom en skrivelse av den 24 januari 2001 meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv.

⁽¹⁾ EUT L 304, 30.9.2004, s. 12.

⁽²⁾ EUT L 50, 25.2.2003, s. 1.

- (33) I enlighet med artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, har Irland genom en skrivelse av den 14 februari 2001 meddelat sin önskan att delta i antagandet och tillämpningen av detta direktiv.
- (34) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokollet om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, deltar Danmark inte i antagandet av detta beslut, som därför varken är bindande för eller tillämpligt i Danmark.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

Syftet med detta direktiv är att fastställa miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- a) *Genèvekonventionen*: konventionen av den 28 juli 1951 om flyktingars rättsliga ställning, ändrad genom New York-protokollet av den 31 januari 1967.
- b) *ansökan eller asylansökan*: en ansökan som görs av en tredjelandsmedborgare eller statslös person och som kan förstås som en begäran om internationellt skydd från en medlemsstat i enlighet med Genèvekonventionen. En ansökan om internationellt skydd antas vara en asylansökan, om inte personen i fråga uttryckligen begär en annan typ av skydd som det kan ansökas om separat.
- c) *sökande eller asylsökande*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som har ansökt om asyl och vars ansökan ännu inte har lett till ett slutligt beslut.
- d) *slutligt beslut*: ett beslut om huruvida en tredjelandsmedborgare eller statslös person skall beviljas flyktingstatus i enlighet med direktiv 2004/83/EG och som inte längre kan överklagas i enlighet med kapitel V i det här direktivet, oberoende av om ett sådant överklagande innebär att sökandena får stanna i de berörda medlemsstaterna i avvaktan på resultatet, med förbehåll för bilaga III i det här direktivet.
- e) *beslutande myndighet*: en myndighet med domstolsliknande uppgifter eller en administrativ myndighet i en medlemsstat som är ansvarig för att pröva asylansökningar och behörig att fatta beslut i första instans i sådana ärenden, med förbehåll för bilaga I.
- f) *flykting*: en tredjelandsmedborgare eller statslös person som uppfyller kraven enligt artikel 1 i Genèvekonventionen såsom den återges i direktiv 2004/83/EG.
- g) *flyktingstatus*: en medlemsstats erkännande av en tredjelandsmedborgare eller statslös person som flykting.
- h) *ensamkommande barn*: en person som är yngre än arton år och som anländer till medlemsstaternas territorium utan att vara i sällskap med en vuxen som enligt lag eller sedvana ansvarar för honom eller henne, så länge som han eller hon inte faktiskt tas om hand av en sådan person; begreppet omfattar också en underårig som lämnas utan sällskap av en vuxen efter att ha rest in på medlemsstaternas territorium.
- i) *företrädare*: en person som agerar för en organisations räkning vilken företräder ett ensamkommande barn i egenskap av förmyndare, en person som agerar för en nationell organisations räkning vilken ansvarar för underårigas omvårdnad och välbefinnande eller någon annan lämplig företrädare som utsetts att värna om hans eller hennes bästa.
- j) *återkallande av flyktingstatus*: ett beslut av en behörig myndighet om att återkalla, upphäva eller vägra att förnya en persons flyktingstatus i enlighet med direktiv 2004/83/EG.
- k) *stanna kvar i medlemsstaten*: att stanna kvar på den medlemsstats territorium där asylansökan har lämnats in eller håller på att prövas, inbegripet vid gränsen eller i denna medlemsstats transitzoner.

Artikel 3

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv är tillämpligt på alla asylansökningar som lämnas in på medlemsstaternas territorium, inbegripet vid gränsen eller i deras transitzoner, samt på återkallande av flyktingstatus.
2. Detta direktiv är inte tillämpligt på ansökningar om diplomatisk eller territoriell asyl som lämnas in till medlemsstaternas beskickningar.

3. När medlemsstater tillämpar eller inför ett förfarande där asylansökningar prövas både som ansökningar på grundval av Genèvekonventionen och som ansökningar om andra typer av internationellt skydd som grundar sig på omständigheter samt fastställs i artikel 15 i direktiv 2004/83/EG skall de tillämpa det här direktivet under hela förfarandet.

4. Medlemsstaterna får dessutom besluta att tillämpa detta direktiv på förfaranden för att fatta beslut om ansökningar om alla typer av internationellt skydd.

Artikel 4

Ansvariga myndigheter

1. Medlemsstaterna skall för alla förfaranden utse en beslutande myndighet som skall ansvara för en korrekt prövning av ansökningarna enligt detta direktiv, särskilt artikel 8.2 och artikel 9.

I enlighet med artikel 4.4 i förordning (EG) nr 343/2003 skall asylansökningar som lämnas in i en medlemsstat till myndigheterna i en annan medlemsstat som utför inresekontroller i den förstnämnda medlemsstaten behandlas av den medlemsstat på vars territorium ansökan lämnas in.

2. Medlemsstaterna får dock föreskriva att en annan myndighet skall vara ansvarig då syftet är att

- a) handlägga fall där man överväger att överföra sökanden till en annan stat enligt reglerna om kriterier och mekanismer för att fastställa vilken stat som skall ansvara för prövningen av en asylansökan, så länge som överförandet inte har ägt rum eller mottagarstaten har vägrat att överta eller återta sökanden,
- b) fatta ett beslut om ansökan med hänsyn till nationella säkerhetsbestämmelser, förutsatt att den beslutande myndigheten rådfrågas innan beslutet fattas om huruvida sökanden skall betraktas som flykting enligt direktiv 2004/83/EG,
- c) göra en preliminär prövning enligt artikel 32, förutsatt att myndigheten i fråga har tillgång till sökandens akt avseende den tidigare ansökan,
- d) handlägga fall inom ramen för de förfaranden som avses i artikel 35.1,
- e) neka inresa inom ramen för det förfarande som avses i artikel 35.2–35.5, på de villkor och enligt det förfaringssätt som anges i de punkterna,

f) fastställa att en sökande försöker resa in i eller har rest in i medlemsstaten från ett säkert tredjeland enligt artikel 36, på de villkor och enligt det förfaringssätt som anges i den artikeln.

3. Om myndigheter utses enligt punkt 2 skall medlemsstaterna se till att personalen vid dessa myndigheter har lämpliga kunskaper eller får den utbildning som krävs för att kunna fullgöra sina skyldigheter vid genomförandet av detta direktiv.

Artikel 5

Förmånligare bestämmelser

Medlemsstaterna får införa eller bibehålla förmånligare normer för förfaranden för beviljande och återkallande av flyktingstatus, förutsatt att de normerna är förenliga med detta direktiv.

KAPITEL II

GRUNDLÄGGANDE PRINCIPER OCH GARANTIER

Artikel 6

Rätt till prövning av ansökan

1. Medlemsstaterna får ställa som krav att asylansökan lämnas in av den som ansökan gäller och/eller på en angiven plats.

2. Medlemsstaterna skall se till att varje enskild myndig person med rättskapacitet har rätt att lämna in en asylansökan för sin egen räkning.

3. Medlemsstaterna får föreskriva att en asylsökande får lämna in asylansökningar för personer som är beroende av honom eller henne för sin försörjning. I sådana fall skall medlemsstaterna säkerställa att myndiga personer som är beroende av sökanden för sin försörjning samtycker till att en ansökan lämnas in för deras räkning och, om de inte skulle godta detta, att de ges möjlighet att själva lämna in en ansökan.

Samtycke skall begäras när ansökan lämnas in eller senast i samband med den personliga intervjun med den myndiga person som är beroende av sökanden för sin försörjning.

4. Medlemsstaterna får genom nationell lagstiftning fastställa

- a) i vilka fall en underårig har rätt att lämna in en asylansökan för sin egen räkning,
- b) i vilka fall en ansökan för ett ensamkommande barn måste lämnas in av en företrädare enligt artikel 17.1 a,

c) i vilka fall inlämnandet av en asylansökan även anses inbegripa inlämnande av en asylansökan för eventuella ogifta underåriga.

5. Medlemsstaterna skall se till att de myndigheter som en person som önskar lämna in en asylansökan kan komma att vända sig till är i stånd att informera personen i fråga om hur han eller hon kan lämna in en sådan ansökan och/eller får kräva att dessa myndigheter skall vidarebefordra ansökan till den behöriga myndigheten.

Artikel 7

Rätt att stanna kvar i medlemsstaten under prövningen av ansökan

1. Sökandena skall ha rätt att stanna kvar i medlemsstaten enbart så länge som förfarandet pågår till dess att den beslutande myndigheten har fattat beslut i enlighet med de förfaranden i första instans som fastställs i kapitel III. Rätten att stanna kvar skall inte utgöra ett berättigande till uppehållstillstånd.

2. Medlemsstaterna får avvika från denna regel endast när en efterföljande ansökan i enlighet med artiklarna 32 och 34 inte kommer att prövas vidare eller när de kommer att överlämna eller i förekommande fall utlämna en person antingen till en annan medlemsstat enligt skyldigheter i enlighet med en europeisk arresteringsorder⁽¹⁾ eller på annat sätt, eller till ett tredje land eller till internationella brottmålsdomstolar eller tribunaler.

Artikel 8

Krav som ställs på prövningen av asylansökningar

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 23.4 i skall medlemsstaterna se till att asylansökningar inte avslås eller nekas prövning enbart på den grunden att de inte har lämnats in så snart som möjligt.

2. Medlemsstaterna skall se till att den beslutande myndigheten fattar sina beslut om asylansökningar efter en korrekt prövning. Medlemsstaterna skall därför se till att

- a) ansökningar prövas och beslut fattas individuellt, objektivt och opartiskt,
- b) exakt och aktuell information erhålls från olika källor, t.ex. från Förenta nationernas flyktingkommissariat (UNHCR), om den allmänna situation som råder i de asylsökandes ursprungsländer och, vid behov, i de länder som de asylsökande har rest igenom, och att denna information görs tillgänglig för den personal som ansvarar för att pröva asylansökningar och fatta beslut om dessa,

c) den personal som har att pröva asylansökningar och fatta beslut om dessa har kunskaper om tillämpliga normer på området för asyl- och flyktinglagstiftning.

3. De myndigheter som anges i kapitel V skall, genom den beslutande myndigheten, genom sökanden eller på annat sätt, få tillgång till den allmänna information som avses i punkt 2 b, när denna behövs för att de skall kunna utföra sitt arbete.

4. Medlemsstaterna får föreskriva regler för översättning av handlingar som är relevanta för prövningen av ansökningar.

Artikel 9

Krav som ställs på beslut av den beslutande myndigheten

1. Medlemsstaterna skall se till att beslut om asylansökningar meddelas skriftligen.

2. När en ansökan avslås skall medlemsstaterna dessutom se till att de faktiska och rättsliga skälen för detta anges i beslutet och att det ges skriftlig information om hur ett beslut som går sökanden emot kan överklagas.

Medlemsstaterna behöver inte uppge skälen för att inte bevilja flyktingstatus i beslutet om sökanden beviljas en status som ger samma rättigheter och förmåner enligt den nationella lagstiftningen och gemenskapslagstiftningen som flyktingstatus enligt direktiv 2004/83/EG. I dessa fall skall medlemsstaterna se till att skälen för att inte bevilja flyktingstatus uppges i sökandens akt och att sökanden på begäran får tillgång till sin akt.

Dessutom behöver medlemsstaterna inte lämna skriftlig information om hur ett negativt beslut skall överklagas tillsammans med beslutet om sökanden har försetts med informationen i ett tidigare skede antingen skriftligen eller med hjälp av elektroniska medel som är tillgängliga för sökanden.

3. För de ändamål som avses i artikel 6.3, och när ansökan grundar sig på samma skäl, får medlemsstaterna fatta ett enda beslut som omfattar samtliga personer som är beroende av sökanden för sin försörjning.

⁽¹⁾ Se rådets rambeslut 2002/584/RIF av den 13 juni 2002 om en europeisk arresteringsorder och överlämning mellan medlemsstaterna (EGT L 190, 18.7.2002, s. 1).

Artikel 10

Garantier för asylsökande

1. Medlemsstaterna skall se till att alla asylsökande omfattas av följande garantier i samband med de förfaranden som föreskrivs i kapitel III:

- a) Sökandena skall upplysas på ett språk som de rimligen kan förväntas förstå om det förfarande som skall följas och om sina rättigheter och skyldigheter under detta förfarande och de tänkbara konsekvenserna av att inte uppfylla sina skyldigheter och inte samarbeta med myndigheterna. De skall upplysas om den tidsram och de medel som står till deras förfogande för att uppfylla skyldigheten att lägga fram de fakta som avses i artikel 4 i direktiv 2004/83/EG. Informationen skall tillhandahållas i så god tid att de kan utöva de rättigheter som garanteras genom det här direktivet och uppfylla de skyldigheter som anges i artikel 11.
- b) Sökandena skall närhelst så är nödvändigt få hjälp av en tolk som kan framföra deras argument till de behöriga myndigheterna. Medlemsstaterna skall anse det vara nödvändigt att tillhandahålla tolk åtminstone när den beslutande myndigheten kallar sökanden till en intervju i enlighet med artiklarna 12 och 13 och adekvat kommunikation inte kan säkerställas utan sådana tjänster. I detta fall, liksom i andra situationer då de behöriga myndigheterna kallar in sökanden, skall kostnaderna för tolken täckas med offentliga medel.
- c) Sökandena får inte nekas möjlighet att meddela sig med UNHCR eller någon annan organisation som verkar för flyktingkommissariatets räkning på medlemsstatens territorium enligt avtal med denna medlemsstat.
- d) Sökandena skall inom skälig tid underrättas om vilket beslut den beslutande myndigheten har fattat om deras asylansökan. Om en juridisk rådgivare eller annan rådgivare rättsligt företräder sökanden, får medlemsstaterna välja att underrätta honom eller henne om beslutet i stället för den asylsökande.
- e) Sökandena skall på ett språk som de rimligen kan förväntas förstå informeras om resultatet av det beslut som fattats av den beslutande myndigheten, om de inte biträds eller företräds av en juridisk rådgivare eller annan rådgivare och om kostnadsfritt rättsligt bistånd inte tillhandahålls. Denna information skall i enlighet med bestämmelserna i artikel 9.2 innefatta upplysningar om möjligheterna att överklaga ett beslut som går dem emot.

2. Medlemsstaterna skall i fråga om de förfaranden som föreskrivs i kapitel V se till att alla asylsökande omfattas av garantier motsvarande dem som anges i punkt 1 b, 1 c och 1 d i denna artikel.

Artikel 11

De asylsökandes skyldigheter

1. Medlemsstaterna får ålägga de asylsökande skyldighet att samarbeta med de behöriga myndigheterna i den utsträckning behandlingen av ansökan kräver en sådan skyldighet.

2. Medlemsstaterna får särskilt föreskriva att

- a) de asylsökande skall rapportera till de behöriga myndigheterna eller infinna sig där personligen, antingen genast eller vid en angiven tidpunkt,
- b) de asylsökande måste överlämna handlingar de innehar som är av betydelse för prövning av ansökan, t.ex. egna pass,
- c) de asylsökande skall informera de behöriga myndigheterna om sin aktuella bostadsort eller adress samt om ändringar av dessa snarast möjligt. Medlemsstaterna får föreskriva att sökanden måste ta emot eventuella underrättelser på den senaste bostadsort eller adress som han eller hon sålunda har uppgivit,
- d) de behöriga myndigheterna får kroppsvisitera sökanden och söka igenom de föremål han eller hon bär med sig,
- e) de behöriga myndigheterna får ta ett fotografi av sökanden,
- f) de behöriga myndigheterna får registrera sökandens muntliga utsagor, förutsatt att han eller hon blivit upplyst om detta i förväg.

Artikel 12

Personlig intervju

1. Innan den beslutande myndigheten fattar något beslut skall den asylsökande ges tillfälle att höras om sin ansökan av en person som är behörig att utföra en sådan intervju enligt nationell lagstiftning.

Medlemsstaterna får även ge varje myndig person som är beroende av den asylsökande för sin försörjning och som avses i artikel 6.3 möjlighet att genomgå en personlig intervju.

Medlemsstaterna får genom nationell lagstiftning fastställa i vilka fall en underärig skall ges möjlighet till en personlig intervju.

2. Den personliga intervjun behöver inte genomföras om
- den beslutande myndigheten kan fatta ett positivt beslut på grundval av tillgänglig bevisning, eller
  - den behöriga myndigheten redan har haft ett möte med sökanden för att hjälpa honom eller henne att fylla i sin ansökan och överlämna väsentliga uppgifter för ansökan i enlighet med artikel 4.2 i direktiv 2004/83/EG, eller
  - den beslutande myndigheten på grundval av en fullständig prövning av den information som sökanden har lämnat betraktar ansökan som ogrundad i de fall när de omständigheter föreligger som anges i artikel 23.4 a, c, g, h och j.
3. Den personliga intervjun behöver inte heller genomföras om detta möter praktiska hinder, särskilt om den behöriga myndigheten anser att sökanden inte bör eller kan höras på grund av varaktiga omständigheter som ligger utanför hans eller hennes kontroll. Om oklarhet råder får medlemsstaterna begära ett intyg från läkare eller psykolog.

Om medlemsstaten inte erbjuder den sökande möjlighet till en personlig intervju i enlighet med denna punkt eller, vid behov, till en intervju för personer som är beroende av den asylsökande för sin försörjning, skall skäliga ansträngningar göras för att ge sökanden eller personer som är beroende av sökanden för sin försörjning möjlighet att lämna ytterligare upplysningar.

4. Även om någon personlig intervju som avses i denna artikel inte har genomförts, skall den beslutande myndigheten kunna fatta beslut i ett asylärende.

5. Även om någon personlig intervju enligt punkt 2 b och c samt punkt 3 inte har genomförts, skall detta inte påverka den beslutande myndighetens beslut i negativ riktning.

6. Oberoende av artikel 20.1 får medlemsstaterna när de fattar beslut om en asylansökan beakta att sökanden inte har infunnit sig för en personlig intervju, såvida inte han eller hon haft godtagbara skäl för att inte infinna sig.

Artikel 13

Krav på den personliga intervjun

1. Personliga intervjuer skall normalt äga rum utan att familjemedlemmar är närvarande såvida inte den beslutande myndigheten finner det nödvändigt för en korrekt prövning att andra familjemedlemmar är närvarande.

2. En personlig intervju skall genomföras under förhållanden som garanterar tillbörlig sekretess.

3. Medlemsstaterna skall vidta lämpliga åtgärder för att se till att personliga intervjuer genomförs under sådana förhållanden att sökandena kan lägga fram skälen för sina ansökningar på ett heltäckande sätt. Medlemsstaterna skall därför

a) se till att intervjuaren är tillräckligt kompetent för att om möjligt kunna beakta de personliga och allmänna omständigheter som ligger bakom ansökan, inklusive sökandens kulturella ursprung eller utsatta ställning, och

b) utse en tolk som kan garantera en fungerande kommunikation mellan sökanden och intervjuaren. Det är dock inte nödvändigt att kommunikationen äger rum på det språk som sökanden föredrar, om det finns något annat språk som han eller hon rimligen kan förväntas förstå och som han eller hon kan kommunicera på.

4. Medlemsstaterna får fastställa regler för tredje parts närvaro vid den personliga intervjun.

5. Denna artikel skall också tillämpas på det möte som avses i artikel 12.2 b.

Artikel 14

Den ställning som protokollet från den personliga intervjun har i förfarandet

1. Medlemsstaterna skall sörja för att det förs ett skriftligt protokoll över alla personliga intervjuer vilket minst skall innehålla de väsentliga uppgifter för ansökan som lämnats av sökanden i enlighet med artikel 4.2 i direktiv 2004/83/EG.

2. Medlemsstaterna skall se till att sökandena i god tid får tillgång till protokollet från den personliga intervjun. Om tillgång beviljas först efter det att den beslutande myndigheten fattat beslut, skall medlemsstaterna se till att tillgång kan ges inom den tid som krävs för att förbereda och lämna in ett överklagande i rätt tid.

3. Medlemsstaterna får begära att sökanden godkänner innehållet i protokollet från den personliga intervjun.

Om en sökande vägrar godkänna innehållet i protokollet, skall skälen till denna vägran införas i sökandens akt.

Om en sökande vägrar godkänna innehållet i protokollet, skall detta inte hindra den beslutande myndigheten från att fatta beslut om asylansökan.

4. Denna artikel skall även tillämpas på det möte som avses i artikel 12.2 b.

Artikel 15

Rätt till rättsligt bistånd och biträde

1. Medlemsstaterna skall ge asylsökande en faktisk möjlighet att på egen bekostnad rådgöra med en juridisk rådgivare eller annan enligt den nationella lagstiftningen godkänd eller tillåten rådgivare i frågor som rör asylansökan.

2. Om den beslutande myndigheten har fattat ett beslut som går den sökande emot, skall medlemsstaterna se till att kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde beviljas på begäran, med förbehåll för bestämmelserna i punkt 3.

3. Medlemsstaterna får i sin nationella lagstiftning föreskriva att kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde skall beviljas

- a) endast för förfaranden vid en domstol i enlighet med kapitel V och inte till ytterligare överklagande eller omprövning som föreskrivs i nationell lagstiftning, inbegripet förnyad behandling av ett överklagande som följer på ett ytterligare överklagande eller en ytterligare omprövning, och/eller
- b) endast för personer som saknar tillräckliga tillgångar, och/eller
- c) endast till juridiska rådgivare eller andra rådgivare som genom nationell lagstiftning särskilt har utsetts att bistå och/eller företräda asylsökande, och/eller
- d) endast om det är sannolikt att överklagandet eller omprövningen godkänns.

Medlemsstaterna skall säkerställa att rättsligt bistånd och/eller biträde som beviljas enligt led d inte godtyckligt begränsas.

4. Medlemsstaterna får fastställa närmare föreskrifter för hur en sådan begäran om rättsligt bistånd och/eller biträde skall lämnas in och handläggas.

5. Medlemsstaterna får även

- a) införa belopps- och/eller tidsgränser för tillhandahållandet av kostnadsfritt rättsligt bistånd och/eller biträde, förutsatt att dessa gränser inte innebär att tillgången till rättsligt bistånd och/eller biträde godtyckligt begränsas,

b) när det gäller avgifter och andra kostnader, föreskriva att behandlingen inte skall vara mer förmånlig än den behandling som de egna medborgarna vanligtvis får i frågor som gäller rättsligt bistånd.

6. Medlemsstaterna får begära att helt eller delvis få ersättning för beviljade utgifter om och när sökandens ekonomiska situation avsevärt har förbättrats eller om beslutet att bevilja sådana förmåner fattades på grundval av falska uppgifter från sökanden.

Artikel 16

Räckvidden för rättsligt bistånd och biträde

1. Medlemsstaterna skall se till att en juridisk rådgivare eller en annan, enligt den nationella lagstiftningen godkänd eller tillåten, rådgivare som bistår eller företräder en asylsökande i enlighet med villkoren i nationell lagstiftning har tillgång till sådan information i sökandens akt som kan komma att prövas av de myndigheter som avses i kapitel V, i den mån uppgifterna är relevanta för prövningen av ansökan.

Medlemsstaterna får göra undantag för sådana fall där offentliggörande av uppgifter eller källor skulle äventyra den nationella säkerheten, säkerheten för de organisationer eller den eller de personer som tillhandahåller uppgifterna eller säkerheten för den eller de personer som uppgifterna hänför sig till eller där utredningar i samband med medlemsstaternas behöriga myndigheters behandling av asylansökningar eller medlemsstaternas internationella relationer skulle äventyras. I dessa fall skall de myndigheter som avses i kapitel V ges tillgång till de berörda uppgifterna eller källorna, utom när sådan tillgång är utesluten i fall som rör den nationella säkerheten.

2. Medlemsstaterna skall se till att den juridiska rådgivaren eller en annan rådgivare som bistår eller företräder en asylsökande har tillträde till områden med begränsat tillträde som förvarsheter och transitzoner för att kunna rådgöra med denne. Medlemsstaterna får endast begränsa möjligheterna att besöka asylsökande inom områden med begränsat tillträde, om denna begränsning enligt nationell lagstiftning är objektivt nödvändig av hänsyn till säkerheten, den allmänna ordningen eller den administrativa verksamheten på området eller för att sörja för en effektiv prövning av ansökan, och under förutsättning att den juridiska rådgivarens eller en annan rådgivares tillträde inte därigenom begränsas avsevärt eller omöjliggörs.

3. Medlemsstaterna får föreskriva regler för juridiska rådgivares eller andra rådgivares närvaro vid alla intervjuer under asylförfarandet, utan att det påverkar tillämpningen av denna artikel eller artikel 17.1 b.

4. Medlemsstaterna får föreskriva att sökanden till den personliga intervjun tillåts ta med sig en juridisk rådgivare eller annan, enligt den nationella lagstiftningen godkänd, rådgivare.

Medlemsstaterna får begära att sökanden är närvarande vid den personliga intervjun även om han eller hon i enlighet med villkoren i nationell lagstiftning företräds av en juridisk rådgivare eller annan rådgivare och får kräva att sökanden personligen besvarar de frågor som ställs.

Frånvaron av juridisk rådgivare eller annan rådgivare skall inte hindra den behöriga myndigheten från att genomföra den personliga intervjun med sökanden.

Artikel 17

Garantier för ensamkommande barn

1. När det gäller alla förfaranden som fastställs i detta direktiv skall medlemsstaterna, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 12 och 14,

- a) snarast möjligt vidta åtgärder för att säkerställa att en företrädare företräder och/eller biträder det ensamkommande barnet i samband med prövningen av ansökan. Denna företrädare kan också vara den företrädare som avses i artikel 19 i direktiv 2003/9/EG av den 27 januari 2003 om miniminormer för mottagande av asylsökande i medlemsstaterna (¹),
- b) se till att företrädaren ges tillfälle att informera det ensamkommande barnet om innebörden och de tänkbara konsekvenserna av den personliga intervjun och, i förekommande fall, om hur han eller hon kan förbereda sig inför den personliga intervjun. Medlemsstaterna skall ge företrädaren möjlighet att närvara vid denna intervju och att ställa frågor och lämna synpunkter, inom en av intervjuaren fastställd ram.

Medlemsstaterna får kräva att det ensamkommande barnet skall närvara vid den personliga intervjun, även om företrädaren är närvarande.

2. Medlemsstaterna får avstå från att utse någon företrädare om det ensamkommande barnet

- a) med största sannolikhet kommer att uppnå myndighetsålder innan ett beslut fattas i första instans, eller
- b) kostnadsfritt kan använda sig av en juridisk rådgivare eller en annan rådgivare som godkänns som sådan enligt nationell lagstiftning för att fullgöra de ovannämnda uppgifter som tillkommer företrädaren, eller

c) är gift eller har varit gift.

3. Medlemsstaterna får i enlighet med de lagar och andra författningar som gäller den 1 december 2005 även avstå från att utse en företrädare om det ensamkommande barnet är 16 år eller äldre, förutsatt att han eller hon kan fullfölja sin ansökan utan en företrädare.

4. Medlemsstaterna skall säkerställa följande:

- a) Om ett ensamkommande barn intervjuas om sin asylansökan i enlighet med artiklarna 12, 13 och 14, skall denna intervju utföras av en person som har nödvändiga kunskaper om underårigas särskilda behov.
- b) Den beslutande myndighetens beslut om en asylansökan från ett ensamkommande barn skall förberedas av en tjänsteman med nödvändiga kunskaper om underårigas särskilda behov.

5. Medlemsstaterna får använda sig av läkarundersökningar för att fastställa åldern på ensamkommande barn i samband med prövningen av en asylansökan.

När så sker skall medlemsstaterna se till att

- a) ensamkommande barn före prövningen av asylansökan informeras om att en åldersbestämning genom en läkarundersökning kan komma att göras och att denna information ges på ett språk de rimligen kan förväntas förstå. Denna information skall innehålla upplysningar om undersökningsmetoden och eventuella konsekvenser som resultatet av läkarundersökningen kan få för prövningen av asylansökan och också om konsekvenserna av en vägran från det ensamkommande barnet att genomgå en läkarundersökning,
- b) ensamkommande barn och/eller deras företrädare ger sitt samtycke till att en undersökning görs för att fastställa de berörda underårigas ålder, och
- c) ett beslut om avslag på en asylansökan från ett ensamkommande barn som har vägrat att undergå en sådan läkarundersökning inte baserar sig enbart på denna vägran.

Det faktum att ett ensamkommande barn har vägrat att genomgå läkarundersökningen skall inte vara ett hinder för den beslutande myndigheten att fatta beslut om ansökan.

(¹) EUT L 31, 6.2.2003, s. 18.

6. Barnets bästa skall komma i första hand när medlemsstaterna genomför bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 18

Förvar

1. Medlemsstaterna får inte hålla en person i förvar endast av det skälet att han eller hon är asylsökande.

2. I de fall en asylsökande hålls i förvar skall medlemsstaterna säkerställa att det finns en möjlighet till påskyndad rättslig prövning.

Artikel 19

Förfarande när ansökan återkallas

1. I den mån som medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning föreskriver en möjlighet att uttryckligen återkalla ansökan skall de se till att den beslutande myndigheten fattar beslut om att antingen avbryta prövningen eller att avslå ansökan om en asylsökande uttryckligen återkallar asylansökan.

2. Medlemsstaterna får också bestämma att den beslutande myndigheten skall ha rätt att avbryta prövningen utan att fatta beslut. I så fall skall medlemsstaterna se till att den beslutande myndigheten inför en tjänsteanteckning i sökandens akt.

Artikel 20

Förfarande om den sökande implicit återkallar eller avstår från sin ansökan

1. Om det finns skälig grund att anta att en asylsökande implicit har återkallat eller avstått från sin asylansökan, skall medlemsstaterna se till att den beslutande myndigheten fattar beslut om att antingen avbryta prövningen eller avslå ansökan på grundval av att sökanden inte har visat sig ha rätt till flyktingstatus enligt direktiv 2004/83/EG.

Medlemsstaterna får förutsätta att sökanden implicit har återkallat eller avstått från sin asylansökan i synnerhet om det har kunnat fastställas att

a) sökanden har underlåtit att besvara en begäran om att lämna information av betydelse för ansökan i enlighet med artikel 4 i direktiv 2004/83/EG, eller har underlåtit att infinna sig till en personlig intervju enligt artiklarna 12, 13 och 14, om inte sökanden inom rimlig tid kan visa att hans eller hennes underlåtenhet beror på omständigheter som han eller hon inte rådde över,

b) sökanden har avvikit eller utan tillstånd lämnat den plats där han eller hon bodde eller hölls i förvar utan att inom skälig tid kontakta den behöriga myndigheten eller han eller hon har underlåtit att inom skälig tid fullgöra sin anmälningskyldighet eller annan skyldighet att meddela sig.

För att genomföra dessa bestämmelser får medlemsstaterna fastställa tidsfrister eller riktlinjer.

2. Medlemsstaterna skall se till att en sökande som efter ett beslut om att avbryta prövningen enligt punkt 1 i denna artikel åter anmäler sig hos den behöriga myndigheten har möjlighet att begära att asylärendet tas upp på nytt såvida inte ansökan prövas i enlighet med artiklarna 32 och 34.

Medlemsstaterna får besluta om en tidsfrist efter vilken sökandens ärende inte längre kan tas upp på nytt.

Medlemsstaterna skall se till att en sådan person inte avlägsnas i strid med principen om "non-refoulement".

Medlemsstaterna får föreskriva att den beslutande myndigheten skall kunna återuppta prövningen i det skede där prövningen av ansökan avbröts.

Artikel 21

UNHCR:s roll

1. Medlemsstaterna skall ge Förenta nationernas flyktingkommissariat (UNHCR) möjlighet att

a) ta kontakt med asylsökande, även de som hålls i förvar eller i transitzoner på flygplatser eller i hamnar,

b) få tillgång till information om enskilda asylansökningar, om förfarandets gång och om vilka beslut som har fattats, under förutsättning att den asylsökande samtycker till detta,

c) vid utövandet av sin tillsyn enligt artikel 35 i Genèvekonventionen lägga fram synpunkter till vilken behörig myndighet som helst i fråga om enskilda asylansökningar i alla skeden av förfarandet.

2. Punkt 1 skall även vara tillämplig på organisationer som för flyktingkommissariatets räkning verkar i den berörda medlemsstaten i enlighet med ett avtal med medlemsstaten i fråga.

Artikel 22

Insamling av uppgifter om enskilda ärenden

Medlemsstaterna får inte vid prövning av enskilda ärenden

- a) direkt röja uppgifter om enskilda asylansökningar, eller det faktum att en ansökan har lämnats in, till påstådd(a) aktör(er) som bedriver förföljelse av den asylsökande,
- b) inhämta uppgifter från påstådd(a) aktör(er) som bedriver förföljelse på ett sätt som skulle leda till att dessa aktörer får direkt information om att en ansökan har lämnats in av sökanden i fråga, och som skulle äventyra den fysiska integriteten hos sökanden och hos personer som är beroende av honom eller henne för sin försörjning, eller skulle äventyra friheten och säkerheten för hans eller hennes familjemedlemmar som bor kvar i ursprungslandet.

KAPITEL III

FÖRFARANDE I FÖRSTA INSTANS

AVSNITT I

Artikel 23

Prövningsförfarande

1. Medlemsstaterna skall handlägga asylansökningar genom ett prövningsförfarande i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II.
2. Medlemsstaterna skall se till att ett sådant förfarande avslutas så snart som möjligt utan att åsidosätta en lämplig och fullständig prövning.

Om inget beslut kan fattas inom sex månader skall medlemsstaterna se till att sökanden antingen

- a) blir informerad om förseningen, eller
  - b) på begäran erhåller information om den tidsfrist inom vilken beslut om hans eller hennes ansökan är att vänta. Att sådan information lämnas skall inte innebära någon skyldighet för medlemsstaten gentemot sökanden att fatta ett beslut inom denna tidsfrist.
3. Medlemsstaterna får prioritera eller påskynda en prövning i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II, t.ex. om ansökan kan förväntas vara välgrundad eller om den sökande har särskilda behov.

4. Medlemsstaterna får även föreskriva att ett prövningsförfarande i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II skall prioriteras eller påskyndas om

- a) sökanden vid inlämnandet av ansökan och framläggandet av de faktiska omständigheterna endast tagit med uppgifter som saknar betydelse eller som har en mycket liten betydelse för prövningen av sökandens rätt till flyktingstatus enligt direktiv 2004/83/EG, eller
- b) det klart framgår att sökanden inte har rätt att betraktas som flykting eller rätt till flyktingstatus enligt direktiv 2004/83/EG, eller
- c) asylansökan anses ogrundad
  - i) eftersom sökanden kommer från ett säkert ursprungsland enligt artiklarna 29, 30 och 31, eller
  - ii) eftersom landet som inte är en medlemsstat betraktas som ett säkert tredjeland för sökanden, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 28.1, eller
- d) sökanden har vilselett myndigheterna genom att lämna oriktiga uppgifter eller falska handlingar eller genom att undanhålla relevanta uppgifter eller handlingar som rör hans eller hennes identitet och/eller medborgarskap och som kunde ha påverkat beslutet i negativ riktning, eller
- e) sökanden har lämnat in en annan asylansökan och lämnat andra personuppgifter, eller
- f) sökanden inte har lagt fram några uppgifter som med en rimlig grad av säkerhet styrker hans eller hennes identitet eller medborgarskap, eller det är troligt att han eller hon i ond tro har förstört eller gjort sig av med en identitets- eller resehandling som skulle ha bidragit till att fastställa hans eller hennes identitet eller medborgarskap, eller
- g) sökanden har lämnat inkonsekventa, motsägelsefulla, osannolika eller otillräckliga uppgifter som gör att hans eller hennes påstående om att ha varit utsatt för förföljelse enligt direktiv 2004/83/EG uppenbart är föga övertygande, eller
- h) sökanden har lämnat in en efterföljande ansökan som inte innehåller några nya uppgifter som är relevanta för hans eller hennes särskilda omständigheter eller för situationen i hans eller hennes ursprungsland, eller
- i) sökanden utan godtagbara skäl har underlåtit att lämna in sin ansökan tidigare, trots att tillfälle funnits, eller

j) sökanden lämnar in en ansökan enbart för att försena eller hindra verkställigheten av ett redan fattat eller förestående beslut som skulle leda till att sökanden avisas eller utvisas, eller

k) sökanden utan goda skäl har åsidosatt de skyldigheter som anges i artikel 4.1 och 4.2 i direktiv 2004/83/EG, eller i artikel 11.2 a och b samt artikel 20.1 i detta direktiv, eller

l) sökanden olagligen reste in på medlemsstatens territorium eller olagligen förlängde sin vistelse och, utan goda skäl, varken har anmält sig till myndigheterna eller lämnat in en asylansökan så snart som möjligt med tanke på omständigheterna kring inresan, eller

m) sökanden utgör en fara för den inre säkerheten och den allmänna ordningen i den aktuella medlemsstaten eller har med tvång utvisats som ett allvarligt hot mot den allmänna säkerheten och allmänna ordningen enligt nationell lag, eller

n) sökanden vägrar att fullgöra sin skyldighet att lämna fingeravtryck enligt relevant gemenskapslagstiftning och/eller nationell lagstiftning, eller

o) ansökan har lämnats in av en ogift underårig som omfattas av artikel 6.4 c efter det att ansökan från föräldrarna eller föräldern med ansvar för den underårige har avslagits och inga relevanta nya fakta har åberopats när det gäller hans eller hennes särskilda omständigheter eller situationen i ursprungslandet.

Artikel 24

Särskilda förfaranden

1. Medlemsstaterna får föreskriva följande särskilda förfaranden som avviker från de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II:

a) En preliminär prövning i syfte att handlägga ärenden i enlighet med bestämmelserna i avsnitt IV.

b) Förfaranden i syfte att handlägga ärenden i enlighet med bestämmelserna i avsnitt V.

2. Medlemsstaterna får också föreskriva ett undantag från avsnitt VI.

AVSNITT II

Artikel 25

Ansökningar som nekas prövning

1. Utöver de fall då en ansökan inte prövas enligt förordning (EG) nr 343/2003 behöver inte medlemsstaterna pröva om sökanden kan betraktas som flykting i enlighet med direktiv 2004/83/EG, om en ansökan nekas prövning enligt denna artikel.

2. Medlemsstaterna får neka att pröva en asylansökan enligt denna artikel om

a) en annan medlemsstat har beviljat flyktingstatus,

b) ett land som inte är en medlemsstat betraktas som första asylland för sökanden enligt artikel 26,

c) ett land som inte är en medlemsstat betraktas som ett säkert tredjeland för sökanden enligt artikel 27,

d) sökanden har rätt att stanna kvar i den berörda medlemsstaten av andra skäl vilka har lett till att han eller hon beviljats en status med motsvarande rättigheter och förmåner som flyktingstatus enligt direktiv 2004/83/EG,

e) sökanden har rätt att stanna kvar i den berörda medlemsstaten av andra skäl som skyddar honom eller henne från att avvisas i väntan på resultatet av förfarandet för att fastställa en status enligt led d,

f) sökanden har lämnat in en identisk ansökan efter ett slutligt beslut,

g) en person som är beroende av sökanden för sin försörjning lämnar in en ansökan efter det att han eller hon enligt artikel 6.3 har godtagit att det egna ärendet skall utgöra en del av en ansökan som lämnats in på hans eller hennes vägnar och det inte finns några omständigheter kring den beroende personens situation som motiverar en separat ansökan.

Artikel 26

Begreppet första asylland

Ett land kan betraktas som första asylland för en enskild asylsökande, om

a) han eller hon har erkänts som flykting i landet och fortfarande kan erhålla detta skydd, eller

- b) han eller hon åtnjuter annat tillräckligt skydd i landet, inbegripet enligt principen om "non-refoulement",

förutsatt att han eller hon åter kommer att släppas in i landet.

När medlemsstaterna tillämpar begreppet första asyllyd på en asylsökandes särskilda omständigheter, får de ta hänsyn till artikel 27.1.

Artikel 27

Begreppet säkert tredjeland

1. Medlemsstaterna får tillämpa begreppet säkert tredjeland endast om de behöriga myndigheterna är övertygade om att en asylsökande kommer att behandlas i enlighet med följande principer i det berörda tredjelandet:

- a) Den asylsökandes liv och frihet är inte hotade på grund av ras, religion, medborgarskap, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller politisk övertygelse.
- b) Principen om "non-refoulement" iaktas i enlighet med Genèvekonventionen.
- c) Tredjelandet iakttar förbudet mot varje återsändande som innebär åsidosättande av förbudet mot tortyr och grym, omänsklig eller förnedrande behandling i enlighet med folk-rätten.
- d) Asylsökande har möjlighet att ansöka om flyktingstatus och, om de finns vara flyktingar, erhålla skydd i enlighet med Genèvekonventionen.

2. Begreppet säkert tredjeland skall tillämpas i enlighet med bestämmelser i den nationella lagstiftningen, inbegripet

- a) bestämmelser enligt vilka den asylsökande måste ha en anknytning till det berörda tredjelandet som gör att det skulle vara rimligt för denne att resa till det landet,
- b) bestämmelser om vilka metoder de behöriga myndigheterna skall använda för att säkerställa att begreppet säkert tredjeland kan tillämpas på ett enskilt land eller en enskild sökande. Sådana metoder skall inbegripa att i varje enskilt fall bedöma huruvida landet är säkert för en enskild asylsökande och/eller att på nationell nivå fastställa länder som i allmänhet betraktas som säkra,
- c) bestämmelser i enlighet med internationell rätt som gör det möjligt att genom en enskild prövning fastställa huruvida det

berörda tredjelandet är säkert för en enskild sökande, och vilka minst skall göra det möjligt för sökanden att överklaga tillämpningen av begreppet säkert tredjeland med anledning av att han eller hon skulle utsättas för tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

3. Om ett beslut genomförs endast på grundval av denna artikel skall medlemsstaterna

- a) informera sökanden om detta, och

- b) förse honom eller henne med en handling på tredjelandets språk där myndigheterna i det landet underrättas om att ansökan inte har prövats i sak.

4. Om tredjelandet inte ger asylsökanden tillstånd att resa in på dess territorium, skall medlemsstaterna se till att asylansökan prövas i enlighet med de grundläggande principer och garantier som beskrivs i kapitel II.

5. Medlemsstaterna skall regelbundet underrätta kommissionen om tredjeländer på vilka detta begrepp tillämpas enligt bestämmelserna i denna artikel.

AVSNITT III

Artikel 28

Ogrundade ansökningar

1. Om inte annat följer av artiklarna 19 och 20 får medlemsstaterna endast anse en asylansökan som ogrundad om den beslutande myndigheten har konstaterat att sökanden inte har rätt till flyktingstatus enligt direktiv 2004/83/EG.

2. I de fall som anges i artikel 23.4 b och beträffande ogrundade asylansökningar, där någon av de omständigheter som förtecknas i artikel 23.4 a och 23.4 c–o är tillämplig, får medlemsstaterna även anse en ansökan vara uppenbart ogrundad, om den definieras på detta sätt i nationell lagstiftning.

Artikel 29

Gemensam minimiförteckning över tredjeländer som betraktas som säkra ursprungsländer

1. Rådet skall genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet anta en gemensam minimiförteckning över tredjeländer som av medlemsstaterna skall betraktas som säkra ursprungsländer enligt bilaga II.

2. Rådet får med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter samråd med Europaparlamentet ändra den gemensamma minimiförteckningen genom att lägga till eller stryka tredjeländer i enlighet med bilaga II. Kommissionen skall behandla varje begäran från rådet eller från en medlemsstat om att den skall lägga fram ett förslag till ändring av den gemensamma minimiförteckningen.

3. När kommissionen utarbetar sitt förslag enligt punkt 1 eller punkt 2, skall den använda information från medlemsstaterna, kommissionens egen information samt, vid behov, information från UNHCR, Europarådet och andra berörda internationella organisationer.

4. När rådet begär att kommissionen skall lägga fram ett förslag om att ett tredjeland skall strykas i den gemensamma minimiförteckningen, skall medlemsstaternas förpliktelser enligt artikel 31.2 tillfälligt upphävas med avseende på detta tredjeland från och med dagen efter rådets beslut om att begära ett sådant förslag.

5. När en medlemsstat begär att kommissionen skall lämna ett förslag till rådet om att ett tredjeland skall strykas i den gemensamma minimiförteckningen, skall denna medlemsstat skriftligen underrätta rådet om denna begäran till kommissionen. Denna medlemsstats förpliktelser enligt artikel 31.2 skall tillfälligt upphävas med avseende på detta tredjeland från och med dagen efter det att medlemsstaten underrättat rådet.

6. Europaparlamentet skall underrättas om tillfälliga upphävanden enligt punkterna 4 och 5.

7. Det tillfälliga upphävandet enligt punkterna 4 och 5 skall upphöra efter tre månader såvida inte kommissionen lägger fram ett förslag före utgången av denna period om att tredjelandet skall strykas i den gemensamma minimiförteckningen. Upphävandet skall under alla förhållanden upphöra om rådet avslår ett förslag från kommissionen om att stryka tredjelandet i förteckningen.

8. Kommissionen skall på begäran av rådet rapportera till Europaparlamentet och rådet om huruvida förhållandena i ett land som är upptaget på den gemensamma minimiförteckningen fortfarande är sådana att de överensstämmer med bilaga II. När kommissionen lämnar sin rapport kan den lämna sådana rekommendationer och förslag som den anser lämpliga.

Artikel 30

Nationellt fastställande av tredjeländer som säkra ursprungsländer

1. Om inte annat föreskrivs i artikel 29 får medlemsstaterna behålla eller införa lagstiftning som, i enlighet med bilaga II, gör det möjligt att på nationell nivå fastställa att andra tredjeländer

än dem som anges i den gemensamma minimiförteckningen är säkra ursprungsländer i samband med prövning av asylansökningar. Detta kan inbegripa att en del av ett land betraktas som säker om villkoren i bilaga II är uppfyllda med avseende på den delen.

2. Genom undantag från punkt 1 får medlemsstaterna behålla lagstiftning som är i kraft den 1 december 2005 och som gör det möjligt att på nationell nivå fastställa att andra tredjeländer än dem som anges i den gemensamma minimiförteckningen är säkra ursprungsländer i samband med prövning av asylansökningar om de är övertygade om att personer i de berörda tredjeländerna i allmänhet inte är utsatta för

a) förföljelse i enlighet med artikel 9 i direktiv 2004/83/EG, eller

b) tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

3. Medlemsstaterna får också behålla lagstiftning som är i kraft den 1 december 2005 och som gör det möjligt att på nationell nivå fastställa att en del av ett land skall betraktas som säker eller att ett land eller en del av ett land skall betraktas som säkra för en särskild grupp personer i det landet om villkoren i punkt 2 är uppfyllda med avseende på den delen eller gruppen.

4. När medlemsstaterna bedömer om ett land är ett säkert ursprungsland i enlighet med punkterna 2 och 3 skall de beakta den rättsliga situationen, lagarnas tillämpning och de allmänna politiska omständigheterna i det berörda tredjelandet.

5. Bedömningen av huruvida ett land är ett säkert ursprungsland i enlighet med denna artikel skall grunda sig på ett urval av informationskällor, särskilt information från andra medlemsstater, UNHCR, Europarådet och andra berörda internationella organisationer.

6. Medlemsstaterna skall underrätta kommissionen om de länder som de betraktar som säkra ursprungsländer i enlighet med denna artikel.

Artikel 31

Begreppet säkert ursprungsland

1. Om det fastställs att ett tredjeland är ett säkert ursprungsland enligt antingen artikel 29 eller artikel 30 kan landet, efter en enskild prövning av ansökan, betraktas som ett säkert ursprungsland för en enskild asylsökande endast om

a) han eller hon är medborgare i det landet eller,

- b) han eller hon är en statslös person som tidigare hade sitt hemvist i det landet,

och han eller hon inte har lagt fram några allvarliga skäl för att landet inte skall anses som ett säkert ursprungsland med hänsyn till hans eller hennes särskilda omständigheter när det gäller hans eller hennes rätt till flyktingstatus i enlighet med direktiv 2004/83/EG.

2. Medlemsstaterna skall, i enlighet med punkt 1, betrakta asylansökan som ogrundad om det har fastställts att tredjelandet är säkert enligt artikel 29.

3. Medlemsstaterna skall i den nationella lagstiftningen fastställa närmare regler och föreskrifter för tillämpningen av begreppet säkert ursprungsland.

AVSNITT IV

Artikel 32

Efterföljande ansökan

1. När en person som har ansökt om asyl i en medlemsstat lämnar ytterligare utsagor eller en efterföljande ansökan i samma medlemsstat får medlemsstaten pröva dessa ytterligare utsagor eller fakta i den efterföljande ansökan i samband med prövningen av den tidigare ansökan eller i samband med prövningen av det omprövade beslutet eller överklagandet i den mån de behöriga myndigheterna kan beakta och pröva alla fakta som utgör grund för dessa ytterligare utsagor eller den efterföljande ansökan inom denna ram.

2. Medlemsstaterna får dessutom tillämpa ett särskilt förfarande enligt punkt 3, om en person ger in en efterföljande asylansökan

a) efter det att en tidigare ansökan har återkallats enligt artikel 19 eller artikel 20,

b) sedan ett beslut har fattats om den tidigare ansökan. Medlemsstaterna får även besluta att tillämpa detta förfarande endast sedan ett slutligt beslut har fattats.

3. Efter det att den tidigare ansökan har återkallats, eller efter det att beslutet enligt punkt 2 b i denna artikel om denna ansökan har fattats, skall en efterföljande asylansökan först bli föremål för en preliminär prövning om nya fakta eller uppgifter vad avser sökandens rätt att erhålla flyktingstatus enligt direktiv 2004/83/EG har framkommit eller har lagts fram av sökanden.

4. Om, efter den preliminära prövningen enligt punkt 3 i denna artikel, nya fakta eller uppgifter framkommer eller läggs fram av sökanden vilka på ett avgörande sätt bidrar till sökandens möjligheter till rätt till flyktingstatus enligt direktiv 2004/83/EG, skall ansökan prövas på nytt enligt kapitel II.

5. Medlemsstaterna får, i enlighet med nationell lagstiftning, gå vidare med prövningen av en efterföljande ansökan om det finns andra skäl som motiverar att förfarandet tas upp på nytt.

6. Medlemsstaterna får besluta att gå vidare med prövningen av ansökan endast om sökanden utan egen förskyllan i det tidigare förfarandet var oförmögen att bedöma de situationer som avses i punkterna 3, 4 och 5 i denna artikel, särskilt vad gäller rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 39.

7. Det förfarande som avses i denna artikel får också tillämpas på en person som är beroende av sökanden för sin försörjning och som lämnat en ansökan efter det att han eller hon enligt artikel 6.3 har godtagit att det egna ärendet skall utgöra en del av en ansökan som lämnats på hans eller hennes vägnar. I detta fall skall man vid den preliminära prövningen enligt punkt 3 i denna artikel utvärdera om det finns fakta avseende ifrågavarande persons situation som motiverar en separat ansökan.

Artikel 33

Sökande som inte infinder sig

Medlemsstaterna får behålla eller införa förfarandet enligt artikel 32 vad avser en asylansökan som lämnas in vid ett senare datum av en sökande som antingen avsiktligt eller av grov försumlighet inte infinder sig på en mottagningsenhet eller hos behörig myndighet vid en fastställd tid.

Artikel 34

Förfaranderegler

1. Medlemsstaterna skall se till att asylsökande vilkas asylansökningar är föremål för en preliminär prövning enligt artikel 32 omfattas av de garantier som anges i artikel 10.1.

2. Medlemsstaterna får i nationell lagstiftning föreskriva bestämmelser om den preliminära prövningen enligt artikel 32. Dessa bestämmelser får bland annat

a) ålägga sökanden att ange de sakförhållanden och lägga fram de bevis som motiverar ett nytt förfarande,

b) kräva att sökanden lägger fram de nya uppgifterna inom en viss tid efter det att han eller hon erhöll dem,

- c) tillåta att den preliminära prövningen genomförs enbart på grundval av skriftliga inlagor, utan krav på att sökanden skall intervjuas personligen.

Dessa villkor får inte göra det omöjligt för en asylsökande att få tillgång till ett nytt förfarande och de får inte heller innebära att tillgången till ett nytt förfarande i praktiken sätts ur spel eller allvarligt inskränks.

3. Medlemsstaterna skall se till att

- a) sökanden informeras på lämpligt sätt om utfallet av den preliminära prövningen och, om ansökan inte kommer att prövas vidare, skälen till detta och möjligheterna att överklaga eller ompröva det beslutet,
- b) den beslutande myndigheten, om en av de situationer som anges i artikel 32.2 är för handen, så snart som möjligt prövar den efterföljande ansökan i enlighet med bestämmelserna i kapitel II.

AVSNITT V

Artikel 35

Gränsförfaranden

- Medlemsstaterna får föreskriva förfaranden, i enlighet med de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II, för att vid medlemsstatens gräns eller i transitzoner besluta om de ansökningar som lämnats på en sådan plats.
- Om det emellertid inte finns förfaranden enligt punkt 1 får medlemsstaterna, om inte annat anges i denna artikel och i enlighet med de lagar och andra författningar som är i kraft den 1 december 2005, bibehålla förfaranden som avviker från de grundläggande principerna och garantierna i kapitel II, för att vid gränsen eller i transitzoner kunna besluta om tillstånd att resa in på territoriet för en asylsökande, som anlänt och ansökt om asyl på en sådan plats.
- De förfaranden som avses i punkt 2 skall särskilt säkerställa att de berörda personerna
  - får tillstånd att stanna vid medlemsstatens gräns eller i transitzoner, om inte annat följer av artikel 7, och
  - omedelbart informeras om sina rättigheter och skyldigheter enligt artikel 10.1 a, och
  - i mån av behov får hjälp av en tolk enligt artikel 10.1 b, och

- d) i samband med asylansökan, och innan den behöriga myndigheten fattat ett beslut i sådana förfaranden, intervjuas av personer med tillräcklig kunskap om de tillämpliga normerna på området för asyl- och flyktinglagstiftning enligt artiklarna 12, 13 och 14, och

- e) kan rådgöra med en juridisk rådgivare eller annan enligt den nationella lagstiftningen godkänd eller tillåten rådgivare, enligt artikel 15.1, och

- f) tilldelas en företrädare i fall av ensamkommande barn enligt artikel 17.1, såvida inte artikel 17.2 eller 17.3 är tillämplig.

Om inresetillstånd vägras av en behörig myndighet skall denna behöriga myndighet dessutom meddela de faktiska och de rättsliga skälen till att asylansökan anses ogrundad eller nekas prövning.

4. Medlemsstaterna skall se till att ett beslut inom ramen för de förfaranden som föreskrivs i punkt 2 fattas inom rimlig tid. Om ett beslut inte har fattats inom fyra veckor, skall den asylsökande beviljas inresa till medlemsstatens territorium så att hans eller hennes ansökan kan handläggas i enlighet med andra bestämmelser i detta direktiv.

5. I händelse av särskilda typer av ankomster eller ankomster som omfattar ett stort antal tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som lämnar asylansökningar vid gränsen eller i en transitzon, vilket gör det praktiskt omöjligt att där tillämpa bestämmelserna i punkt 1 eller det särskilda förfarande som föreskrivs i punkterna 2 och 3, får dessa förfaranden även tillämpas om och under den tid dessa tredjelandsmedborgare eller statslösa personer normalt är förlagda på platser i närheten av gränsen eller i transitzonen.

AVSNITT VI

Artikel 36

Begreppet europeiska säkra tredjeländer

- Medlemsstaterna får föreskriva att en asylansökan och säkerheten för sökanden när det gäller hans eller hennes särskilda omständigheter enligt beskrivningen i kapitel II inte skall prövas eller inte skall prövas fullständigt i fall där en behörig myndighet på grundval av sakförhållanden har fastställt att den asylsökande försöker resa in eller har rest in olagligt på territoriet från ett säkert tredjeland i enlighet med punkt 2.
- Ett tredjeland kan endast anses vara ett säkert tredjeland enligt punkt 1 om
  - det har ratificerat och följer bestämmelserna i Genèvekonventionen utan geografiska begränsningar,

- b) det har inrättat ett lagstadgat asylförfarande,
- c) det har ratificerat Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och följer bestämmelserna i denna, inklusive normerna med avseende på effektiva rättsmedel, och
- d) det har fastställts som sådant av rådet i enlighet med punkt 3.

3. Rådet skall med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter samråd med Europaparlamentet, anta eller ändra en gemensam förteckning över tredjeländer som skall anses vara säkra tredjeländer enligt punkt 1.

4. De berörda medlemsstaterna skall i nationell lagstiftning fastställa villkoren för genomförande av bestämmelserna i punkt 1 och följderna av de beslut som fattas enligt dessa bestämmelser i enlighet med principen om "non-refoulement" i Genèvekonventionen, inbegripet bestämmelser om undantag från tillämpningen av denna artikel av humanitära, politiska eller folkrättsliga skäl.

5. Vid genomförande av ett beslut som enbart grundas på denna artikel skall de berörda medlemsstaterna

a) informera sökanden om detta, och

b) förse sökanden med en handling på tredjelandets språk som underrättar myndigheterna i det landet om att ansökan inte har prövats i sak.

6. Om det säkra tredjelandet inte återtar den asylsökande skall medlemsstaterna se till att det ges möjlighet till ett förfarande i enlighet med de grundläggande principer och garantier som anges i kapitel II.

7. De medlemsstater som har betecknat tredjeländer som säkra länder i enlighet med den nationella lagstiftning som är i kraft den 1 december 2005 och på grundval av kriterierna i punkt 2 a–c, får tillämpa punkt 1 på dessa tredjeländer tills rådet har antagit den gemensamma förteckningen enligt punkt 3.

KAPITEL IV

FÖRFARANDET FÖR ÅTERKALLANDE AV FLYKTINGSTATUS

Artikel 37

Återkallande av flyktingstatus

Medlemsstaterna skall se till att en utredning får inledas om att återkalla en persons flyktingstatus så snart det framkommer nya fakta eller uppgifter som tyder på att det finns skäl att ompröva giltigheten av hans eller hennes flyktingstatus.

Artikel 38

Förfaranderegler

1. Medlemsstaterna skall se till att när den behöriga myndigheten överväger att återkalla en tredjelandetsmedborgares eller en statslös persons flyktingstatus enligt artikel 14 i direktiv 2004/83/EG, skall denna person åtnjuta följande garantier:

a) Han eller hon skall underrättas skriftligen om att den behöriga myndigheten omprövar hans eller hennes rätt till flyktingstatus och skälen för en sådan omprövning.

b) Han eller hon skall få möjlighet att i en personlig intervju enligt artikel 10.1 b och artiklarna 12, 13 och 14 eller i en skriftlig förklaring ange sina skäl till varför hans eller hennes flyktingstatus inte bör återkallas.

Dessutom skall medlemsstaterna inom ramen för ett sådant förfarande se till att

c) den behöriga myndigheten kan erhålla korrekta och uppdaterade uppgifter från olika källor, vid behov t.ex. från Förenta nationernas flyktingkommissariat (UNHCR), om den allmänna situationen i de berörda personernas ursprungsländer,

d) om uppgifter samlas i ett enskilt fall för att ompröva en persons rätt till flyktingstatus, får dessa inte inhämtas från en aktör som utövar förföljelse på ett sådant sätt att en sådan aktör får direkt information om att den berörda personen är en flykting vars status är under omprövning, eller att den fysiska integriteten för den berörda personen och de personer som är beroende av honom eller henne för sin försörjning eller friheten och säkerheten för de familjemedlemmar som fortfarande är bosatta i ursprungslandet äventyras.

2. Medlemsstaterna skall se till att den behöriga myndighetens beslut att återkalla flyktingstatus lämnas skriftligen. De faktiska och rättsliga skälen skall anges i beslutet och information om hur beslutet kan överklagas skall lämnas skriftligen.

3. Så snart den behöriga myndigheten har fattat ett beslut om att återkalla flyktingstatus skall artiklarna 15.2 och 16.1 samt artikel 21 även vara tillämpliga.

4. Genom avvikelse från punkterna 1, 2 och 3 i denna artikel får medlemsstaterna besluta att flyktingstatusen upphör genom lag för det fall statusen återkallas enligt artikel 11.1 a–d i direktiv 2004/83/EG, eller om flyktingen otvetydigt avsagt sig sitt erkännande som flykting.

KAPITEL V

ÖVERKLAGANDE

Artikel 39

Rätten till ett effektivt rättsmedel

1. Medlemsstaterna skall se till att asylsökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol mot följande beslut:

a) Ett beslut som fattats om en asylansökan, inbegripet ett beslut

i) att en ansökan skall nekas prövning enligt artikel 25.2,

ii) som fattas vid gränsen eller i en medlemsstats transitzoner enligt artikel 35.1,

iii) att inte pröva en ansökan enligt artikel 36.

b) En vägran att ta upp prövningen av en asylansökan på nytt efter det att den har avbrutits i enlighet med artiklarna 19 och 20.

c) Ett beslut att inte vidare pröva en efterföljande ansökan enligt artiklarna 32 och 34.

d) Ett beslut att vägra inresa inom ramen för de förfaranden som föreskrivs i artikel 35.2.

e) Ett beslut att återkalla flyktingstatus enligt artikel 38.

2. Medlemsstaterna skall fastställa tidsfrister och andra nödvändiga bestämmelser så att sökanden kan utöva sin rätt till effektiva rättsmedel enligt punkt 1.

3. Medlemsstaterna skall vid behov fastställa föreskrifter i enlighet med sina internationella förpliktelser avseende

a) frågan huruvida rättsmedlet enligt punkt 1 skall medföra att sökandena får stanna i den berörda medlemsstaten i avvaktan på resultatet,

b) möjligheten till rättsmedel eller skyddsåtgärder om rättsmedlet enligt punkt 1 inte medför att sökandena får stanna kvar i den berörda medlemsstaten i avvaktan på resultatet. Medlemsstaten får också föreskriva rättsmedel på eget initiativ, och

c) grunderna för att överklaga ett beslut enligt artikel 25.2 c i överensstämmelse med den metod som tillämpas enligt artikel 27.2 b och c.

4. Medlemsstaterna får fastställa tidsfrister för domstolen enligt punkt 1 för att pröva den beslutande myndighetens beslut.

5. Om en sökande har beviljats en status som enligt nationell lagstiftning och gemenskapslagstiftning ger samma rättigheter och förmåner som flyktingstatus enligt direktiv 2004/83/EG, får sökanden anses ha ett effektivt rättsmedel om en domstol beslutar att rättsmedlet enligt punkt 1 inte är godtagbart eller sannolikt inte kommer att ge något resultat på grund av otillräckligt intresse från sökandens sida att fullfölja förfarandet.

6. Medlemsstaterna får även i nationell lagstiftning fastställa under vilka förhållanden det kan anses att en sökande implicit har återkallat eller avstått från sitt rättsmedel enligt punkt 1, tillsammans med regler om det förfarande som skall följas.

KAPITEL VI

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 40

Överklagande från offentliga myndigheter

Genom detta direktiv påverkas inte offentliga myndigheters möjlighet att överklaga administrativa och/eller rättsliga beslut enligt nationell lagstiftning.

Artikel 41

Sekretess

Medlemsstaterna skall se till att de myndigheter som genomför detta direktiv är bundna av tystnadsplikt enligt nationell lagstiftning vad avser alla uppgifter de får kännedom om i samband med sitt arbete.

Artikel 42

Rapport

Senast den 1 december 2009 skall kommissionen rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna och föreslå eventuella ändringar som krävs. Medlemsstaterna skall till kommissionen översända alla uppgifter som behövs för att utarbeta rapporten. Efter det att rapporten har lagts fram skall kommissionen minst en gång vartannat år rapportera till Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av detta direktiv i medlemsstaterna.

Artikel 43

Införlivande

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 1 december 2007. Avseende artikel 15 skall medlemsstaterna sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 1 december 2008. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 44

Övergångsbestämmelser

Medlemsstaterna skall tillämpa de bestämmelser i lagar och andra författningar som anges i artikel 43 på asylansökningar som lämnades in efter den 1 december 2007 och på förfaranden för återkallande av flyktingstatus som inleddes efter den 1 december 2007.

Artikel 45

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 46

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Utfärdat i Bryssel den 1 december 2005.

På rådets vägnar

Ashton of UPHOLLAND

Ordförande

BILAGA I

Fastställande av "beslutande myndighet"

När det gäller bestämmelserna i paragraf 17.1 i Refugee Act 1996 (flyktinglagen), inklusive ändringar, får Irland när landet genomför direktivet fastställa att

- "beslutande myndighet" enligt artikel 2 e i detta direktiv skall vara "Office of the Refugee Applications Commissioner" när det gäller att pröva om en sökande bör eller, beroende på omständigheterna, inte bör förklaras vara flykting, och
- "beslut i första instans" enligt artikel 2 e i detta direktiv skall inbegripa rekommendationer från "Refugee Applications Commissioner" om en sökande bör eller, beroende på omständigheterna, inte bör förklaras vara flykting.

Irland kommer att underrätta kommissionen om varje ändring av bestämmelserna i paragraf 17.1 i Refugee Act 1996 (inklusive ändringar).

BILAGA II

Fastställande av säkra ursprungsländer enligt artikel 29 och artikel 30.1

Ett land skall betraktas som ett säkert ursprungsland om det på grundval av den rättsliga situationen, tillämpningen av lagstiftningen inom ett demokratiskt system och de allmänna politiska förhållandena framgår att det allmänt och genomgående inte förekommer någon förföljelse enligt artikel 9 i direktiv 2004/83/EG, samt ingen tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning och inget hot på grund av urskillningslöst våld i situationer av internationell eller intern väpnad konflikt.

Vid denna bedömning skall man bland annat beakta i vilken utsträckning skydd mot förföljelse eller misshandel ges genom att undersöka

- a) landets berörda lagar och förordningar och på vilket sätt de tillämpas,
- b) hur landet iakttar de rättigheter och friheter som är fastställda i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna och/eller i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och/eller konventionen mot tortyr, särskilt de rättigheter från vilka det inte går att göra undantag enligt artikel 15.2 i nämnda Europeiska konvention,
- c) hur landet iakttar principen om "non-refoulement" i enlighet med Genèvekonventionen,
- d) om landet tillhandahåller ett system med effektiva rättsmedel mot överträdelser av dessa rättigheter och friheter.

BILAGA III

Definition av "sökande" eller "asylsökande"

När Spanien genomför bestämmelserna i detta direktiv får landet, i den mån bestämmelserna i "*Ley 30/1992 de Régimen jurídico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administrativo Común*" av den 26 november 1992 och "*Ley 29/1998 reguladora de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa*" av den 13 juli 1998 fortfarande är tillämpliga, när det gäller tillämpning av kapitel V anses att definitionen av "sökande" eller "asylsökande" i artikel 2 c i detta direktiv skall inbegripa en "klagande" enligt ovannämnda rättsakter.

Den "klagande" skall åtnjuta samma garantier som en "sökande" eller "asylsökande" enligt detta direktiv när det gäller rätten till ett effektivt rättsmedel enligt kapitel V.

Spanien kommer att meddela kommissionen alla relevanta ändringar av ovannämnda rättsakt.

Rättelse till Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/58/EG om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG

(Europeiska unionens officiella tidning L 158 av den 30 april 2004)

Direktiv 2004/58/EG skall vara som följer:

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2004/38/EG

av den 29 april 2004

om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artiklarna 12, 18, 40, 44 och 52 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ⁽²⁾,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ⁽³⁾,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget ⁽⁴⁾, och

av följande skäl:

- (1) Unionsmedborgarskapet ger varje unionsmedborgare en primär, individuell rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium, med förbehåll för de begränsningar och villkor som fastställs i fördraget och genom de åtgärder som antas för att genomföra detta.
- (2) Fri rörlighet för personer är en av de grundläggande friheterna på den inre marknaden, som omfattar ett område utan inre gränser, där denna frihet säkerställs i enlighet med bestämmelserna i fördraget.

- (3) Unionsmedborgarskap bör vara grundläggande status för medborgarna i medlemsstaterna när de utövar sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig. Det är därför nödvändigt att kodifiera och se över existerande gemenskapsinstrument som var för sig behandlar såväl arbetstagare, egenanställda som studenter och andra inaktiva personer för att förenkla och stärka rätten att fritt röra sig och uppehålla sig för alla unionsmedborgare.

- (4) För att avhjälpa sektorsuppdelningen och den planlösa hanteringen av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig och för att göra det lättare att utöva denna rätt krävs en gemensam rättsakt för att delvis ändra rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen ⁽⁵⁾ och för att upphäva följande rättsakter: Rådets direktiv 68/360/EEG av den 15 oktober 1968 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer, ⁽⁶⁾ rådets direktiv 73/148/EEG av den 21 maj 1973 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medborgare i medlemsstaterna i fråga om etablering och tillhandahållande av tjänster, ⁽⁷⁾ rådets direktiv 90/364/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning, ⁽⁸⁾ rådets direktiv 90/365/EEG av den 28 juni 1990 om rätt till bosättning för anställda och egna företagare som inte längre är yrkesverksamma ⁽⁹⁾ och rådets direktiv 93/96/EEG av den 29 oktober 1993 om rätt till bosättning för studerande ⁽¹⁰⁾.

⁽¹⁾ EGT C 270 E, 25.9.2001, s. 150.

⁽²⁾ EGT C 149, 21.6.2002, s. 46.

⁽³⁾ EGT C 192, 12.8.2002, s. 17.

⁽⁴⁾ Europaparlamentets yttrande av den 11 februari 2003 (EUT C 43 E, 19.2.2004, s. 42), rådets gemensamma ståndpunkt av den (EUT C 54 E, 2.3.2004, s. 12) och Europaparlamentets ståndpunkt av den 10 mars 2004 (ännu ej offentliggjort i EUT).

⁽⁵⁾ EGT L 257, 19.10.1968, s. 2. Förordningen senast ändrad genom förordning (EEG) nr 2434/92 (EGT L 245, 26.8.1992, s. 1).

⁽⁶⁾ EGT L 257, 19.10.1968, s. 13. Direktivet senast ändrat genom 2003 års anslutningsakt.

⁽⁷⁾ EGT L 172, 28.6.1973, s. 14.

⁽⁸⁾ EGT L 180, 13.7.1990, s. 26.

⁽⁹⁾ EGT L 180, 13.7.1990, s. 28.

⁽¹⁰⁾ EGT L 317, 18.12.1993, s. 59.

- (5) För att varje unionsmedborgare skall kunna utöva sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier på villkor som säkerställer de objektiva villkoren frihet och värdighet bör även familjemedlemmar beviljas denna rätt, oavsett medborgarskap. För tillämpningen av detta direktiv bör definitionen av "familjemedlem" utvidgas, så att den även omfattar registrerade partner om den mottagande medlemsstaten behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap.
- (6) För att bevara familjens enhet i vidare mening och med förbehåll för förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet, bör situationen för de personer som inte omfattas av definitionen av familjemedlem enligt detta direktiv och som därför inte har någon automatisk rätt till inresa och uppehåll i den mottagande medlemsstaten behandlas av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess nationella lagstiftning, så att den kan besluta huruvida inresa och uppehåll ändå kan beviljas sådana personer, varvid hänsyn skall tas till deras anknytning till unionsmedborgaren och andra omständigheter, t.ex. deras ekonomiska eller fysiska beroendeförhållande till unionsmedborgaren.
- (7) De formaliteter som är förenade med unionsmedborgares fria rörlighet inom medlemsstaternas territorier bör fastställas tydligt, utan att det påverkar tillämpningen av de bestämmelser som gäller för nationella gränskontroller.
- (8) För att underlätta den fria rörligheten för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, bör de som redan har fått ett uppehållsdokument undantas från kravet på att erhålla inresevisering i den mening som avses i rådets förordning (EG) nr 539/2001 av den 15 mars 2001 om fastställande av förteckningen över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och av förteckningen över de tredje länder vars medborgare är undantagna från detta krav⁽¹⁾ eller, i förekommande fall, tillämplig nationell lagstiftning.
- (9) Unionsmedborgare bör ha rätt att uppehålla sig i den mottagande medlemsstaten i upp till tre månader utan andra villkor eller formaliteter än att de innehar ett giltigt identitetskort eller pass, med förbehåll för en mer gynnsam behandling som tillämpas på arbetssökande i enlighet med vad som erkänns av domstolens rättspraxis.
- (10) Personer som utövar sin rätt till fri rörlighet bör emellertid inte bli en orimlig belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under den första tiden av vistelsen. Därför bör unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars uppehållsrätt under längre tid än tre månader vara underkastad villkor.
- (11) Unionsmedborgarnas grundläggande och personliga rätt att uppehålla sig i en annan medlemsstat följer direkt av fördraget och är inte beroende av att ett uppehållstillstånd utfärdas.
- (12) För uppehållsperioder som överstiger tre månader bör medlemsstaterna kunna kräva att unionsmedborgaren registrerar sig hos behöriga myndigheter på bosättningsorten, vilket skall styrkas med ett bevis om registrering som utfärdas i detta syfte.
- (13) Kravet på uppehållskort bör begränsas till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat för uppehållsperioder som är längre än tre månader.
- (14) De bevishandlingar som de behöriga myndigheterna begär för att utfärda ett bevis om registrering eller ett uppehållskort bör specificeras uttömmande för att undvika olikheter i administrativ praxis eller skilda tolkningar som blir till ett alltför stort hinder när unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar skall utöva sin uppehållsrätt.
- (15) Familjemedlemmarna bör omfattas av ett rättsligt skydd för det fall att unionsmedborgaren avlider, skiljer sig, gifter sig eller när ett registrerat partnerskap upplöses. Med respekt för familjelivet och den mänskliga värdigheten samt för att under vissa förhållanden undvika missbruk, bör åtgärder vidtas för att säkerställa att familjemedlemmar som redan uppehåller sig inom den mottagande medlemsstatens territorium får behålla uppehållsrätten uteslutande på personlig grund.
- (16) Så länge de personer som omfattas av rätten till bosättning inte utgör en orimlig börda för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem bör de inte utvisas. Därför får en utvisningsåtgärd inte vara en automatisk följd av anlitandet av det sociala biståndssystemet. Den mottagande medlemsstaten bör bedöma om det är fråga om tillfälliga svårigheter och beakta bosättningslängd, personens personliga omständigheter och storleken på det bidrag som har beviljats, när de bedömer huruvida personen ifråga blivit en orimlig börda för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem och bör utvisas. Under inga omständigheter får arbetstagar, egenföretagare eller arbetssökande enligt domstolens definition bli föremål för utvisning, utom av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet.

⁽¹⁾ EGT L 81, 21.3.2001, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 453/2003 (EUT L 69, 13.3.2003, s. 10).

- (17) Permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare som har valt att bosätta sig varaktigt i en annan medlemsstat skulle stärka känslan av ett gemensamt unionsmedborgarskap och är en nyckelfaktor för att främja social sammanhållning, som är ett av gemenskapens grundläggande mål. En permanent uppehållsrätt bör därför föreskrivas för alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som har varit stadigvarande bosatta i den mottagande medlemsstaten i enlighet med villkoren i detta direktiv under fem års tid utan att bli utvisade.
- (18) För att utgöra ett verkligt instrument för integration i den mottagande medlemsstat där unionsmedborgaren är bosatt, bör den permanenta uppehållsrätten när den en gång erhållits inte omfattas av villkor.
- (19) Vissa särskilda förmåner för unionsmedborgare som är arbetstagare eller egenföretagare och deras familjemedlemmar, vilka kan möjliggöra för dem att erhålla en permanent uppehållsrätt innan de har varit bosatta i fem år i den mottagande medlemsstaten, bör behållas, eftersom de utgör förvärvade rättigheter enligt kommissionens förordning (EEG) nr 1251/70 av den 29 juni 1970 om arbetstagares rätt att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställda där⁽¹⁾ och rådets direktiv 75/34/EEG av den 17 december 1974 om rätten för medborgare i en medlemsstat att stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att där ha drivit egen rörelse⁽²⁾.
- (20) Förbudet mot diskriminering på grundval av nationalitet innebär att alla unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som med stöd av detta direktiv uppehåller sig i en medlemsstat av den medlemsstaten bör behandlas på samma sätt som dennas medborgare inom områden som omfattas av fördraget, med förbehåll för sådana särskilda bestämmelser som uttryckligen anges i fördraget eller i sekundärlagstiftningen.
- (21) Det bör emellertid lämnas åt den mottagande medlemsstaten att bestämma om den skall bevilja socialt bistånd under de tre första månaderna av uppehållet, eller för en längre tid när det gäller arbetssökande, för andra unionsmedborgare än de som är arbetstagare eller egenföretagare eller som bibehåller denna status eller deras familjemedlemmar, eller bistånd till uppehälle för studier, inklusive yrkesutbildning, innan rätten till permanent uppehåll erhållits till dessa personer.
- (22) Enligt fördraget kan rätten att fritt röra sig och uppehålla sig begränsas av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa. För att säkerställa en snävare definition av de omständigheter och rättssäkerhetsgarantier som avgör om unionsmedborgare eller familjemedlemmar kan nekas inresa eller utvisas, bör detta direktiv ersätta rådets direktiv 64/221/EEG av den 25 februari 1964 om samordningen av särskilda åtgärder som gäller utländska medborgares rörlighet och bosättning och som är berättigade med hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa⁽³⁾.
- (23) Utvisning av unionsmedborgare och deras familjemedlemmar av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet är en långtgående åtgärd, som allvarligt kan skada personer som, efter att ha utnyttjat de rättigheter och friheter som de erhåller genom fördraget, verkligen har integrerats i den mottagande medlemsstaten. Räckvidden för sådana åtgärder bör därför begränsas i enlighet med proportionalitetsprincipen, för att ta hänsyn till i vilken grad de berörda personerna har integrerats, hur länge de har vistats i den mottagande medlemsstaten, till deras ålder och hälsotillstånd, deras familjesituation och ekonomiska situation och deras anknytning till ursprungslandet.
- (24) Ju högre graden av unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars integrering i den mottagande medlemsstaten är, desto högre bör följaktligen graden av skydd mot utvisning vara. Endast i undantagsfall, av tvingande hänsyn till den allmänna säkerheten, bör utvisning användas mot personer som har varit bosatta under flera år i den mottagande medlemsstaten, i synnerhet om de är födda där och har bott där hela sitt liv. Likaså bör det endast i undantagsfall vara tillåtet att utvisa underåriga, eftersom förbindelsen med familjen bör skyddas, i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989.
- (25) Rättssäkerhetsgarantierna bör också specificeras i detalj för att trygga en hög skyddsnivå för unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter vid vägrad inresa eller uppehåll i en annan medlemsstat, samt för att upprätthålla principen om att myndighetsåtgärder vederbörligen måste motiveras.
- (26) Under alla omständigheter bör unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som vägras rätt till inresa eller uppehåll i en annan medlemsstat ha möjlighet till domstolsprövning av beslutet.

⁽¹⁾ EGT L 142, 30.6.1970, s. 24.

⁽²⁾ EGT L 14, 20.1.1975, s. 10.

⁽³⁾ EGT 56, 4.4.1964, s. 850. Direktivet senast ändrat genom direktiv 75/35/EEG (EGT L 14, 20.1.1975, s. 14).

- (27) I överensstämmelse med domstolens rättspraxis, för att förbjuda att medlemsstaterna fattar beslut om förbud på livstid att återvända till deras territorium för personer som omfattas av detta direktiv, bör det bekräftas att unionsmedborgare och deras familjemedlemmar som har förbjudits att återvända till en medlemsstats territorium har rätt att lämna in en ny ansökan efter en rimlig tid och under alla omständigheter tre år efter det att det slutgiltiga återreseförbudet verkställts.
- (28) För att skydda mot missbruk av rättigheter eller bedrägeri, särskilt skenäktenskap eller andra former av förhållanden som ingåtts endast i syfte att åtnjuta rätt att fritt röra sig och uppehålla sig, bör medlemsstaterna ha rätt att anta nödvändiga åtgärder.
- (29) Detta direktiv bör inte påverka mer gynnsamma nationella bestämmelser.
- (30) I syfte att undersöka hur utövandet av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig skall kunna underlättas ytterligare, bör kommissionen utarbeta en rapport för att utvärdera möjligheten att lägga fram nödvändiga förslag i detta syfte, särskilt avseende förlängning av uppehållsperioden utan villkor.
- (31) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheterna och friheterna och med de principer som erkänns särskilt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. I enlighet med stadgans förbud mot diskriminering bör medlemsstaterna genomföra bestämmelserna i detta direktiv utan diskriminering mellan förmånstagarna till detta direktiv, på sådana grunder såsom kön, ras, hudfärg, etniskt eller socialt ursprung, genetiska särdrag, språk, religion eller övertygelse, politisk eller annan åskådning, tillhörighet till nationell minoritet, förmögenhet, börd, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs

- villkor för unionsmedborgares och deras familjemedlemmars utövande av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium,
- rätten att permanent uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar,
- begränsningar i rättigheterna i a och b av hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa.

Artikel 2

Definitioner

I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- unionsmedborgare: varje person som är medborgare i en medlemsstat.
- familjemedlem:
  - make eller maka,
  - den partner med vilken unionsmedborgaren har ingått ett registrerat partnerskap på grundval av lagstiftningen i en medlemsstat, om den mottagande medlemsstatens lagstiftning behandlar registrerade partnerskap som likvärdiga med äktenskap och i enlighet med villkoren i relevant lagstiftning i den mottagande medlemsstaten,
  - släktingar i rakt nedstigande led som är under 21 år eller är beroende för sin försörjning, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b,
  - de underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led, även till maken eller maken eller till sådan partner som avses i b.
- mottagande medlemsstat: den medlemsstat dit unionsmedborgaren reser för att utöva sin rätt att fritt röra sig eller uppehålla sig.

Artikel 3

Förmånstagare

- Detta direktiv skall tillämpas på alla unionsmedborgare som reser till eller uppehåller sig i en annan medlemsstat än den de själva är medborgare i samt på de familjemedlemmar enligt definitionen i artikel 2.2 som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren.
- Utan att det påverkar de berördas personliga rätt att fritt röra sig eller uppehålla sig, och i överensstämmelse med nationell lagstiftning, skall den mottagande medlemsstaten underlätta inresa och uppehåll för följande personer:
  - Alla andra familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, som inte omfattas av definitionen i artikel 2.2, om de i det land från vilket de har kommit är beroende av eller bor hos den unionsmedborgare som har primär uppehållsrätt eller om det av allvariga hälsoskäl absolut krävs att unionsmedborgaren personligen tar hand om familjemedlemmen.
  - Den partner med vilken unionsmedborgaren har ett varaktigt vederbörligen bestyrkt förhållande.

Den mottagande medlemsstaten skall företa en noggrann undersökning av de personliga förhållandena och motivera ett eventuellt beslut att neka dessa personer inresa till eller att uppehålla sig i den medlemsstaten.

KAPITEL II

RÄTT TILL UT- OCH INRESA

Artikel 4

Rätt till utresa

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna för kontroll av resehandlingar vid de nationella gränserna skall alla unionsmedborgare med giltigt identitetskort eller pass och deras familjemedlemmar, som inte är medborgare i en medlemsstat, och som har giltigt pass, ha rätt att lämna en medlemsstats territorium för att resa till en annan medlemsstat.
2. Personer som avses i punkt 1 får inte åläggas skyldighet att inneha utresevisering eller någon motsvarande formalitet.
3. Medlemsstaterna skall i enlighet med sina lagar för sina egna medborgares räkning utfärda och förnya ett identitetskort eller pass som anger deras medborgarskap.
4. Passet skall vara giltigt åtminstone i alla medlemsstater och i länder som innehavaren måste fara igenom när denne reser mellan medlemsstaterna. Om det i en medlemsstats lag saknas bestämmelser om utfärdande av identitetskort, skall passet gälla i minst fem år från utfärdandet eller förnyelsen.

Artikel 5

Rätt till inresa

1. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna för kontroll av resehandlingar vid de nationella gränserna skall medlemsstaterna tillåta unionsmedborgare att resa in på deras territorium med ett giltigt identitetskort eller pass och tillåta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat att resa in på deras territorium med ett giltigt pass.

Unionsmedborgare får inte åläggas skyldighet att inneha inresevisering eller någon motsvarande formalitet.

2. Familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall endast åläggas skyldighet att ha visering i enlighet med förordning (EG) nr 539/2001 eller i förekommande fall med nationell lag. Enligt detta direktiv skall innehav av giltigt uppehållskort enligt artikel 10 medföra undantag för dessa familjemedlemmar från kravet på visering.

Medlemsstaterna skall ge dessa personer all den hjälp de behöver för att få nödvändiga viseringar. Viseringarna skall utfärdas gratis så snart som möjligt på grundval av ett påskyndat förfarande.

3. Den mottagande medlemsstaten får inte införa inrese- eller utresestämpel i passen för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat om de uppvisar det uppehållskort som föreskrivs i artikel 10.

4. Om en unionsmedborgare eller en familjemedlem till denne, som inte är medborgare i en medlemsstat, inte har de resehandlingar som krävs eller, i förekommande fall, nödvändiga viseringar, skall den berörda medlemsstaten, innan utvisning får komma i fråga, ge dessa personer all rimlig möjlighet att få eller få tillgång till de nödvändiga handlingarna inom rimlig tid eller få bekräftat eller på annat sätt bevisat att de omfattas av rätten att fritt röra sig och uppehålla sig.

5. Medlemsstaten får begära att den berörda personen rapporterar sin närvaro inom dess territorium inom rimlig och icke-diskriminerande tid. Om den berörda personen underlåter att uppfylla detta krav får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

KAPITEL III

UPPEHÅLLSRÄTT

Artikel 6

Upphållsrätt i högst tre månader

1. Unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig på en annan medlemsstats territorium i högst tre månader utan några andra villkor eller formaliteter än kravet på att inneha ett giltigt identitetskort eller pass.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, som följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren och som innehar ett giltigt pass.

Artikel 7

Upphållsrätt för längre tid än tre månader

1. Varje unionsmedborgare skall ha rätt att uppehålla sig inom en annan medlemsstats territorium under längre tid än tre månader om den berörda personen
  - a) är anställd eller egenföretagare i den mottagande medlemsstaten, eller
  - b) för egen och sina familjemedlemmars räkning har tillräckliga tillgångar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under vistelsen, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller

c) — är inskriven vid en privat eller statlig institution, som är erkänd eller finansierad av den mottagande medlemsstaten på grundval av dess lagstiftning eller administrativa praxis, med huvudsyftet att bedriva studier eller genomgå en yrkesutbildning

— samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten samt avger en försäkrans till den behöriga nationella myndigheten, i form av en förklaring eller på något annat valfritt likvärdigt sätt, om att han har tillräckliga tillgångar för att kunna försörja sig själv och familjen, så att de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under deras vistelseperiod, eller

d) är familjemedlem som följer med eller ansluter sig till en unionsmedborgare som uppfyller kraven i a, b eller c.

2. Uppehållsrätten enligt punkt 1 skall även omfatta familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat när de följer med eller ansluter sig till unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten, förutsatt att unionsmedborgaren uppfyller villkoren i punkt 1 a, 1 b eller 1 c.

3. Vid tillämpningen av punkt 1 a skall en unionsmedborgare som inte längre är arbetstagare eller egenföretagare behålla sin ställning som arbetstagare eller egenföretagare i följande fall:

a) Om personen har drabbats av tillfällig arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall.

b) Om personen har drabbats av vederbörligen konstaterad ofrivillig arbetslöshet efter mer än ett års anställning och har anmält sig som arbetssökande vid en behörig arbetsförmedling.

c) Om personen har drabbats av vederbörligen registrerad ofrivillig arbetslöshet efter att ha fullgjort en anställning som varit tidsbegränsad till mindre än ett år eller efter att ha blivit ofrivilligt arbetslös under de första tolv månaderna samt har anmält sig som arbetssökande till en behörig arbetsförmedling. I detta fall skall ställningen som arbetstagare kvarstå under minst sex månader.

d) Om personen inleder en yrkesutbildning. Om han eller hon inte är ofrivilligt arbetslös skall ställningen som arbetstagare kvarstå endast om yrkesutbildningen har ett samband med den tidigare sysselsättningen.

4. Med avvikelse från punkt 1 d och punkt 2 ovan skall endast maken eller maken, den registrerade partner som avses i artikel 2.2 b och underhållsberättigade barn ha uppehållsrätt

som familjemedlemmar till en unionsmedborgare som uppfyller villkoren i 1 c. Artikel 3.2 skall tillämpas på hans eller hennes släktingar i rakt uppstigande led samt på makes/makas eller registrerade partners/underhållsberättigade släktingar i rakt uppstigande led.

Artikel 8

Administrativa formaliteter för unionsmedborgare

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5.5 får den mottagande medlemsstaten ålägga unionsmedborgare att registrera sig hos behöriga myndigheter vid uppehåll som överstiger tre månader.

2. Fristen för registrering får aldrig understiga tre månader räknat från ankomstdagen. Ett bevis om registrering skall utfärdas omedelbart, med uppgift om den registrerade personens namn och adress samt registreringsdatum. Om den berörda personen underlåter att uppfylla registreringskravet får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

3. Det enda krav medlemsstaterna får ställa för att utfärda bevis om registrering är att

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 a skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass, en bekräftelse från arbetsgivaren om anställning eller ett anställningsintyg eller bevis på att de är egenföretagare.

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 b skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass och bevis på att de uppfyller villkoren i den punkten.

— de unionsmedborgare som avses i artikel 7.1 c skall kunna visa upp ett giltigt identitetskort eller pass, ett bevis på registrering vid en erkänd institution och på att de omfattas av en heltäckande sjukförsäkring samt den förklaring eller dess motsvarighet som avses i artikel 7.1 c. Medlemsstaterna får inte kräva att ett särskilt belopp anges i förklaringen.

4. Medlemsstaterna får inte fastställa något fast belopp som de anser vara "tillräckliga tillgångar", utan de måste ta hänsyn till den berörda personens personliga omständigheter. Detta belopp får i varje fall inte överstiga den beloppsgräns under vilket medborgare i den mottagande medlemsstaten är berättigade till socialt bistånd, eller, om detta kriterium inte kan tillämpas, minimipensionen i den mottagande medlemsstaten.

5. För att utfärda ett bevis om registrering till en unionsmedborgares familjemedlemmar som själva är unionsmedborgare får medlemsstaterna begära att följande handlingar visas upp:

- a) Ett giltigt identitetskort eller pass.
- b) En handling som styrker familjeanknytning eller ett registrerat partnerskap.
- c) Vid behov, beviset om registrering för den unionsmedborgare som de följer med eller ansluter sig till.
- d) I de fall som avses i artikel 2.2 c och d, handlingar som styrker att villkoren i den bestämmelsen är uppfyllda.
- e) I de fall som avses i artikel 3.2 a, en handling som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungslandet eller i det land från vilket personerna anländer och som styrker att de är ekonomiskt beroende av unionsmedborgaren eller är medlemmar av unionsmedborgarens hushåll, eller bevis på att allvarliga hälsoskäl föreligger som absolut kräver att unionsmedborgaren ger familjemedlemmen personlig omvårdnad.
- f) I de fall som avses i artikel 3.2 b, bevis på att ett varaktigt förhållande med unionsmedborgaren föreligger.

Artikel 9

Administrativa formaliteter för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

1. Medlemsstaterna skall utfärda ett uppehållskort till unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, om det planerade uppehållet överstiger tre månader.
2. Fristen för att ansöka om uppehållskort får inte understiga tre månader räknat från ankomstdagen.
3. Om den berörde personen underlåter att ansöka om uppehållskort får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

Artikel 10

Utfärdande av uppehållskort

1. Upphållsrätten för unionsmedborgares familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat skall intygas genom att en handling som kallas "uppehållskort för en unionsmedborgares familjemedlem" utfärdas senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Ett intyg om inlämnad ansökan om uppehållskort skall utfärdas omedelbart.

2. För utfärdande av ett uppehållskort skall medlemsstaterna begära att följande handlingar visas upp.

- a) Ett giltigt pass.
- b) En handling som styrker familjeanknytning eller ett registrerat partnerskap.
- c) Beviset om registrering eller i avsaknad av ett registrerings-system, ett annat bevis på att den unionsmedborgare som de följer med eller ansluter sig till har hemvist i den mottagande medlemsstaten.
- d) I de fall som avses i artikel 2.2 c och d, handlingar som styrker att villkoren i de bestämmelserna är uppfyllda.
- e) I de fall som avses i artikel 3.2 a, en handling som utfärdats av den behöriga myndigheten i ursprungslandet eller i det land från vilket personerna anländer som styrker att de är ekonomiskt beroende av unionsmedborgaren eller ingår i unionsmedborgarens hushåll, eller bevis på att allvarliga hälsoskäl föreligger som absolut kräver att unionsmedborgaren ger familjemedlemmen personlig omvårdnad.
- f) I de fall som avses under artikel 3.2 b, bevis på att det föreligger en varaktigt förhållande med unionsmedborgaren.

Artikel 11

Upphållskortets giltighet

1. Det uppehållskort som avses i artikel 10.1 skall gälla i fem år från dagen för utfärdandet eller under den beräknade tiden för unionsmedborgarens vistelse om denna inte överstiger fem år.
2. Upphållskortets giltighet skall inte påverkas av tillfällig frånvaro som inte överstiger sex månader per år eller av längre frånvaro på grund av obligatorisk militärtjänst eller av en frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, t.ex. graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land.

Artikel 12

Bibehållen uppehållsrätt för familjemedlemmar om unionsmedborgaren avlider eller lämnar landet

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens död eller avresa från den mottagande medlemsstaten inte påverka uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Innan personerna i fråga kan få permanent uppehållsrätt skall de uppfylla villkoren i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens död inte leda till förlust av uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat och som har varit bosatta i den mottagande medlemsstaten som familjemedlemmar i minst ett år före unionsmedborgarens frånfalle.

Innan personerna i fråga förvärvar permanent uppehållsrätt skall det fortfarande vara ett krav för uppehållsrätt att de kan visa att de är anställda eller egenföretagare eller att de har tillräckliga tillgångar för sig själva och sina familjemedlemmar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under sin uppehållsperiod samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller är medlemmar i en familj som redan är bildad i den mottagande medlemsstaten av en person som uppfyller dessa villkor. "Tillräckliga tillgångar" skall vara sådana som anges i artikel 8.4.

Den uppehållsrätt som sådana familjemedlemmar har är uteslutande på personlig grund.

3. Unionsmedborgarens avresa från den mottagande medlemsstaten eller unionsmedborgarens död skall inte medföra förlust av uppehållsrätt för unionsmedborgarens barn eller för den förälder som har den faktiska vårdnaden om barnen, oavsett nationalitet, om barnen är bosatta i den mottagande medlemsstaten och inskrivna vid en utbildningsanstalt för att bedriva studier där, förrän deras studier avslutats.

Artikel 13

Bibehållen uppehållsrätt för familjemedlemmar vid äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall unionsmedborgarens äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap som avses i artikel 2.b inte påverka uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som är medborgare i en medlemsstat.

Innan personerna i fråga kan få permanent uppehållsrätt skall de uppfylla kraven i artikel 7.1 a, 7.1 b, 7.1 c eller 7.1 d.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av andra stycket skall äktenskapsskillnad, ogiltigförklaring av äktenskap eller upplösning av registrerat partnerskap som avses i artikel 2.b inte leda

till förlust av uppehållsrätten för unionsmedborgarens familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

- a) om äktenskapet eller det registrerade partnerskap som avses i artikel 2 b, när förfarandet för äktenskapsskillnad eller ogiltigförklaring av äktenskapet eller upplösning av det registrerade partnerskapet inleds, har varat i minst tre år, varav minst ett år i den mottagande medlemsstaten, eller
- b) om vårdnaden av unionsmedborgarens barn genom överenskommelse mellan makarna eller partnererna som avses i artikel 2.b eller genom ett domstolsbeslut har överlåtits på den make, maka eller partner som inte är medborgare i en medlemsstat, eller
- c) om detta är befogat med hänsyn till särskilt svåra omständigheter t.ex. att ha varit utsatt för våld i hemmet medan äktenskapet eller det registrerade partnerskapet bestod, eller
- d) om den make, maka eller partner som avses i artikel 2.b, som inte är medborgare i en medlemsstat, genom överenskommelse mellan makarna eller partnererna eller genom ett domstolsbeslut har rätt till umgänge med ett underårigt barn, förutsatt att domstolen har fastställt att denna umgängesrätt måste ske i den mottagande medlemsstaten och under så lång tid som krävs.

Innan personerna i fråga förvärvar permanent uppehållsrätt skall det fortfarande vara ett krav för uppehållsrätten att de kan visa att de är anställda eller egenföretagare eller har tillräckliga tillgångar för sig själva och sina familjemedlemmar för att inte bli en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem under sin uppehållsperiod, samt har en heltäckande sjukförsäkring som gäller i den mottagande medlemsstaten, eller att de är medlemmar i en familj som redan är bildad i den mottagande medlemsstaten av en person som uppfyller dessa krav. "Tillräckliga tillgångar" skall vara sådana som anges i artikel 8.4.

Den uppehållsrätt som sådana familjemedlemmar har är uteslutande på personlig grund.

Artikel 14

Bibehållen uppehållsrätt

1. Unionsmedborgare och deras familjemedlemmar skall ha uppehållsrätt enligt artikel 6 så länge de inte blir en belastning för den mottagande medlemsstatens sociala biståndssystem.

2. Unionsmedborgare och deras familjemedlemmar skall ha uppehållsrätt enligt artiklarna 7, 12 och 13 så länge de uppfyller villkoren i dessa artiklar.

I särskilda fall då det finns rimliga tvivel på huruvida en unionsmedborgare eller dennes familjemedlemmar uppfyller kraven i artiklarna 7, 12 och 13 får medlemsstaterna kontrollera att dessa krav är uppfyllda. Denna kontroll skall inte genomföras systematiskt.

3. En utvisningsåtgärd skall inte vara den automatiska följden av att unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar har anlitat det sociala biståndssystemet i den mottagande medlemsstaten.

4. Genom undantag från punkterna 1 och 2 och utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i kapitel VI får en utvisningsåtgärd under inga förhållanden vidtas mot unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar

- a) om unionsmedborgarna är anställda eller egenföretagare, eller
- b) om unionsmedborgarna har kommit till den mottagande medlemsstatens territorium för att söka arbete. I detta fall kan unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar inte utvisas så länge unionsmedborgarna kan styrka att de fortfarande söker arbete och att de verkligen har möjlighet att få anställning.

Artikel 15

Rättssäkerhetsgarantier

1. Förfarandena i artiklarna 30 och 31 skall på motsvarande sätt tillämpas på alla beslut som på andra grunder än allmän ordning, säkerhet eller hälsa begränsar unionsmedborgares och deras familjemedlemmars fria rörlighet.

2. Att det pass eller identitetskort som användes för att resa in i den mottagande medlemsstaten och som legat till grund för utfärdande av bevis om registrering eller uppehållskort, har upphört att gälla, får inte ligga till grund för utvisning från den mottagande medlemsstaten.

3. Den mottagande medlemsstaten får inte kombinera ett beslut om utvisning enligt punkt 1 med ett återreseförbud.

KAPITEL IV

PERMANENT UPPEHÅLLSRÄTT

Avsnitt I

Berättigande

Artikel 16

Allmän regel för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar

1. Unionsmedborgare som har uppehållit sig lagligt under en fortlöpande period av fem år i den mottagande medlems-

staten skall ha permanent uppehållsrätt där. Denna rätt skall inte vara underkastad villkoren i kapitel III.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall också tillämpas på familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som lagligt har uppehållit sig tillsammans med unionsmedborgaren i den mottagande medlemsstaten under en period av fem på varandra följande år.

3. Stadigvarande uppehåll skall inte påverkas av tillfällig frånvaro som inte överstiger sammanlagt sex månader per år eller av längre frånvaro på grund av obligatorisk militärtjänst eller av en frånvaro på högst tolv på varandra följande månader av viktiga skäl, t.ex. graviditet och förlossning, allvarlig sjukdom, studier eller yrkesutbildning, eller utstationering på grund av arbete i en annan medlemsstat eller i tredje land.

4. När uppehållsrätt väl har förvärvats skall den endast kunna gå förlorad genom bortovaro från den mottagande medlemsstaten i mer än två på varandra följande år.

Artikel 17

Undantag för personer som inte längre arbetar i den mottagande medlemsstaten och deras familjemedlemmar

1. Genom undantag från artikel 16 skall följande personer ges permanent uppehållsrätt i den mottagande medlemsstaten, även om de inte har varit bosatta där under en fortlöpande period av fem år:

- a) Anställda eller egenföretagare som, när de upphör att arbeta, har uppnått den ålder som enligt den mottagande medlemsstatens lag krävs för rätt till ålderspension eller anställda som upphör att vara anställda i samband med förtidspensionering, om de har arbetat och uppehållit sig i den medlemsstaten åtminstone under de tolv föregående månaderna och fortlöpande har uppehållit sig i landet i minst tre år.

Om lagen i den mottagande medlemsstaten inte tillerkänner vissa kategorier av egenföretagare rätt till ålderspension, skall åldersvillkoret anses uppfyllt när personen i fråga har uppnått en ålder av 60 år.

- b) Anställda eller egenföretagare som fortlöpande har uppehållit sig i den mottagande medlemsstaten i mer än två år och slutar arbeta där som följd av permanent arbetsförmåga.

Om denna oförmåga beror på en arbetsolycka eller yrkes-sjukdom som berättigar personen i fråga till en förmån som helt eller delvis utbetalas av en institution i den mottagande medlemsstaten, skall inga krav ställas på uppehållets längd.

- c) Anställda eller egenföretagare som efter tre års fortlöpande anställning och uppehåll i den mottagande medlemsstaten arbetar som anställda eller egenföretagare i en annan medlemsstat men behåller sin bostad i den mottagande medlemsstaten och återvänder dit i regel varje dag eller åtminstone en gång i veckan.

För förvärv av de rättigheter som avses i a och b skall anställningsperioder i den medlemsstat där den berörda personen arbetar betraktas som om de tillbringats i den mottagande medlemsstaten.

Perioder av ofrivillig arbetslöshet som vederbörligen registrerats av en behörig arbetsförmedling eller perioder av ofrivilliga avbrott i arbetet och frånvaro från eller upphörande av verksamheten som beror på sjukdom eller olycksfall, skall anses som yrkesverksamma perioder.

2. Villkoren avseende uppehållets och anställningens längd i punkt 1a och villkoret avseende uppehållets längd i punkt 1b skall inte tillämpas om den anställdes eller egenföretagarens make eller partner enligt artikel 2.2 b är medborgare i den mottagande medlemsstaten eller har förlorat sitt medborgarskap i den medlemsstaten som en följd av äktenskapet med den anställda eller egenföretagaren i fråga.

3. Oavsett medborgarskap skall familjemedlemmar till en anställd eller egenföretagare som uppehåller sig tillsammans med denne i den mottagande medlemsstaten ha permanent uppehållsrätt i den medlemsstaten om den anställda eller egenföretagaren själv har förvärvat permanent uppehållsrätt i den medlemsstaten med stöd av punkt 1.

4. Om emellertid den anställda eller egenföretagaren avlider medan han fortfarande är yrkesverksam, men innan han förvärvat permanent uppehållsrätt i den mottagande medlemsstaten med stöd av punkt 1, skall dennes familjemedlemmar som uppehåller sig tillsammans med denne i den mottagande medlemsstaten dock ha permanent uppehållsrätt där, om

- a) den anställda eller egenföretagaren vid sin död fortlöpande uppehållit sig i den medlemsstaten i två år,
- b) dödsfallet beror på en arbetsolycka eller en yrkessjukdom, eller

- c) den efterlevande maken har förlorat sitt medborgarskap i den medlemsstaten som en följd av äktenskapet med den anställda eller egenföretagaren i fråga.

Artikel 18

Förvärv av permanent uppehållsrätt för vissa familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 17 skall unionsmedborgares familjemedlemmar som avses i artikel 12.2 och artikel 13.2 som uppfyller villkoren däri förvärva permanent uppehållsrätt efter lagligt uppehåll under fem på varandra följande år i den mottagande medlemsstaten.

Avsnitt II

Administrativa formaliteter

Artikel 19

Intyg om permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare

1. Medlemsstaterna skall, efter att ha kontrollerat uppehållets varaktighet, efter ansökan utfärda ett intyg om permanent uppehållsrätt för unionsmedborgare som uppfyller villkoren för permanent uppehållsrätt.

2. Intyget om permanent uppehållsrätt skall utfärdas snarast möjligt.

Artikel 20

Permanent uppehållskort för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat

1. Medlemsstaterna skall för familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat men som uppfyller villkoren för permanent uppehållsrätt utfärda ett permanent uppehållskort senast sex månader efter det att ansökan lämnades in. Det permanenta uppehållskortet skall förnyas automatiskt vart tionde år.

2. Ansökan om permanent permanent uppehållskort skall lämnas in innan det uppehållskortet löper ut. Om den berörde personen underlåter att ansöka om permanent uppehållskort får denne åläggas proportionerliga och icke-diskriminerande sanktioner.

3. Avbrott i uppehållet som inte överstiger två på varandra följande år skall inte påverka uppehållskortets giltighet.

Artikel 21

Stadigvarande uppehåll

Vid tillämpningen av detta direktiv får stadigvarande uppehåll styrkas med varje bevismedel som godtas i den mottagande medlemsstaten. Varje verkställt utvisningsbeslut mot den berörda personen som verkställts i vederbörlig ordning skall medföra att det stadigvarande uppehållet anses avbrutet.

KAPITEL V

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER OM UPPEHÅLLSRÄTT OCH PERMANENT UPPEHÅLLSRÄTT

Artikel 22

Territoriell räckvidd

Upphållsrätt och permanent uppehållsrätt skall gälla inom den mottagande medlemsstatens hela territorium. Medlemsstaterna får begränsa den territoriella giltigheten för uppehållsrätt och permanent uppehållsrätt endast om sådana begränsningar även gäller medlemsstatens egna medborgare.

Artikel 23

Närstående rättigheter

Unionsmedborgares familjemedlemmar som har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt i en medlemsstat skall, oavsett medborgarskap, ha rätt att ta anställning eller inleda verksamhet som egenföretagare.

Artikel 24

Likabehandling

1. Om inte annat följer av sådana specifika bestämmelser som uttryckligen anges i fördraget och sekundärlagstiftningen skall alla unionsmedborgare som enligt detta direktiv uppehåller sig i den mottagande medlemsstaten åtnjuta samma behandling som den medlemsstatens egna medborgare inom de områden som omfattas av fördraget. Även familjemedlemmar som inte är medborgare i en medlemsstat, men som har uppehållsrätt eller permanent uppehållsrätt, skall åtnjuta denna rättighet.

2. Genom undantag från punkt 1 skall den mottagande medlemsstaten inte vara skyldig att bevilja socialt bistånd under uppehållets första tre månader, eller i förekommande fall den

längre period som anges i artikel 14.4 b, och heller inte innan permanent uppehållsrätt beviljats vara skyldig att bevilja bistånd till uppehälle för studier inklusive yrkesutbildning i form av studiebidrag eller studielån till andra personer än anställda eller egenföretagare, personer som behåller sådan ställning eller deras familjemedlemmar.

Artikel 25

Allmänna bestämmelser om uppehållsdokument

1. Innehav av sådant bevis om registrering som avses i artikel 8, av ett intyg om permanent uppehållsrätt, av ett intyg om att ansökan om uppehållskort för familjemedlemmar har lämnats in, av ett uppehållskort eller av ett permanent uppehållskort, får under inga förhållanden göras till ett villkor för att utöva en rättighet eller för att administrativa formaliteter skall utföras, då innehav av rättigheter kan styrkas genom andra bevismedel.

2. De handlingar som anges i punkt 1 skall utfärdas gratis eller mot betalning av ett belopp som inte överstiger de avgifter som landets egna medborgare betalar för liknande handlingar.

Artikel 26

Kontroller

Medlemsstaterna får kontrollera att eventuella krav i nationell lagstiftning på att utländska medborgare alltid skall medföra bevis om registrering eller uppehållskort följs, förutsatt att de ställer samma krav på sina egna medborgare i fråga om dessas identitetskort. Medlemsstaterna får tillämpa samma sanktioner för överträdelse av detta krav som de tillämpar på sina egna medborgare för underlåtelse att medföra identitetskort.

KAPITEL VI

BEGRÄNSNINGAR I RÄTTEN TILL INRESA OCH UPPEHÅLL AV HÄNSYN TILL ALLMÄN ORDNING, SÄKERHET ELLER HÄLSA

Artikel 27

Allmänna principer

1. Med förbehåll för bestämmelserna i detta kapitel får medlemsstaterna begränsa den fria rörligheten för unionsmedborgare och deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Sådana hänsyn får inte åberopas för att tjäna ekonomiska syften.

2. Åtgärder som vidtas med hänsyn till allmän ordning eller säkerhet skall överensstämma med proportionalitetsprincipen och uteslutande vara grundade på vederbörandes personliga beteende. Tidigare straffdomar skall inte i sig utgöra skäl för sådana åtgärder.

Den berörda personens personliga beteende måste utgöra ett verkligt, faktiskt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse. Motiveringar som inte beaktar omständigheterna i det enskilda fallet eller som tar allmänpreventiva hänsyn skall inte accepteras.

3. För att bedöma huruvida den berörda personen är en fara för allmän ordning eller allmän säkerhet får den mottagande medlemsstaten vid utfärdandet av beviset om registrering, eller, om registreringssystem saknas, senast tre månader efter den berörda personens inresa på dess territorium eller från den tidpunkt då personen rapporterar sin närvaro inom dess territorium i enlighet med artikel 5.5 eller när uppehållskortet utfärdas, om den bedömer det som absolut nödvändigt, anmoda ursprungsmedlemsstaten och eventuellt andra medlemsstater att lämna upplysningar om huruvida den berörda personen tidigare har förekommit i polisens register. Sådana förfrågningar får inte göras rutinmässigt. Den tillfrågade medlemsstaten skall svara inom två månader.

4. Den medlemsstat som har utfärdat passet eller identitetskortet skall utan formaliteter åter ta emot dess innehavare på sitt territorium om denne av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa har utvisats från en annan medlemsstat, även om handlingen inte längre är giltig eller innehavarens medborgarskap är ifrågasatt.

Artikel 28

Skydd mot utvisning

1. Innan den fattar ett beslut om utvisning av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet skall den mottagande medlemsstaten beakta sådana faktorer som längden av personens uppehåll inom dess territorium, personens ålder, hälsotillstånd, familjesituation, ekonomiska situation, sociala och kulturella integrering i den mottagande medlemsstaten och banden till ursprungslandet.

2. Den mottagande medlemsstaten får inte fatta beslut om utvisning av unionsmedborgare eller deras familjemedlemmar, oavsett medborgarskap, som har permanent uppehållsrätt på dess territorium, utom i de fall det föreligger ett allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet.

3. Beslut om utvisning av unionsmedborgare får inte fattas, utom om beslutet grundar sig på tvingande hänsyn till allmän säkerhet såsom de definieras av medlemsstaterna, om de

a) har uppehållit sig i den mottagande medlemsstaten under de tio föregående åren, eller

b) är underåriga, utom i de fall utvisningen är nödvändig för barnets bästa enligt Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989.

Artikel 29

Folkhälsa

1. De enda sjukdomar som kan motivera åtgärder som begränsar den fria rörligheten skall vara sjukdomar som kan vara epidemiska enligt Världshälsoorganisationens gällande bestämmelser samt andra smittsamma infektions- eller parasit-sjukdomar om de i den mottagande medlemsstaten omfattas av skyddsbestämmelser som gäller för de egna medborgarna.

2. Sjukdomar som uppstår senare än tre månader efter inresan får inte ligga till grund för utvisning.

3. Om det finns starkt grundade skäl får en medlemsstat, inom tre månader efter inresan, kräva att personer som uppfyller villkoren för uppehållsrätt genomgår en kostnadsfri hälsoundersökning för att fastställa att de inte lider av någon av de sjukdomar som avses i punkt 1. Sådana hälsoundersökningar får inte göras rutinmässigt.

Artikel 30

Delgivning av beslut

1. Varje beslut som fattas i enlighet med artikel 27.1 skall skriftligen delges de berörda på sådant sätt att de kan förstå beslutets innehåll och följder.

2. De berörda skall ges exakt och fullständig information om de hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa som ligger till grund för ett beslut som gäller dem, såvida detta inte strider mot statens säkerhetsintressen.

3. Delgivningen skall innehålla uppgifter om till vilken domstol eller administrativ myndighet den berörda personen kan lämna in ett överklagande, tidsfristen för överklagande och, i förekommande fall, hur lång tid som står till dennes förfogande för att lämna medlemsstatens territorium. Utom i väl bestyrkta brådskande fall, skall tidsfristen för att lämna territoriet vara minst en månad från datum för delgivningen.

*Artikel 31***Rättssäkerhetsgarantier**

1. De berörda personerna skall ha tillgång till domstolsprövning och, i förekommande fall, till prövning av administrativ myndighet, i den mottagande medlemsstaten för att överklaga eller begära omprövning av beslut mot dem av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

2. Om överklagandet eller begäran om omprövning av beslutet om utvisning åtföljs av en ansökan om ett interimistiskt beslut om att verkställigheten av utvisningen skall skjutas upp, får den faktiska utvisningen från territoriet inte ske förrän det interimistiska beslutet har fattats, utom i de fall

- beslutet om utvisning grundas på ett tidigare rättsligt avgörande, eller
- de berörda personerna tidigare har beviljats rättslig prövning, eller
- beslutet om utvisning grundas på tvingande hänsyn till allmän säkerhet enligt artikel 28.3.

3. Domstolsprövningen skall göra det möjligt att granska beslutets laglighet samt de fakta och omständigheter som ligger till grund för den föreslagna åtgärden. Den skall även garantera att beslutet inte är oproportionerligt, särskilt med hänsyn till kraven i artikel 28.

4. Medlemsstaterna får vägra den berörda personen tillträde till sitt territorium fram till domstolsprövningen, men de får inte hindra denne från att personligen försvara sig vid rättegången, utom om dennes närvaro kan orsaka allvarligt hot mot allmän ordning eller säkerhet eller när överklagandet eller omprövningen gäller återreseförbud.

*Artikel 32***Varaktigheten av ett återreseförbud**

1. Personer som beläggs med återreseförbud av hänsyn till allmän ordning eller säkerhet får lämna in en ansökan om upphävande av återreseförbudet efter en med hänsyn till omständigheterna skäligen frist, och i vart fall efter tre år från och med verkställigheten av beslutet om det slutgiltiga återreseförbudet, som lagligen fattats enligt gemenskapsrätten, genom att åberopa bevisning som kan styrka att de faktiska omständigheter som låg till grund för beslutet om återreseförbud har ändrats.

Den berörda medlemsstaten skall fatta ett beslut om denna ansökan inom sex månader efter det att den lämnades in.

2. De personer som avses i punkt 1 skall inte ha rätt till inresa på den berörda medlemsstatens territorium under prövningen av deras ansökan.

*Artikel 33***Utvisning som påföljd eller särskild rättsverkan**

1. Den mottagande medlemsstaten får besluta om utvisning som sanktion eller som särskild rättsverkan till ett frihetsberövande endast om kraven i artiklarna 27, 28 och 29 är uppfyllda.

2. Om ett utvisningsbeslut i enlighet med punkt 1 verkställs mer än två år efter det att beslutet fattades, skall medlemsstaten kontrollera om den berörda personen fortfarande utgör ett verkligt hot mot den allmänna ordningen eller säkerheten, och bedöma om omständigheterna har ändrats sedan utvisningsbeslutet utfärdades.

KAPITEL VII

SLUTBESTÄMMELSER*Artikel 34***Tillhandahållande av information**

Medlemsstaterna skall sprida information om unionsmedborgarnas och deras familjemedlemmars rättigheter och skyldigheter inom det område som omfattas av detta direktiv, i synnerhet genom informationskampanjer via nationella och lokala medier och andra kommunikationsmedel.

*Artikel 35***Missbruk av rättigheter**

Medlemsstaterna får vidta nödvändiga åtgärder för att neka, avbryta eller dra tillbaka en rättighet enligt detta direktiv i händelse av missbruk av rättigheter eller bedrägeri, till exempel skenäktenskap. En sådan åtgärd skall vara proportionerlig och i enlighet med de rättssäkerhetsgarantier som föreskrivs i artiklarna 30 och 31.

Artikel 36

Sanktioner

Medlemsstaterna skall fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelse av nationella bestämmelser som antas i enlighet med detta direktiv och vidta de åtgärder som krävs för att de skall tillämpas. Sanktionerna skall vara effektiva och proportionerliga. Medlemsstaterna skall anmäla dessa bestämmelser till kommissionen senast den 30 april 2006, och eventuella senare ändringar så snart som möjligt.

Artikel 37

Mer förmånliga nationella bestämmelser

Bestämmelserna i detta direktiv skall inte påverka lagar eller andra författningar i medlemsstaterna som är mer förmånliga för de personer som omfattas av detta direktiv.

Artikel 38

Upphävande

1. Artiklarna 10 och 11 i förordning (EEG) nr 1612/68 skall upphöra att gälla med verkan från och med den 30 april 2006.
2. Direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG skall upphöra att gälla med verkan från och med 30 april 2006.
3. Hänvisningar till de upphävda bestämmelserna och direktiven skall anses som hänvisningar till detta direktiv.

Artikel 39

Rapportering

Kommissionen skall senast den 30 april 2008 till Europaparlamentet och rådet överlämna en rapport om tillämpningen av detta direktiv tillsammans med eventuella förslag särskilt om behovet av att förlänga den tidsperiod då unionsmedborgare och deras familjemedlemmar får vistas inom den mottagande medlemsstatens territorium utan villkor. Medlemsstaterna skall lämna kommissionen de uppgifter som behövs för att utarbeta denna rapport.

Artikel 40

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 30 april 2008. De skall genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser skall de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen skall göras skall varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna skall till kommissionen överlämna texten till de bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv tillsammans med en tabell som visar hur bestämmelserna i detta direktiv motsvarar de nationella bestämmelser som antagits.

Artikel 41

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 42

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 29 april 2004.

På Europaparlamentets vägnar

P. Cox

Ordförande

På rådets vägnar

M. McDOWELL

Ordförande

Sammanfattning av betänkandet Asylförfarandet –
genomförandet av asylprocedurdirektivet i svensk rätt
(SOU 2006:61)

Bilaga 7

Sammanfattning

Uppdraget

Asylförfarandeutredningen har haft i uppdrag att föreslå hur rådets direktiv 2005/85/EG om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus (asylprocedurdirektivet) skall genomföras i svensk rätt. I uppdraget har ingått att undersöka hur den svenska utlänningslagstiftningen och annan för direktivet relevant lagstiftning överensstämmer med direktivets bestämmelser samt att ta ställning till behovet av författningsändringar eller andra åtgärder och lägga fram förslag på de författningsändringar som bedöms nödvändiga.

I uppdraget har särskilt ingått att överväga en särskild ordning för hantering av säkerhetsärendena som uppfyller direktivets krav på ett effektivt rättsmedel och som säkerställer regeringens möjlighet att fullgöra sitt ansvar för rikets säkerhet, varvid säkerhetsärendenas särskilda karaktär och krav på brådskande hantering i vissa fall skall beaktas.

I uppdraget har även ingått att utreda behovet av vissa författningsändringar med anledning av den s.k. Dublinförordningen, artikel 25 i den s.k. Eurodacförordningen och artikel 31 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 (rörlighetsdirektivet).

Bakgrund

Europeiska unionens råd antog asylprocedurdirektivet den 2 december 2005. Syftet med direktivet är att införa tvingande miniminormer för medlemsstaternas asylförfaranden. Ett av Europeiska unionens mål är att upprätta ett gemensamt europeiskt asylsystem. Asylprocedurdirektivet är ett led i strävan att uppnå detta mål.

Asylprocedurdirektivets regler

Direktivet innehåller ett antal grundläggande principer och garantier som medlemsstaterna skall se till är uppfyllda i de nationella asylförfarandena. Det handlar bland annat om rätten att få sin asylansökan prövad, rätten att stanna kvar i landet under prövningen, rätten till information, biträde och tolk samt rätten att muntligen få framföra sina asylskäl. En rättighet som vi ägnar en stor del av betänkandet åt är rätten till ett effektivt rättsmedel.

Det är i första hand fråga om förfaranderegler. Direktivets gränsdragning mot materiella regler överensstämmer dock inte alltid med den svenska motsvarigheten. Exempelvis anges i direktivet i vilka fall som medlemsstaterna får neka att pröva en asylansökan. Det är här inte fråga om en materiell regel i direktivets bemärkelse. En anpassning till direktivets bestämmelser i denna del leder dock till att svenska materiella regler måste ändras.

Rättssäkerhetsgarantierna är som utgångspunkt miniminormer. Det är således tillåtet att införa och behålla förmånligare normer för den enskilde förutsatt att de är förenliga med direktivet.

Direktivets genomförande i Sverige

Rättssäkerhetsgarantierna gäller som huvudregel förfarandet i Migrationsverket, men i vissa fall kan andra instanser omfattas. Så är exempelvis fallet med rätten till ett effektivt rättsmedel.

Generellt sett kan man säga att det svenska asylförfarandet i princip uppfyller direktivets bestämmelser. Endast i undantagsfall har vi varit tvungna att föreslå författningsändringar. Till stora delar är det svenska asylförfarandet mer förmånligt för den enskilde än vad som krävs enligt direktivets miniminormer.

Direktivet omfattar asylansökningar. Däremot omfattar det inte ansökningar som endast avser annat internationellt skydd. Det har enligt vår uppfattning oftast saknats skäl vid våra överväganden att behandla sådana ansökningar annorlunda än asylansökningar. Flertalet av våra förslag omfattar därför även ansökningar om uppehållstillstånd som skyddsbehövande i övrigt.

Det har från flera håll, bland annat från Europaparlamentet och UNHCR, framförts kritik mot direktivet. Kritiken har framförallt bestått i att kritikerna ansett att genomförandet av direktivet kan leda till att internationellt vedertagna normer undergrävs samt till

att medlemsstaternas asylförfaranden försämrats. Eftersom det svenska förfarandet i många avseenden redan är mer förmånligt än de föreskrivna miniminormerna har vi endast i några få fall bedömt att vi behövt redovisa och beakta dessa synpunkter.

Våra förslag innebär till stor del att sådant som redan i dag tillämpas i praktiken, men som det inte finns några uttryckliga regler för, författningsregleras. Ett exempel på detta är vårt förslag om att ett beslut om avvisning eller utvisning inte får verkställas innan en asylansökan prövats i en instans. Det torde knappast förekomma att en asylsökande avvisas eller utvisas innan Migrationsverket tagit ställning till asylansökan. Det saknas dock formella regler som uttryckligen anger en asylsökandes rätt att få stanna kvar i landet till dess att ansökan prövats, vilket är ett krav enligt direktivet. Vi har därför ansett författningsändringar vara påkallade i detta avseende. Ett annat exempel är förvarstagna asylsökandes möjligheter att rådgöra med ett juridiskt biträde där vi alltså också föreslår författningsändringar. Även när det gäller skyldigheten att anlita tolk föreslås författningsändringar.

I vissa fall är det fråga om att anpassa svensk författning till mer detaljerade gemenskapsrättsliga regler. Det gäller exempelvis regler om vilken information som skall ges till asylsökande och hur den skall lämnas samt bestämmelser om protokoll, yttranden och kallelser till Migrationsverkets muntliga handläggning. Ett annat exempel är rätten till offentligt biträde. Den allmänt hållna svenska bestämmelsen, om att biträde skall (i vissa fall) förordnas om det inte måste antas att behov av biträde saknas, måste kompletteras för att uppfylla direktivets mer detaljerade miniminorm.

Direktivet innehåller en rad fakultativa regler som medlemsländerna alltså får men inte behöver tillämpa. Vi har endast i några få fall funnit skäl att lägga sådana regler till grund för förslag till författningsändringar. Ett exempel är vårt förslag till kompletterande regler beträffande rätten till offentligt biträde. En fakultativ regel som vi inte ansett skall föranleda författningsändringar är direktivets bestämmelser om möjligheten att prioritera eller påskynda ärenden enligt artikel 23.4. Direktivet innehåller omfattande bestämmelser om sådana ärenden (artiklarna 23.4, 28.2 samt 29–31). Bland annat skall rådet som ett stöd för tillämpningen av artikel 23.4 upprätta en minimiförteckning över s.k. säkra ursprungsländer (artikel 29). Enligt vår bedömning behöver det dock inte genomföras några författningsändringar på grund av dessa bestämmelser.

En stor del av vårt arbete har inriktats på frågan om rätten till ett effektivt rättsmedel. Detta har föranlett oss att föreslå förändringar i instansordningen. Våra överväganden i denna del redovisas mer detaljerat nedan.

I ett fall föreslår vi även ändringar i svenska materiella regler. Det handlar i denna del om att anpassa den svenska första asyländsprincipen till de gemenskapsrättsliga principerna om första asyländ och säkert tredjeland.

Principerna om första asyländ och säkert tredjeland

Vi föreslår att den svenska principen om första asyländ (som finns i 5 kap. 1 § andra stycket 4 utlänningslagen) anpassas till de gemenskapsrättsliga principerna om första asyländ och säkert tredjeland. Den svenska principen motsvarar namnet till trots inte den gemenskapsrättsliga principen. För att uppfylla direktivet i denna del har vi varit tvungna att beakta både direktivets regler om första asyländ och säkert tredjeland, genom att i anslutning till bestämmelsen om principen om första asyländ föra in hänvisningar till 4 kap. 1 § och 2 § första stycket 1 utlänningslagen. Enligt vår uppfattning är det olämpligt att ha en nationell princip som har samma namn som en gemenskapsrättslig princip men som inte har samma innebörd. Vi föreslår således ändringar i 5 kap. 1 § utlänningslagen och i den rubrik i utlänningsförordningen som namnger principen om första asyländ.

Rätten till ett effektivt rättsmedel

Enligt asylprocedurdirektivet skall medlemsstaterna se till att asylsökande har rätt till ett effektivt rättsmedel inför domstol, för att på sådant sätt kunna få till stånd en överprövning av ett beslut om en asylansökan. Ett liknande krav ställs i rörlighetsdirektivet, såvitt gäller överprövning av beslut som inskränker unionsmedborgares m.fl. fria rörlighet enligt det direktivet.

Den genomgripande förändring som den nya utlänningslagen inneburit i fråga om instansordning har i mycket stor utsträckning redan tillgodosett de två direktivens krav i dessa frågor. Sedan den nya utlänningslagen trätt i kraft våren 2006 har, som huvudregel, såväl asylsökande personer som andra utlänningsmöjlighet att till

domstol överklaga Migrationsverkets beslut om avvisning och utvisning, samt beslut att inte bevilja uppehållstillstånd. Inrättandet av migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen, i förening med de nya bestämmelserna om förfarandet vid överklagande, har således inneburit att Sverige redan i förväg kommit att uppfylla dessa krav i nästan alla de aktuella utlänningsärendena. I detta avseende föranleder varken asylprocedurdirektivet eller rörlighetsdirektivet någon komplettering eller annan ändring av svensk rätt.

När det gäller instansordningen avviker emellertid ett särskilt område – *de s.k. säkerhetsärendena* – från den ordning som annars gäller som huvudregel enligt utlänningslagen. Det utmärkande för säkerhetsärendena är att det av säkerhetsskäl, t.ex. rörande rikets säkerhet, kan finnas särskild anledning att hindra en utlänning från att vistas i landet. Säkerhetsärenden kan förekomma dels som ärenden enligt utlänningslagen, dels som ärenden enligt lagen om särskild utlänningskontroll (LSU). Oavsett vilken av dessa lagar som tillämpas gäller i dag att Migrationsverkets beslut i säkerhetsärenden kan överklagas endast till regeringen. Visserligen skall regeringens prövning i ett sådant fall föregås av att Migrationsöverdomstolen först håller förhandling och sedan avger ett yttrande till regeringen, men domstolens handläggning resulterar inte i ett avgörande i egentlig mening. En annan sak är att domstolen kan finna att verkställighetshinder föreligger, med följderna att regeringen inte får frångå domstolens ställningstagande i just denna fråga.

Enligt vår bedömning omfattas även säkerhetsärenden av asylprocedurdirektivets föreskrifter om domstolsprövning. När det gäller rörlighetsdirektivets bestämmelser om överprövning anser vi, även med beaktande av de språkliga frågor som tidigare berörts av Utredningen om den fria rörligheten för unionsmedborgare (se SOU 2005:49), att det sannolikt inte är tillräckligt med annat än domstolsprövning för att uppfylla det direktivets krav. Slutsatsen är således att båda dessa direktiv, inom sina respektive tillämpningsområden, förutsätter att berörda utlänningar alltid har tillgång till överprövning i domstol. Även med beaktande av den ovan nämnda behörigheten som Migrationsöverdomstolen har i verkställighetsfrågor uppfyller den nuvarande ordningen inte direktivens krav i denna del. Det är därför nödvändigt att även i säkerhetsärenden möjliggöra överprövning i domstol, för båda de kategorier utlänningar – asylsökande och unionsmedborgare m.fl. –

som omfattas av direktiven. I denna del bör alltså den svenska utlänningsrätten ändras.

Utredningen har därför analyserat olika tänkbara alternativ till den nuvarande instansordningen för säkerhetsärenden. Jämte direktivens krav har, som en allmän utgångspunkt, beaktats att den nuvarande särordningen för säkerhetsärenden ytterst har sin grund i regeringens funktion att styra riket, med det övergripande ansvar för rikets säkerhet som detta innebär. Analysen har vidare utgått från de särskilda omständigheter som är förknippade med säkerhetsärenden; bl.a. förekomsten av särskilt känsliga uppgifter och ärendenas ofta brådskande natur. Dessa omständigheter ställer särskilda krav på förfarandet, även vid överprövning. De tänkbara ordningar som utredningen övervägt närmare som alternativ till den nu gällande ordningen avser att:

1. Migrationsverkets beslut får överklagas till Migrationsöverdomstolen, vars avgörande därefter kan överklagas till regeringen.
2. Migrationsverkets beslut får överklagas till Migrationsöverdomstolen, som i vissa frågor inte får avvika från de ställningstaganden som regeringen angett i yttrande till domstolen.
3. Regeringens beslut kan rättsprövas i Regeringsrätten, genom en utökning av tillämpningsområdet för rättsprövningslagen.
4. Instansordningen för säkerhetsärenden anpassas så att den i stora delar liknar den som gäller för övriga utlänningsärenden, varvid ett överklagande leder till en fullständig och slutgiltig domstolsprövning.

Det första alternativet innebär att domstolens avgörande kan komma att, till nackdel för utlänningen, ersättas av ett avgörande av en myndighet som inte är en domstol. Enligt vår uppfattning kan syftet bakom kravet på domstolsprövning därigenom komma att förfelas, varför en sådan lösning med fog kan ifrågasättas. Det andra alternativet innebär att den egentliga prövningen till viss del kommer att ligga utanför domstolens behörighet, varför även det alternativet skulle kunna komma i konflikt med kravet på domstolsprövning. Det tredje alternativet innebär, enligt vår bedömning, att en godtagbar överprövning i domstol kan komma till stånd. Ett sådant förfarande innefattar dock vissa begränsningar, eftersom rättsprövning endast är ett kassationsförfarande och inte

kan leda till att det prövade beslutet ändras. Det fjärde alternativet är det som tydligast är förenligt med direktivens krav. Samtidigt skulle en sådan ordning vara ett betydande avsteg från det förfarande som under relativt lång tid gällt för säkerhetsärenden; ett förfarande som motiverats med de särskilda omständigheter som är förknippade med dessa ärenden. Som framgår nedan lämnar vi, på två olika områden, förslag som utgår från det tredje och det fjärde alternativet.

Vi anser att de skäl, som föranlett att säkerhetsärendena skall hanteras på ett sätt som markant avviker från ordningen i övrigt, har försvagats med tiden eller har på andra sätt mindre vikt. Särskilt kan märkas att den nu gällande ordningen för överprövning innebär att Migrationsöverdomstolen kan binda regeringen i fråga om verkställighetshinder. Ett mycket betydelsefullt inslag i bedömningen av frågan om utlänningshinder skall få stanna i landet har således redan överförts till domstol. Till detta kommer att förfarandet redan idag bygger på att en annan beslutsmyndighet än regeringen – Migrationsverket – måste ha faktiskt kompetens att hantera de särskilda frågor och de känsliga uppgifter som förekommer i säkerhetsärenden. Möjligheterna enligt sekretesslagen att inskränka partsinsynen i känsliga uppgifter påverkas i princip inte av att uppgifterna efter ett överklagande kommer att behandlas i domstol. Vi anser att säkerhetsärenden kan, även med beaktande av dessa ärendens speciella natur, hanteras på ett ändamålsenligt sätt även om överprövningen av Migrationsverkets beslut sker i domstol i stället för i regeringen. Regeringens ansvar för rikets säkerhet m.m. kan tas bl.a. genom att regeringen verkar för ändamålsenliga materiella regler på utlänningsområdet.

När det gäller *säkerhetsärenden enligt utlänningslagen* har vi vid en samlad bedömning funnit det lämpligast att instansordningen i säkerhetsärenden ändras och att regeringen inte längre skall ha kvar funktionen som överprövningsinstans. Behörigheten att överpröva Migrationsverkets beslut i sådana ärenden bör i stället tillkomma en domstol. Med hänsyn till behovet av skyndsam handläggning och för att begränsa spridningen av känsliga uppgifter anser vi det bäst att överklagande i sådana ärenden skall göras direkt till Migrationsöverdomstolen, vars avgörande inte skall kunna överprövas ytterligare. Detta förslag uppfyller inte bara de krav som de aktuella direktiven ställer, utan gör utlänningslagen förenlig även med andra internationella åtaganden, t.ex. Europarådets sociala stadga. För att instanssystemet skall vara praktiskt hanterbart, vilket förutsätter en

begränsning av antalet varianter av instansordningar inom ramen för utlänningslagen, föreslår vi att den nya instansordningen skall gälla för samtliga säkerhetsärenden enligt denna lag, alltså inte bara för de utlänningar som omfattas av asylprocedurdirektivets eller rörlighetsdirektivets bestämmelser.

Enligt vår bedömning kommer *instansordningen enligt LSU* inte i konflikt med asylprocedurdirektivet. Vi föreslår därför inte någon ändring av instansordningen i LSU, såvitt gäller asylsökande utlänningar. Detta förutsätter emellertid att en asylsökande utlänning får sin sak behandlad i enlighet med det förfarande som påbjuds i utlänningslagen, utan att han eller hon dessförinnan blir utvisad enligt LSU. För att säkerställa att det inte uppstår en konflikt mellan bestämmelserna i LSU respektive asylprocedurdirektivet föreslår vi en uttrycklig regel som innebär att LSU inte kan tillämpas mot en utlänning som förekommer i ett öppet ärende eller mål om asyl enligt utlänningslagen. När förfarandet enligt den lagen har avslutats finns det emellertid, om behov därav fortfarande föreligger, inget hinder mot en tillämpning av LSU med regeringen som andra och sista beslutsinstans.

För EES-medborgare och deras familjemedlemmar gäller emellertid föreskrifterna i rörlighetsdirektivet, även i sådana utvisningsfall som handläggs enligt LSU. Vi anser därför att det för just denna kategori utlänningar bör finnas tillgång till domstolsprövning av utvisningsbeslut enligt den lagen. I denna del anser vi att införande av rättprövning är en godtagbar lösning, även i systematiskt hänseende, som samtidigt innebär att regeringens behörighet kvarstår i de enskilda fallen. Vad som tillkommer genom rättprövningsmöjligheten är en relativt begränsad förändring av överprövningsförfarandet. Antalet fall som blir föremål för rättsprövning kan antas bli ytterst litet.

Utöver de ovan angivna förslagen, som avser instansordningarna i stort, har vi funnit anledning att föreslå några *följändringar* och andra mindre justeringar som har sitt ursprung i kravet på domstolsprövning. De flesta av dessa ändringar är av rent lagteknisk karaktär. En mer påtaglig förändring är att migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen i vissa fall bör ha behörighet att upphäva allmän domstols utvisningsförordnande p.g.a. brott, för att det skall vara möjligt att bevilja uppehållstillstånd för den berörde utlänningen. Sådan behörighet tillkommer idag endast regeringen. Vårt förslag i den delen utgår från asylprocedurdirektivets krav på domstolsprövning och avser inte

andra utlänningar än de som söker uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt.

Dublin- och Eurodacförordningarna

I utredningens uppdrag har även ingått att undersöka huruvida svensk rätt uppfyller kravet i artikel 25 i Eurodacförordningen. Eurodac är ett system för hantering av fingeravtrycksuppgifter, vilka kan användas som hjälpmedel för att avgöra vilket land som enligt Dublinförordningen skall pröva en utlännings asylansökan. Artikel 25 föreskriver att medlemsstaterna skall säkerställa att viss uppgiftsanvändning i strid mot syftet med Eurodac bestraffas på lämpligt sätt. Vi anser att svensk rätt, främst genom brottsbalkens bestämmelser om tjänstefel och om dataintrång, uppfyller detta krav. Någon författningsändring är därför inte påkallad.

Vi har inte funnit skäl att med anledning av Dublinförordningen föreslå några författningsändringar.

Ikraftträdande och konsekvenser

Förslagen bör träda i kraft senast den 1 december 2007. Enligt vår bedömning kommer de föreslagna ändringarna inte att föranleda några kostnadsökningar.

Författningsförslag

1. Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716)
dels att 5 kap. 21 §, 6 kap. 6 §, 10 kap. 16 § och 14 kap. 12 § skall upphöra att gälla,
dels att 5 kap. 1 och 20 §§, 6 kap. 5 §, 8 kap. 14 och 21 §§, 10 kap. 15 §, 11 kap. 2 §, 12 kap. 4, 11, 14 och 20 §§, 14 kap. 5 och 11 §§ och 16 kap. 5 och 6 §§ skall ha följande lydelse,
dels att det i lagen införs fyra nya paragrafer, 12 kap. 3 a §, 13 kap. 9 a och 10 a §§ och 18 kap. 1 a § av följande lydelse,
dels att rubriken närmast före 12 kap. 20 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

1 §

Flyktingar och skyddsbehövande i övrigt som befinner sig i Sverige har rätt till uppehållstillstånd.

Upphållstillstånd får dock vägras

1. en flykting enligt 4 kap. 1 § om det finns synnerliga skäl att inte bevilja uppehållstillstånd på grund av vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet eller med hänsyn till rikets säkerhet,

2. en skyddsbehövande i övrigt enligt 4 kap. 2 § första stycket 2 och 3, om det på grund av hans eller hennes brottslighet finns

¹ Jfr rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus (EUT L 326, 13.12.2005, s. 13, Celex 32005L0085) samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77, Celex 32004L0038, rättad version i EUT L 229, 29.6.2004, s. 35, Celex 32004L0038R/01/).

särskilda skäl att inte bevilja utlänningen uppehållstillstånd eller om det finns synnerliga skäl att inte bevilja sådant tillstånd på grund av vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet eller med hänsyn till rikets säkerhet,

3. en asylsökande som har rest in från Danmark, Finland, Island eller Norge och kan sändas tillbaka till något av dessa länder i enlighet med en överenskommelse mellan Sverige och det landet, om det inte är uppenbart att utlänningen inte kommer att beviljas uppehållstillstånd där,

4. en asylsökande som i annat fall före ankomsten till Sverige har uppehållit sig i ett annat land än hemlandet och där är skyddad mot förföljelse och mot att sändas till hemlandet eller ett annat land där han eller hon inte har motsvarande skydd,

5. en asylsökande som har särskild anknytning till ett annat land och där är skyddad på det sätt som anges i 4, eller

6. en asylsökande som kan sändas till Danmark enligt konventionen den 15 juni 1990 rörande bestämmandet av den ansvariga staten för prövningen av en ansökan om asyl som framställts i en av medlemsstaterna i de Europeiska gemenskaperna (Dublinkonventionen) och där är skyddad på det sätt som anges i 4.

I Dublinförordningen finns bestämmelser som tillämpas gentemot Europeiska unionens medlemsstater samt Island och Norge.

Andra stycket 4 får tillämpas endast om utlänningen har en anknytning till det landet som gör att det skulle vara rimligt för honom eller henne att resa dit.

Andra stycket 4 och 5 får tillämpas endast under förutsättning

1. att utlänningen har möjlighet att i det landet ansöka om skydd som flykting och, om han eller hon bedöms vara flykting, erhålla skydd enligt konventionen den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning ändrad genom protokollet den 31 januari 1967 till nämnda konvention,

2. att utlänningen inte riskerar

att utsättas för sådan förföljelse som anges i 4 kap. 1 §, samt

3. att utlänningen inte riskerar att utsättas för sådan behandling eller bestraffning som anges i 4 kap. 2 § första stycket 1.

20 §

Beslut om uppehållstillstånd meddelas av Migrationsverket.

Beslut om uppehållstillstånd får också meddelas av Regeringskansliet. Beslut om uppehållstillstånd får också meddelas av Regeringskansliet. Detta gäller dock inte om utlänningen söker asyl.

Av 8 kap. 14 och 21 §§ och 12 kap. 20 § följer att regeringen och den instans som efter överlämnande eller överklagande prövar beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om uppehållstillstånd.

6 kap.

5 §

Beslut om arbetstillstånd meddelas av Migrationsverket.

Av 8 kap. 14 och 21 §§ och 12 kap. 20 § följer att regeringen och den instans som efter överlämnande eller överklagande prövar beslut om avvisning och utvisning i vissa fall också får besluta om arbetstillstånd.

8 kap.

14 §

Om regeringen finner att en allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott inte kan verkställas eller om det annars finns särskilda skäl för att beslutet inte längre skall gälla, får regeringen upphäva avgörandet helt eller delvis. Därvid får regeringen fatta beslut också i fråga om uppehållstillstånd och arbetstillstånd.

Om domen eller beslutet om utvisning inte upphävs kan, i fall som avses i första stycket, ett tidsbegränsat uppehållstillstånd och arbetstillstånd meddelas av regeringen. Utvisningsbeslutet får inte verkställas medan tillståndet gäller.

Om en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen, beträffande en utlänning som söker uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt, efter överlämnande eller överklagande till domstolen finner att utlänningen skall beviljas sådant uppehållstillstånd får domstolen fatta sådana beslut som enligt första och andra styckena får fattas av regeringen.

21 §

När ett överklagat ärende eller mål om avvisning eller utvisning avgörs, får också beslut fattas i fråga om uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Detta gäller även om dessa frågor inte har tagits upp av utlänningen.

Vid prövning av ett beslut om avvisning eller utvisning får en migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller regeringen besluta att utlänningen för viss tid skall förbjudas att återvända till Sverige, även om ingen lägre instans har meddelat ett sådant förbud.

När Migrationsverket, en migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller regeringen prövar ett beslut om avvisning eller utvisning, får samtidigt sådant beslut meddelas angående den som är under 16 år och som står under utlänningens vårdnad. Detta gäller även om ingen lägre instans har prövat

Vid prövning av ett beslut om avvisning eller utvisning får en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen besluta att utlänningen för viss tid skall förbjudas att återvända till Sverige, även om ingen lägre instans har meddelat ett sådant förbud.

När Migrationsverket, en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen prövar ett beslut om avvisning eller utvisning, får samtidigt sådant beslut meddelas angående den som är under 16 år och som står under utlänningens vårdnad. Detta gäller även om ingen lägre instans har prövat denna fråga. I

denna fråga. I mål hos en migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen samt i ärenden hos regeringen gäller detta dock inte, om det för barnet har åberopats sådana omständigheter som avses i 4 kap. 1 och 2 §§, såvida det inte är uppenbart att det inte finns grund för uppehållstillstånd enligt dessa bestämmelser.

10 kap.

15 §

Regeringen är handläggande myndighet när ärendet har tagits emot av det departement som har till uppgift att bereda ärendet.

Beslut i frågor om förvar och uppsikt fattas av det statsråd som skall föredra ärendet. Regeringen får inte fatta beslut om att ta eller hålla kvar någon i förvar eller om att ställa någon under uppsikt. Regeringen får däremot upphäva ett beslut om förvar eller uppsikt.

I ett ärende där beslut om inhibition kan meddelas med stöd av 12 kap. 11 § första stycket, 12 och 20 §§ skall regeringen inte anses som handläggande myndighet innan beslut om inhibition har meddelats.

11 kap.

2 §

En utlänning som hålls i förvar enligt denna lag skall vistas i lokaler som har ordnats särskilt för detta ändamål. Migrationsverket har ansvaret för sådana lokaler.

Migrationsverket har ansvaret för behandlingen och tillsynen av en utlänning som hålls i förvar.

För behandlingen av en utlänning som enligt 10 kap. 20 § placerats i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest gäller lagen (1976:371) om behandlingen av häktade och anhållna m.fl. i tillämpliga delar. Utlänningen skall, utöver vad som följer av nämnda lag, beviljas de lättnader och förmåner som kan medges

med hänsyn till ordningen och säkerheten inom anstalten, häktet eller arresten.

En utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt och som enligt 10 kap. 20 § har placerats i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest skall ges möjlighet att rådgöra med ett offentligt biträde, advokat eller annan juridisk rådgivare utom om besöket eller kontakten i ett särskilt fall skulle försvåra den verksamhet som rör förvaret. Besöket får övervakas endast om rådgivaren själv begär det.

12 kap.

3 a §

Om en utlänning ansöker om uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt får ett beslut om avvisning eller utvisning inte verkställas innan ansökan prövats i en instans eller ett beslut fattats att inte pröva ansökan eller att inte bevilja ny prövning.

4 §

Ett beslut om avvisning eller utvisning som meddelas av regeringen, Migrationsöverdomstolen, en migrationsdomstol eller Migrationsverket skall verkställas genom att utlänningen sänds till det land eller, om flera länder angetts, något av de länder som anges i beslutet.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som meddelas av en polismyndighet samt allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av

Ett beslut om avvisning eller utvisning som meddelas av Migrationsöverdomstolen, en migrationsdomstol eller Migrationsverket skall verkställas genom att utlänningen sänds till det land eller, om flera länder angetts, något av de länder som anges i beslutet.

brott skall verkställas genom att utlänningen sänds till sitt hemland eller, om möjligt, till det land från vilket utlänningen kom till Sverige. Om verkställighet inte kan genomföras till något av dessa länder får en utlänning i stället sändas till ett land som utlänningen har anknytning till.

En utlänning som skall avvisas eller utvisas får alltid sändas till ett land som utlänningen visar att mottagande kan ske i.

11 §

När regeringen prövar en fråga om att upphäva en allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott, får regeringen besluta om inhibition av det tidigare meddelade beslutet.

När regeringen, *en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen* prövar en fråga om att upphäva en allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott, får regeringen *eller domstolen* besluta om inhibition av det tidigare meddelade beslutet.

När ett ärende enligt denna lag skall prövas av regeringen får, för tiden fram till dess regeringen avgör ärendet, det statsråd som har till uppgift att föredra ärendena besluta om inhibition av avvisning eller utvisning.

14 §

Beslut om avvisning eller utvisning skall verkställas av Migrationsverket, om inte annat sägs i andra, tredje eller fjärde stycket.

Säkerhetspolisen skall verkställa beslut om avvisning eller utvisning i säkerhetsärenden. Regeringen eller Migrationsverket får dock förordna att en annan myndighet skall ombesörja verkställigheten.

Säkerhetspolisen skall verkställa beslut om avvisning eller utvisning i säkerhetsärenden. *Migrationsöverdomstolen* eller Migrationsverket får dock förordna att en annan myndighet skall ombesörja verkställigheten.

Polismyndigheten skall verkställa

1. en polismyndighets beslut om avvisning,
2. en allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott enligt 8 kap. 8 §

Migrationsverket får lämna över ett avvisnings- eller utvisningsärende för verkställighet till polismyndigheten, om den som skall avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas

utan polismyndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet.

Åtgärder avseende allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott i vissa fall

20 §

Om det i ett ärende som avser en allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott kommer fram att verkställighet inte kan genomföras, skall Migrationsverket inte fatta eget beslut i ärendet utan skyndsamt med eget yttrande lämna över detta till regeringen för prövning enligt 8 kap. 14 §.

Om det vid verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning i ett säkerhetsärende kommer fram uppgifter om att verkställigheten inte kan genomföras, skall Migrationsverket skyndsamt överlämna ärendet till regeringen för prövning enligt 18 §. Regeringen skall vid denna prövning inhämta yttrande från Migrationsöverdomstolen.

I yttrandet skall särskilt anges om det finns hinder mot verkställighet enligt 1, 2 eller 3 §. Finner domstolen att sådant hinder mot verkställighet föreligger, får regeringen vid prövningen inte avvika från domstolens bedömning.

Regeringen får vid prövning enligt andra stycket besluta om inhibition, uppehållstillstånd och arbetstillstånd samt upphäva beslutet om avvisning eller utvisning.

Om en utlänning i ett ärende som avser en allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott ansöker om uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt, skall Migrationsverket pröva ansökan. Har frågan om sådant uppehållstillstånd tidigare prövats genom ett avgörande som inte har upphört att gälla, krävs dock för tillämpning av detta stycke att frågan om uppehållstillstånd beviljats ny prövning enligt 19 § eller att sådana omständigheter som anges i 18 § första stycket 1–3 kommit fram. Om Migrationsverket vid prövning enligt detta stycke finner att utlänningen bör beviljas uppehållstillstånd skall verket inte fatta eget beslut i ärendet utan med eget yttrande skyndsamt överlämna ansökan för prövning till den migrationsdomstol till vilken verkets beslut om uppehållstillstånd hade fått överklagas. Är det fråga om ett

säkerhetsärende skall dock överlämnandet ske till Migrationsöverdomstolen. Den domstol till vilken överlämnande har skett får därvid fatta beslut enligt 8 kap. 14 § tredje stycket.

13 kap.

9 a §

En flyktförklaring eller ett uppehållstillstånd som beviljats en utlänning därför att han eller hon är flykting eller skyddsbehövande i övrigt får inte återkallas utan att utlänningen fått möjlighet att yttra sig.

10 a §

Migrationsverket skall om det är nödvändigt anlita tolk i ett ärende som gäller en ansökan om uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt.

14 kap.

5 §

Migrationsverkets beslut att inte bevilja ny prövning enligt 12 kap. 19 § får överklagas till en migrationsdomstol.

Migrationsverkets beslut att inte bevilja ny prövning enligt 12 kap. 19 § får överklagas till en migrationsdomstol. *I ett säkerhetsärende får ett sådant beslut överklagas till Migrationsöverdomstolen.*

11 §

I ett säkerhetsärende gäller i stället för det som sägs i 3 § att ett beslut av Migrationsverket i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd får överklagas till

I ett säkerhetsärende gäller i stället för det som sägs i 3 § att ett beslut av Migrationsverket i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd får överklagas till

regeringen. Beslut i fråga om *Migrationsöverdomstolen*. Beslut om arbetstillstånd får dock i fråga om arbetstillstånd överklagas endast i de fall frågan dock överklagas endast i de fall om tillstånd har behandlats i frågan om tillstånd har samband med ett beslut om behandlats i samband med ett avvisning eller utvisning. beslut om avvisning eller utvisning.

Migrationsverkets beslut enligt första stycket får överklagas även av Säkerhetspolisen.

16 kap.

5 §

Förfarandet är skriftligt.

I handläggningen får ingå muntlig handläggning beträffande viss fråga, när det kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av målet.

I migrationsdomstol skall muntlig förhandling hållas, om en utlänning som för talan i målet begär det samt förhandlingen inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar emot det.

Muntlig förhandling skall vidare hållas i migrationsdomstol i mål som rör utvisning eller vägran att förnya ett uppehållstillstånd för en utlänning som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtalet mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater å ena sidan och Schweiz å andra sidan om fri rörlighet för personer. Även i mål som rör avvisning eller där ansökan om uppehållstillstånd har avslagits skall muntlig förhandling hållas i migrationsdomstol, om det begärs av en utlänning som omfattas av avtalen och som ansökt om uppehållstillstånd. I dessa fall behöver dock muntlig förhandling inte hållas, om detta skulle strida mot den nationella säkerhetens intresse.

I Migrationsöverdomstolen skall muntlig förhandling hållas i säkerhetsärenden, om det inte är uppenbart obehövligt.

Om en utlänning som har kallats vid vite att inställa sig personligen till en förhandling uteblir, får rätten förordna att han eller hon skall hämtas till rätten antingen omedelbart eller till senare dag.

6 §

I ett mål om avvisning är Migrationsverket motpart till utlänningen.

När ett beslut i ett säkerhetsärende överklagas är såväl Migrationsverket som Säkerhetspolisen motparter till utlänningen vid handläggningen i Migrationsöverdomstolen *och regeringen.*

När ett beslut i ett säkerhetsärende överklagas är såväl Migrationsverket som Säkerhetspolisen motparter till utlänningen vid handläggningen i Migrationsöverdomstolen.

18 kap.

1 a §

Offentligt biträde skall om klaganden begär det även förordnas i mål och ärenden där ett beslut av Migrationsverket att avslå en ansökan om asyl har överklagats och det är sannolikt att överklagandet kommer bifallas. Detsamma gäller vid överklagande av Migrationsverkets beslut att återkalla en flyktingsförklaring eller ett uppehållstillstånd som beviljats av asylskäl.

Övergångsbestämmelser

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 december 2007.
  2. Om ett ärende dessförinnan enligt 12 kap. 20 § andra stycket eller 14 kap. 11 § i bestämmelsernas tidigare lydelse har överlämnats eller överklagats till regeringen gäller lagens tidigare lydelse för förfarandet.

2. Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Härigenom föreskrivs² i fråga om lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

dels att 1 § och 5 § skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen införs en ny paragraf, 5 a § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

En utlänning som inte avvisas eller utvisas enligt utlänningslagen (2005:716) får utvisas ur landet enligt denna lag, om det

1. behövs av hänsyn till rikets säkerhet, eller
2. med hänsyn till vad som är känt om utlänningens tidigare verksamhet och övriga omständigheter kan befaras att han kommer att begå eller medverka till terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott.

För en utlänning som har sökt uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716) gäller, utöver vad som föreskrivs i första stycket, att han eller hon inte får utvisas enligt denna lag innan frågan om uppehållstillstånd har prövats genom ett avgörande som har vunnit laga kraft.

5 §

I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

- 1 kap. 13 § om skyndsam handläggning,
- 8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är barn,

---

² Jfr rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus (EUT L 326, 13.12.2005, s. 13, Celex 32005L0085).

8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som skall tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan utlännings familjemedlem,

8 kap. 20 § om tillstånd till kort besök,

8 kap. 20 a § om upphävande av ett förbud att återvända till Sverige som meddelats en EES-medborgare eller hans eller hennes familjemedlem,

9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,

10 kap. 4 § andra stycket, 5 §, 10 kap. 4 § andra stycket, 5 §, 7 § första stycket, 8–17 §§ om 7 § första stycket, 8–15 §§ och förvar och uppsikt, 17 § om förvar och uppsikt,

12 kap. 1–5 §§, 13 a §, 15 § 12 kap. 1–3 §§, 5 §, 13 a §, fjärde stycket och 21–23 §§ om 15 § fjärde stycket och 21–23 §§ verkställighet av beslut om utvisning, om verkställighet av beslut om utvisning,

13 kap. 2–7 §§ om muntlig handläggning i ärenden om förvar eller uppsikt,

13 kap. 11 § om tolkersättning,

13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,

14 kap. 13 § om överklagande,

16 kap. 1 § andra och tredje styckena om Migrationsöverdomstolen,

17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter, samt

19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.

5 a §

Utöver de i 5 § angivna bestämmelserna i 10 kap. utlänningslagen (2005:716) gäller att Migrationsöverdomstolen skall vara handläggande myndighet från det att domstolen tar emot ett ärende till dess det departement som har till uppgift att bereda ärendet tar emot det.

Utöver de i 5 § angivna bestämmelserna i 12 kap. utlänningslagen gäller att ett beslut om utvisning skall verkställas genom att utlänningsen sänds till det land eller, om flera

länder angetts, något av de länder som anges i beslutet. En utlänning som skall utvisas får alltid sändas till ett land som utlänningen visar att mottagande kan ske i.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2007.

3. Förslag till lag om ändring i lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut

Härigenom föreskrivs³ i fråga om lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut att 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

En enskild får ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i den europeiska konventionen den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

En utlänning som är medborgare i en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller sådan familjemedlem som avses i 3 a kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) och som har utvisats genom regeringsbeslut enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll får ansöka om rättsprövning av beslutet.

Denna lag träder i kraft den 1 december 2007.

---

³ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (EUT L 158, 30.4.2004, s. 77, Celex 32004L0038, rättad version i EUT L 229, 29.6.2004, s. 35, Celex 32004L0038R/01/).

4. Förslag till förordning om ändring i utlänningsförordningen (2006:97)

Härigenom föreskrivs⁴ i fråga om utlänningsförordningen (2006:97)

dels att det i förordningen införs två nya paragrafer, 7 kap 3 a § och 8 kap. 10 c § samt närmast före 8 kap. 10 c § en ny rubrik av följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 4 kap. 3 § skall lyda "Undantag från 5 kap. 1 § andra stycket 4 utlänningslagen".

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

3 a §

Migrationsverket skall informera en utlänning som söker uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt om det fortsatta förfarandet och om sökandens skyldigheter och rättigheter. Om utlänningen saknar offentligt biträde skall verket också informera sökanden om resultatet av det beslut som fattats om ansökan samt upplysa den som vill överklaga vad han eller hon har att iaktta. Informationen skall lämnas på ett språk som utlänningen kan förstå. Motsvarande information skall ges inför en prövning enligt 12 kap. 19 § utlänningslagen (2005:716).

⁴ Jfr rådets direktiv 2005/85/EG av den 1 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus (EUT L 326, 13.12.2005, s. 13, Celex 32005L0085).

8 kap.*Handläggning av asylärenden**10 c §*

I ett ärende som gäller en ansökan om uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt skall det upprättas ett protokoll över den muntliga handläggning som företas enligt 13 kap. 1 § utlänningslagen (2005:716). Protokollet skall skickas till sökanden för kännedom senast i samband med att beslut meddelas.

Om ett ärende som gäller en ansökan om uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande i övrigt gäller ett sådant barn som avses i 2 § lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn, skall även barnets företrädare kallas till den muntliga handläggningen.

Denna förordning träder i kraft den 1 december 2007.

Efter remiss har yttrande över betänkande Asylförfarandet – genomförandet av asylprocedurdirektivet i svensk rätt (SOU 2006:61) avgetts av Riksdagens ombudsmän (JO), Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps, Expertgruppen för EU-frågor), Hovrätten över Skåne och Blekinge, Stockholms tingsrätt, Sundsvalls tingsrätt, Regeringsrätten, Kammarrätten i Stockholm, Kammarrätten i Göteborg, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Göteborg, Länsrätten i Skåne län, Länsrätten i Östergötlands län, Justitiekanslern (JK), Domstolsverket, Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Säkerhetspolisen, Kriminalvården, Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO), Ambassaden i Sarajevo, Ambassaden i Teheran, Ambassaden i Moskva, Migrationsverket, Kustbevakningen, Barnombudsmannen, Tullverket, Lunds universitet, juridiska fakultetsstyrelsen, Skellefteå kommun, Svenska Röda Korset, Rädda Barnens Riksförbund, Sveriges advokatsamfund, Amnesty International - Svenska sektionen, FN:s flyktingkommissariat – UNHCR, Stockholm samt Rådgivningsbyrå för asylsökande och flyktingar.

Följande instanser har inbjudits men avstått från att yttra sig: Skellefteå kommun.

Följande instanser har erbjudits att lämna yttrande men inte inkommit med något: Sigtuna kommun, Flyktinggruppernas och asylkommittéernas riksråd (FARR) och Svenska avdelningen av Internationella Juristkommissionen.

Sammanfattning av utdrag ur utkast till lagrådsremiss

Bilaga 10

Flertalet ärenden med säkerhetsaspekter ska enligt förslaget kunna prövas i domstol på samma sätt som andra utlänningsärenden. Dessa säkerhetsärenden ska handläggas enligt utlänningslagen. Migrationsverkets beslut i dessa ärenden ska följaktligen kunna överklagas till en migrationsdomstol. Migrationsdomstolens beslut ska kunna överklagas till Migrationsöverdomstolen.

Särskilt kvalificerade säkerhetsärenden ska handläggas enligt lagen om särskild utlänningskontroll. Detta ska gälla även om ärendet innefattar frågor om uppehållstillstånd, flyktförklaring eller resedokument. Migrationsverkets beslut i dessa ärenden ska kunna överklagas till regeringen. Har regeringen beslutat att utvisa en EES-medborgare eller en familjemedlem till en sådan medborgare med stöd av lagen om särskild utlänningskontroll ska han eller hon ha möjlighet att hos Regeringsrätten ansöka om rättsprövning.

Förslag till lag om ändring i utlänningslagen
(2005:716)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om utlänningslagen (2005:716)

dels att 10 kap. 16 § och 14 kap. 12 och 13 §§ ska upphöra att gälla,
dels att 1 kap. 7 §, 5 kap. 21 §, 8 kap. 18-20 och 21 §§, 10 kap. 11 och 14 §§, 12 kap. 4, 14, 16 och 20 §§, 14 kap. 11 § samt 16 kap. 1, 6 och 8 §§ ska ha följande lydelse,

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

7§

Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

- att en utlännning skall avvisas eller utvisas,

- att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd skall avslås, eller

- att en utlännings uppehållstillstånd *skall* återkallas.

Säkerhetsärenden enligt denna lag är ärenden där Säkerhetspolisen av skäl som rör rikets säkerhet eller som annars har betydelse för allmän säkerhet förordar

- att en utlännning ska avvisas eller utvisas,

- *att en utlännning inte ska beviljas flyktingförklaring eller resedokument,*

- *att en utlännings flyktingförklaring ska återkallas,*

- att en utlännings ansökan om uppehållstillstånd ska avslås, eller.

- att en utlännings uppehållstillstånd *ska* återkallas.

Ett ärende hos Migrationsverket om ny prövning enligt 12 kap. 19 § är ett säkerhetsärende om beslutet om avvisning eller utvisning har fattats i ett

¹ Jfr rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet (EUT L 304, 30.9.2004, s.12, efter ompublicering EUT L 204, 5.8.2005, s. 24, Celex 32004L0083) och rådets direktiv 2005/85/EG av den 2 december 2005 om miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för beviljande eller återkallande av flyktingstatus (EUT L 326, 13.12.2005, s. 13, Celex 32005L0085).

säkerhetsärende.

Har en utlänning ansökt om uppehållstillstånd, flyktingförklaring eller resedokument ska, om Säkerhetspolisen ansöker om att utlänningen ska utvisas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll, ärendet i dess helhet handläggas enligt den lagen.

En ansökan om uppehållstillstånd, flyktingförklaring eller resedokument som gjorts av en utlänning som är utvisad enligt lagen om särskild utlänningskontroll och befinner sig i Sverige, handläggs enligt den lagen.

5 kap.

18 §

I beslut om avvisning eller utvisning som meddelas av *regeringen*, *Migrationsöverdomstolen*, *en migrationsdomstol* eller *Migrationsverket* skall anges till vilket land utlänningen skall avvisas eller utvisas.

Om det finns särskilda skäl, får mer än ett land anges i beslutet.

Ett beslut av en sådan myndighet som avses i första stycket och som rör avvisning eller utvisning skall innehålla de anvisningar om verkställigheten som omständigheterna i det enskilda fallet kan ge anledning till.

I beslut om avvisning eller utvisning som meddelas av *Migrationsverket*, *en migrationsdomstol* eller *Migrationsöverdomstolen* ska anges till vilket land utlänningen ska avvisas eller utvisas.

Ett beslut av en sådan myndighet som avses i första stycket och som rör avvisning eller utvisning ska innehålla de anvisningar om verkställigheten som omständigheterna i det enskilda fallet kan ge anledning till.

19 §

När Migrationsverket beslutar om avvisning eller utvisning, får beslutet förenas med förbud för utlänningen att under viss tid återvända till Sverige *utan att ha tillstånd av Migrationsverket eller, i ett säkerhetsärende, regeringen.*

Ett beslut om avvisning eller utvisning som avser en EES-medborgare eller *hans eller hennes* familjemedlem, får förenas med

När Migrationsverket beslutar om avvisning eller utvisning, får beslutet förenas med förbud för utlänningen att under viss tid återvända till Sverige.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som avser en EES-medborgare eller *en sådan medborgares* familjemedlem, får

ett sådant förbud som avses i första stycket endast om beslutet har fattats *på grund* av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

förenas med ett sådant förbud som avses i första stycket endast om beslutet har fattats av hänsyn till allmän ordning och säkerhet.

20 §

En utlännning som med stöd av 13, 19 eller 21 § har förbjudits att återvända till Sverige under viss tid eller utan tidsbegränsning får ges särskilt tillstånd av Migrationsverket att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges också på ansökan av någon annan än utlännningen.

Om en utlännning har förbjudits att återvända till Sverige i ett säkerhetsärende ges ett sådant tillstånd som avses i första stycket i stället av regeringen.

21 §

När ett överklagat ärende eller mål om avvisning eller utvisning avgörs, får också beslut fattas i fråga om uppehållstillstånd och arbetstillstånd. Detta gäller även om dessa frågor inte har tagits upp av utlännningen.

Vid prövning av ett beslut om avvisning eller utvisning får en migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller regeringen besluta att utlännningen för viss tid skall förbjudas att återvända till Sverige, även om ingen lägre instans har meddelat ett sådant förbud.

När Migrationsverket, en migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller regeringen prövar ett beslut om avvisning eller utvisning, får samtidigt sådant beslut meddelas angående den som är under 16 år och som står under utlännningens vårdnad. Detta gäller även om ingen lägre instans har prövat denna fråga. I mål hos en migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen samt i ärenden hos regeringen gäller detta dock inte, om det för barnet har åberopats sådana omständigheter som avses i 4 kap. 1 och 2 §§, såvida det inte är uppenbart att det inte finns grund för uppehållstillstånd enligt dessa bestäm-

Vid prövning av ett beslut om avvisning eller utvisning får en migrationsdomstol *eller* Migrationsöverdomstolen besluta att utlännningen för viss tid *ska* förbjudas att återvända till Sverige, även om ingen lägre instans har meddelat ett sådant förbud.

När Migrationsverket, en migrationsdomstol *eller* Migrationsöverdomstolen prövar ett beslut om avvisning eller utvisning, får samtidigt sådant beslut meddelas angående den som är under 16 år och som står under utlännningens vårdnad. Detta gäller även om ingen lägre instans har prövat denna fråga. I mål hos en migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen gäller detta dock inte, om det för barnet har åberopats sådana omständigheter som avses i 4 kap. 1 och 2 §§, såvida det inte är uppenbart att det inte finns grund för uppehållstillstånd enligt dessa bestämmelser.

10 kap.

11 §

Varje ny prövning av ett beslut om förvar *skall* föregås av en muntlig förhandling. Detta gäller även en ny prövning av ett beslut om uppsikt, om det inte med hänsyn till utredningens art eller andra omständigheter framstår som uppenbart att en muntlig förhandling saknar betydelse.

Bestämmelser som gäller för muntlig handläggning hos en myndighet finns i 13 kap. 1-8 §§. I fråga om muntlig förhandling i domstol finns bestämmelser i 16 kap.

I ärenden om förvar som handläggs av regeringen får *det* statsråd *som har till uppgift att föredra ärenden enligt denna lag*, eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, besluta om muntlig förhandling och uppdra åt en migrationsdomstol att hålla den. Bestämmelserna i 13 kap. gäller i tillämpliga delar vid förhandlingen. Vid den muntliga förhandlingen *skall* en representant från Regeringskansliet närvara. Regeringskansliet får besluta att även andra personer än utlänningen *skall* höras vid förhandlingen. *I säkerhetsärenden gäller i stället att uppdrag att hålla muntlig förhandling får lämnas till Migrationsöverdomstolen.*

Varje ny prövning av ett beslut om förvar *ska* föregås av en muntlig förhandling. Detta gäller även en ny prövning av ett beslut om uppsikt, om det inte med hänsyn till utredningens art eller andra omständigheter framstår som uppenbart att en muntlig förhandling saknar betydelse.

I ärenden om förvar som handläggs av regeringen får *ansvarigt* statsråd, eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, besluta om muntlig förhandling och uppdra åt en migrationsdomstol att hålla den. Bestämmelserna i 13 kap. gäller i tillämpliga delar vid förhandlingen. Vid den muntliga förhandlingen *ska* en representant från Regeringskansliet närvara. Regeringskansliet får besluta att även andra personer än utlänningen *ska* höras vid förhandlingen.

14 §

Migrationsverket är handläggande myndighet

1. från det att verket tar emot ett ärende som verket *skall* pröva och till dess verket fattar beslut eller utlänningen har lämnat landet eller polismyndigheten har tagit emot ärendet, eller, om ärendet överklagas, till dess ärendet tas emot av migrationsdomstolen *eller Migrationsöverdomstolen*, och

2. från det att verket tar emot ett beslut om avvisning eller utvisning för verkställighet och till dess att beslutet har verkställts eller ärendet lämnas

1. från det att verket tar emot ett ärende som verket *ska* pröva och till dess verket fattar beslut eller utlänningen har lämnat landet eller polismyndigheten har tagit emot ärendet eller, om ärendet överklagas, till dess ärendet tas emot av migrationsdomstolen, och

över till polismyndigheten. I fråga om beslut som gäller omedelbart är, även om beslutet överklagas, Migrationsverket handläggande myndighet till dess domstolen meddelar beslut om inhibition.

12 kap.

4 §

Ett beslut om avvisning eller utvisning som meddelas av *regeringen*, Migrationsöverdomstolen, *en migrationsdomstol* eller *Migrationsverket* skall verkställas genom att utlänningen sänds till det land eller, om flera länder angetts, något av de länder som anges i beslutet.

Ett beslut om avvisning som meddelas av en polismyndighet samt allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott *skall* verkställas genom att utlänningen sänds till sitt hemland eller, om möjligt, till det land från vilket utlänningen kom till Sverige. Om verkställighet inte kan genomföras till något av dessa länder får en utlänning i stället sändas till ett land som utlänningen har anknytning till.

En utlänning som skall avvisas eller utvisas får alltid sändas till ett land som utlänningen visar att mottagande kan ske i.

Ett beslut om avvisning eller utvisning som meddelas av *Migrationsverket*, *en migrationsdomstol* eller Migrationsöverdomstolen *ska* verkställas genom att utlänningen sänds till det land eller, om flera länder angetts, något av de länder som anges i beslutet.

Ett beslut om avvisning som meddelas av en polismyndighet samt allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott *ska* verkställas genom att utlänningen sänds till sitt hemland eller, om möjligt, till det land från vilket utlänningen kom till Sverige. Om verkställighet inte kan genomföras till något av dessa länder får en utlänning i stället sändas till ett land som utlänningen har anknytning till.

En utlänning som *ska* avvisas eller utvisas får alltid sändas till ett land som utlänningen visar att mottagande kan ske i.

14 §

Beslut om avvisning eller utvisning *skall* verkställas av Migrationsverket, om inte annat sägs i andra, tredje eller fjärde stycket.

Säkerhetspolisen *skall* verkställa beslut om avvisning eller utvisning i säkerhetsärenden. *Regeringen* eller Migrationsverket får dock förordna att en annan myndighet *skall* ombesörja verkställigheten.

Polismyndigheten *skall* verkställa

1. en polismyndighets beslut om avvisning,

Beslut om avvisning eller utvisning *ska* verkställas av Migrationsverket, om inte annat sägs i andra, tredje eller fjärde stycket.

Säkerhetspolisen *ska* verkställa beslut om avvisning eller utvisning i säkerhetsärenden. Migrationsverket eller *den domstol som beslutar i ärendet* får dock *i beslutet om avvisning eller utvisning* förordna att en annan myndighet *ska* ombesörja verkställigheten.

Polismyndigheten *ska* verkställa

2. en allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott enligt 8 kap. 8 §. Bilaga 11

Migrationsverket får lämna över ett avvisnings- eller utvisnings- ärende för verkställighet till polismyndigheten, om den som *skall* avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan polismyndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet.

Migrationsverket får lämna över ett avvisnings- eller utvisnings- ärende för verkställighet till polismyndigheten, om den som *ska* avvisas eller utvisas håller sig undan och inte kan anträffas utan polismyndighetens medverkan eller om det kan antas att tvång kommer att behövas för att verkställa beslutet.

16 §

<p>Om Migrationsverket efter omprövning beviljar en utlänning tidsbegränsat uppehållstillstånd, får verket samtidigt upphäva ett av verket fattat beslut om avvisning eller utvisning. Om Migrationsverket meddelar ett tidsbegränsat uppehållstillstånd utan att upphäva beslutet om avvisning eller utvisning, får beslutet om avvisning eller utvisning inte verkställas medan tillståndet gäller.</p>	<p>Om Migrationsverket efter omprövning beviljar en utlänning tidsbegränsat uppehållstillstånd, får verket samtidigt upphäva ett av verket fattat beslut om avvisning eller utvisning. <i>Migrationsverket får dock inte upphäva en allmän domstols dom eller beslut om utvisning enligt 8 kap. 8 § eller bevilja uppehållstillstånd för den som har utvisats genom en sådan dom eller ett sådant beslut.</i></p>
<p>Motsvarande gäller om en migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller regeringen i ett överklagat eller överlämnat ärende beviljar ett tidsbegränsat uppehållstillstånd utan att upphäva beslutet om avvisning eller utvisning.</p>	<p><i>Om Migrationsverket beviljar ett tidsbegränsat uppehållstillstånd utan att upphäva beslutet om avvisning eller utvisning, får beslutet om avvisning eller utvisning inte verkställas medan tillståndet gäller.</i> Motsvarande gäller om en migrationsdomstol eller Migrationsöverdomstolen i ett överklagat ärende beviljar ett tidsbegränsat uppehållstillstånd utan att upphäva beslutet om avvisning eller utvisning.</p>
<p><i>Migrationsverket får dock inte upphäva en allmän domstols dom eller beslut om utvisning enligt 8 kap. 8 § eller meddela uppehållstillstånd för den som har utvisats genom en sådan dom eller ett sådant beslut.</i></p>	

20 §

Om det i ett ärende som avser en

Om det i ett ärende som avser en

allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott kommer fram att verkställighet inte kan genomföras, skall Migrationsverket inte fatta eget beslut i ärendet utan skyndsamt med eget yttrande lämna över detta till regeringen för prövning enligt 8 kap. 14 §.

Om det vid verkställigheten av ett beslut om avvisning eller utvisning i ett säkerhetsärende kommer fram uppgifter om att verkställigheten inte kan genomföras, skall Migrationsverket skyndsamt överlämna ärendet till regeringen för prövning enligt 18 §. Regeringen skall vid denna prövning inhämta yttrande från Migrationsöverdomstolen. I yttrandet skall särskilt anges om det finns hinder mot verkställighet enligt 1, 2 eller 3 §. Finner domstolen att sådant hinder mot verkställighet föreligger, får regeringen vid prövningen inte avvika från domstolens bedömning.

Regeringen får vid prövning enligt andra stycket besluta om inhibition, uppehållstillstånd och arbetstillstånd samt upphäva beslutet om avvisning eller utvisning.

14 kap.

11 §

I ett säkerhetsärende gäller i stället för det som sägs i 3 § att ett beslut av Migrationsverket i fråga om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd eller arbetstillstånd får överklagas till regeringen. Beslut i fråga om arbetstillstånd får dock överklagas endast i de fall frågan om tillstånd har behandlats i samband med ett beslut om avvisning eller utvisning.

Migrationsverkets beslut *enligt*

allmän domstols dom eller beslut om utvisning på grund av brott kommer fram att verkställighet inte kan genomföras, *ska* Migrationsverket inte fatta eget beslut i ärendet utan skyndsamt med eget yttrande lämna över detta till regeringen för prövning enligt 8 kap. 14 §.

Migrationsverkets beslut *i fråga*

första stycket får överklagas även av Säkerhetspolisen.

om avvisning, utvisning, uppehållstillstånd, arbetstillstånd, flyktförklaring, resedokument och förvar i ett säkerhetsärende får överklagas även av Säkerhetspolisen.

Bilaga 11

16 kap.

1 §

De länsrätter som regeringen bestämmer skall vara migrationsdomstolar. Migrationsöverdomstol är Kammarrätten i Stockholm.

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka länsrätter som ska vara migrationsdomstolar. Regeringen får också meddela föreskrifter om vilken av dessa migrationsdomstolar som är behörig att pröva säkerhetsärenden. Migrationsöverdomstol är Kammarrätten i Stockholm.

Om migrationsdomstol och Migrationsöverdomstolen och förfarandet i dessa gäller vad som allmänt är föreskrivet om länsrätt och kammarrätt och rättsskipningen i dessa, om inte något annat följer av denna lag.

6 §

I ett mål om avvisning är Migrationsverket motpart till utlänningen.

När ett beslut i ett säkerhetsärende överklagas är såväl Migrationsverket som Säkerhetspolisen motparter till utlänningen vid handläggningen i Migrationsöverdomstolen och hos regeringen.

När ett beslut i ett säkerhetsärende överklagas är såväl Migrationsverket som Säkerhetspolisen motparter till utlänningen vid handläggningen i migrationsdomstolen och i Migrationsöverdomstolen.

8 §

Om det under handläggningen av ett mål i en migrationsdomstol framkommer att det rör sig om ett säkerhetsärende, skall domstolen undanröja det överklagade beslutet och visa målet åter till Migrationsverket för fortsatt handläggning.

Om det under handläggningen av ett mål i en migrationsdomstol framkommer att det rör sig om ett säkerhetsärende enligt denna lag eller ett ärende som ska handläggas enligt lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll, ska domstolen undanröja det överklagade beslutet och överlämna målet till Migrationsverket för handläggning.

Om det under handläggningen i Migrationsöverdomstolen av ett mål som överklagats från en migrationsdomstol framkommer att det rör sig om ett säkerhetsärende, skall Migrationsöver-

Om det under handläggningen i Migrationsöverdomstolen av ett mål som överklagats från en migrationsdomstol framkommer att det rör sig om ett säkerhetsärende enligt denna lag eller ett

domstolen undanröja migrationsdomstolens beslut. Om utredningen i målet behöver kompletteras, får domstolen undanröja Migrationsverkets beslut och visa målet åter till Migrationsverket för fortsatt handläggning.

ärende som ska handläggas enligt lagen om särskild utlänningskontroll, ska Migrationsöverdomstolen undanröja migrationsdomstolens och Migrationsverkets beslut och överlämna målet till Migrationsverket för handläggning.

---

1. Denna lag träder ikraft den 1 juli 2009.

2. Om ett beslut av Migrationsverket har överklagats till regeringen och denna inte har avgjort ärendet före ikraftträdandet ska regeringen överlämna ärendet till den migrationsdomstol som är behörig att pröva säkerhetsärenden för avgörande.

3. Om ett verkställighetsärende har överlämnats till regeringen och denna inte har avgjort ärendet före ikraftträdandet ska regeringen överlämna ärendet till Migrationsverket för avgörande.

Förslag till lag om ändring i lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll

- dels att 6 och 7 §§ ska upphöra att gälla,
- dels att 1-3, 5, 8 a, 10-14, 23 och 27 §§ ska ha följande lydelse,
- dels att rubriken närmast före 6 § ska sättas närmast före 13 b §,
- dels att det i lagen ska införas arton nya paragrafer, 2 b, 3 a-3 e, 4 a, 4 b, 9 a-c, 11 a, 13 a-c och 28 a-c §§.

Nuvarande lydelse

En utlänningslag eller utvisningslag enligt utlänningslagen (2005:716), får utvisas ur landet enligt denna lag, om det

1. behövs av hänsyn till rikets säkerhet, eller
2. med hänsyn till vad som är känt om utlänningsens tidigare verksamhet och övriga omständigheter kan befaras att han kommer att begå eller medverka till terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott.

Beslut om utvisning enligt denna lag meddelas av Migrationsverket. Frågan tas upp på ansökan av Säkerhetspolisen.

Om en polismyndighet, en länsstyrelse eller Migrationsverket finner anledning att anta att ett beslut om utvisning enligt 1 § bör meddelas, skall myndigheten anmäla detta till Säkerhetspolisen.

Föreslagen lydelse

1§¹

En utlänningslag eller utvisningslag enligt denna lag, får utvisas ur landet enligt denna lag, om det

1. är särskilt påkallat av hänsyn till rikets säkerhet, eller
2. med hänsyn till vad som är känt om utlänningsens tidigare verksamhet och övriga omständigheter kan befaras att han eller hon kommer att begå eller medverka till terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott eller försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott.

2 §

Beslut om utvisning enligt denna lag meddelas av Migrationsverket. Frågan om utvisning tas upp på ansökan av Säkerhetspolisen.

Om en polismyndighet, en länsstyrelse eller Migrationsverket finner anledning att anta att ett beslut om utvisning enligt 1 § bör meddelas, ska myndigheten anmäla detta till Säkerhetspolisen.

Har Säkerhetspolisen ansökt om

¹ Senaste lydelse 2005:720.

utvisning enligt 1 § ska, om utlänningen ansökt om uppehållstillstånd, flyktingförklaring eller resedokument, ärendet i dess helhet handläggas enligt denna lag.

Även en ansökan om uppehållstillstånd, flyktingförklaring eller resedokument som görs av en utlänning som är utvisad enligt 1 § eller motsvarande beslut enligt äldre lag och som befinner sig i Sverige handläggs enligt denna lag.

2 a §

Migrationsverkets beslut i fråga om utvisning får överklagas till regeringen. I övrigt får beslut som meddelas av en förvaltningsmyndighet enligt denna lag överklagas endast i de fall som det anges i denna lag.

Migrationsverkets beslut enligt denna lag i fråga om utvisning, uppehållstillstånd, flyktingförklaring och resedokument får överklagas till regeringen. I övrigt får beslut som meddelas av en förvaltningsmyndighet enligt denna lag överklagas endast i de fall som det anges i denna lag.

Säkerhetspolisen får överklaga Migrationsverkets beslut enligt denna lag, om det kan överklagas och går Säkerhetspolisens emot.

När ett beslut enligt denna lag överklagas är såväl Migrationsverket som Säkerhetspolisen utlänningens motparter vid handläggningen i Migrationsöverdomstolen och hos regeringen.

2 b §

Har Migrationsverket beslutat att en utlänning som har ansökt om uppehållstillstånd, flyktingförklaring eller resedokument inte ska utvisas enligt denna lag, ska ett överklagande från utlänningen handläggas enligt utlänningslagen (2005:716), om inte Säkerhetspolisen överklagar Migrationsverkets beslut.

3 §

När Migrationsverkets beslut i fråga om utvisning överklagas, skall verket skyndsamt lämna över

När Migrationsverkets beslut i fråga om utvisning överklagas, ska verket skyndsamt lämna över

handlingarna i ärendet till Migrationsöverdomstolen.

Migrationsöverdomstolen *skall* med ett eget yttrande lämna handlingarna vidare till regeringen.

I yttrandet *skall* särskilt anges om det finns hinder enligt 12 kap. 1, 2 eller 3 § utlänningslagen (2005:716) mot att beslutet verkställs. *Om det enligt Migrationsöverdomstolen finns sådant hinder mot verkställighet och regeringen beslutar om utvisning, skall regeringen, i enlighet med 10 § första stycket, förordna att beslutet tills vidare inte får verkställas.*

handlingarna i ärendet till Migrationsöverdomstolen.

Migrationsöverdomstolen *ska* med ett eget yttrande lämna handlingarna vidare till regeringen.

I yttrandet *ska* särskilt anges om det finns hinder enligt 12 kap. 1, 2 eller 3 § utlänningslagen (2005:716) mot att beslutet verkställs. *Finner Migrationsöverdomstolen att sådant hinder mot verkställighet föreligger, får regeringen inte avvika från den bedömningen.*

3 a §

Beslutar regeringen att en utlänning inte ska utvisas enligt denna lag och har utlänningen ansökt om uppehållstillstånd, flyktförklaring eller resedokument, får regeringen överlämna ärendet i dessa delar till Migrationsverket för prövning enligt utlänningslagen (2005:716).

3 b §

Har regeringen beslutat att utvisa en EES-medborgare eller en sådan medborgares familjemedlem har han eller hon rätt att efter ansökan få beslutet prövat av Regeringsrätten enligt 3 d § (rättsprövning).

En sådan ansökan ska ha kommit in till Regeringsrätten senast tre veckor från dagen för beslutet.

Det ska framgå av ansökan vilken rättsregel sökanden anser att beslutet strider mot och vilka omständigheter som åberopas till stöd för detta.

3 c §

Regeringens beslut om utvisning gäller även om en ansökan gjorts

enligt 3 b §. Regeringsrätten får dock bestämma att beslutet tills vidare inte ska gälla.

3 d §

Om Regeringsrätten finner att regeringens beslut strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna, ska beslutet upphävas. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet. Regeringsrätten ska, om det behövs, återförvisa ärendet till regeringen.

Om regeringens beslut inte upphävs står det fast.

3 e §

Vid överklagande enligt denna lag är såväl Migrationsverket som Säkerhetspolisen utlänningens motpart vid handläggningen i Migrationsöverdomstolen och hos regeringen.

4 a §

En utlänning som enligt 4 §, eller motsvarande äldre bestämmelser, har förbjudits att återvända till Sverige för en viss tid eller utan tidsbegränsning får ges ett särskilt tillstånd av regeringen att göra ett kort besök här, om besöket gäller synnerligen viktiga angelägenheter. Om det finns särskilda skäl, får ett sådant tillstånd ges på ansökan av någon annan än utlänningen.

4 b §

I ett beslut om utvisning enligt denna lag ska anges till vilket land utlänningen ska utvisas.

Om det finns särskilda skäl, får mer än ett land anges i beslutet.

Beslutet ska innehålla de anvisningar om verkställigheten som omständigheterna i det

5 §²

I ärenden enligt denna lag gäller följande föreskrifter i utlänningslagen (2005:716) i tillämpliga delar:

- 1 kap. 3 b § om EES-medborgare,
- 1 kap. 13 § om skyndsam handläggning,
- 3 a kap. 2 § om familjemedlemmar till EES-medborgare,
- 4 kap. 1–5 §§ om flyktingar och andra skyddsbehövande,
- 5 kap. 1, 3–10 och 12–19 §§ om uppehållstillstånd,
- 8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är *barn*,
- 8 kap. 7 a § om utvisning av utlänningar med permanent uppehållsrätt, EES-medborgare som har vistats i Sverige under de tio närmast föregående åren och EES-medborgare som är *under 18 år*,
- 8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som *skall* tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan *utlännings* familjemedlem,
- 8 kap. 17 a § om sådana hänsyn som *ska* tas till anknytningen till Sverige, om fråga uppkommit om utvisning av en EES-medborgare eller en sådan *medborgares* familjemedlem,
- 8 kap. 20 § om tillstånd till kort besök,
- 8 kap. 20 a § om upphävande av ett förbud att återvända till Sverige som meddelats en EES-medborgare eller *hans eller hennes* familjemedlem,
- 8 kap. 20 a § om upphävande av ett förbud att återvända till Sverige som meddelats en EES-medborgare eller *en sådan medborgares* familjemedlem,
- 9 kap. 8 § om fotografi och fingeravtryck,
- 10 kap. 1 §, 2 §, 4 §, 5–10 §§, 11 § första och andra styckena, 15 § andra stycket och 17 § om förvar och uppsikt,
- 10 kap. 4 § andra stycket, 5 §, 7 § första stycket, 8–17 §§ om förvar och uppsikt,
- 11 kap. om hur en utlänning som hålls i förvar ska behandlas,
- 12 kap. 1–5 §§, 13 a §, 15 § fjärde stycket och 21–23 §§ om verkställighet av beslut om utvisning,
- 13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning i ärenden om förvar eller uppsikt,
- 13 kap. 1–7 §§ om muntlig handläggning,
- 13 kap. 10 § om motivering av

² Senaste lydelse 2006:225.

beslut,

13 kap. 11 § om tolkersättning,

13 kap. 12 § om rättelse av beslut på grund av oriktig uppgift,

13 kap. 15 och 16 §§ om DNA-analys,

14 kap. 13 § om överklagande,

16 kap. 1 § andra och tredje styckena om Migrationsöverdomstolen,

16 kap. 1 § andra stycket om Migrationsöverdomstolen,

17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter, samt

17 kap. 1 och 2 §§ om skyldighet att lämna uppgifter,

18 kap. 1 § andra stycket om offentligt biträde för barn, samt

19 kap. 1–4 §§ om kostnadsansvar.

8 a §

Säkerhetspolisen svarar för att ett beslut om förvar verkställs.

En utlänning som hålls i förvar enligt denna lag skall placeras i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest. Den som är under 18 år får dock inte utan synnerliga skäl placeras i sådana lokaler.

För behandlingen av en utlänning som placerats i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest gäller lagen (1976:371) om behandlingen av häktade och anhållna m.fl. i tillämpliga delar. Utlänningen skall, utöver vad som följer av nämnda lag, beviljas de lättnader och förmåner som kan medges med hänsyn till ordningen och säkerheten inom anstalten, häktet eller arresten.

Säkerhetspolisen svarar för att ett beslut om förvar verkställs.

En utlänning som hålls i förvar enligt denna lag ska placeras i kriminalvårdsanstalt, häkte eller polisarrest. Den som är under 18 år får dock inte utan synnerliga skäl placeras i sådana lokaler.

En utlänning som är under 18 år som hålls i förvar enligt denna lag ska i första hand placeras i sådana förvarlokaler som Migrationsverket ansvarar för enligt 11 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716).

9 a §

Har en ansökan om utvisning gjorts enligt denna lag fattas beslut om förvar eller uppsikt av den myndighet som handlägger ärendet.

Om en utlänning som har tagits i förvar eller står under uppsikt utvisas enligt denna lag, ska den myndighet som fattar beslutet pröva om utlänningen fortfarande ska hållas i förvar eller stå under uppsikt.

9 b §

Migrationsverket är handläggande myndighet från det att verket tar emot en ansökan om utvisning och till dess verket fattar beslut eller utlämningen har lämnat landet eller Säkerhetspolisen har tagit emot ärendet, eller, om ärendet överklagas, till dess ärendet tas emot av Migrationsöverdomstolen.

Migrationsöverdomstolen är handläggande myndighet från det att domstolen tar emot ett ärende till dess ansvarigt departement tar emot det.

Regeringen är handläggande myndighet när ärendet tagits emot av ansvarigt departement.

Säkerhetspolisen är handläggande myndighet från det att myndigheten tar emot ett beslut om utvisning för verkställighet till dess att verkställighet har skett.

9 c §

Migrationsverkets beslut om förvar får överklagas till Migrationsöverdomstolen. Ett sådant beslut får överklagas utan begränsning till viss tid.

Om ett beslut om förvar har fattats av ett statsråd prövar Regeringsrätten på framställning av utlämningen om åtgärden ska bestå.

Migrationsverkets beslut i särskilda fall i frågor om behandlingen eller placeringen av en utlämning som hålls i förvar får överklagas till Migrationsöverdomstolen.

10 §³

Om utvisning har beslutats enligt denna lag men hinder som anges i 12 kap. 1, 2 eller 3 §

Om utvisning har beslutats enligt denna lag *eller om motsvarande beslut har fattats*

³ Senaste lydelse 2005:720.

utlänningslagen (2005:716) möter mot att beslutet verkställs eller om beslutet av någon annan särskild anledning inte bör verkställas, skall den beslutande myndigheten förordna att verkställighet tills vidare inte får ske (inhibition).

Utvisningsbeslutet och förordnandet om inhibition skall prövas på nytt av den beslutande myndigheten när det finns skäl till det. Så länge utvisningsbeslutet fortfarande gäller men inte har kunnat verkställas, skall Säkerhetspolisen före utgången av varje kalenderår efter det då beslutet meddelades anmäla hos den beslutande myndigheten huruvida det finns skäl för prövning av beslutet.

Om regeringen vid prövningen enligt andra stycket överväger att häva ett förordnande om inhibition, skall yttrande inhämtas från Migrationsöverdomstolen. Regeringen får häva förordnandet om inhibition endast om Migrationsöverdomstolen funnit att det inte finns sådant hinder mot verkställighet som anges i 12 kap. 1, 2 eller 3 § utlänningslagen.

Migrationsverkets beslut i fråga om inhibition får överklagas till regeringen. Därvid tillämpas 3 §. Om det inte är uppenbart obehövt, skall även 6 och 7 §§ tillämpas.

enligt äldre lag men hinder som anges i 12 kap. 1, 2 eller 3 § utlänningslagen (2005:716) möter mot att beslutet verkställs eller om beslutet av någon annan särskild anledning inte bör verkställas, ska den beslutande myndigheten förordna att verkställighet tills vidare inte får ske (inhibition) eller bevilja utlännningen ett tidsbegränsat uppehållstillstånd. Utvisningsbeslutet får inte verkställas under den tid uppehållstillståndet gäller.

Om den beslutande myndigheten har förordnat om inhibition ska utvisningsbeslutet och förordnandet om inhibition prövas på nytt av den beslutande myndigheten när det finns skäl till det. Så länge utvisningsbeslutet fortfarande gäller men inte har kunnat verkställas, ska Säkerhetspolisen före utgången av varje kalenderår efter det då beslutet meddelades anmäla hos den beslutande myndigheten huruvida det finns skäl för prövning av beslutet.

Om utlännningen har beviljats ett tidsbegränsat uppehållstillstånd ska Migrationsverket pröva utvisningsbeslutet på nytt när uppehållstillståndet löper ut.

Om regeringen vid prövningen enligt andra stycket överväger att häva ett förordnande om inhibition, ska ansvarigt statsråd eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, inhämta yttrande från Migrationsöverdomstolen. Därvid tillämpas 3 § tredje stycket.

Migrationsverkets beslut i fråga om inhibition och tidsbegränsat uppehållstillstånd får överklagas till regeringen. Därvid tillämpas 3 §.

11 §⁴

Den myndighet som *har beslutat* om utvisning får besluta att utlännningen på vissa tider *skall* anmäla sig hos en polismyndighet (anmälningsplikt), om ett beslut om utvisning enligt denna lag tills vidare inte *skall* verkställas på grund av inhibition. Om utvisningsbeslutet grundas på 1 § 2, får myndigheten också besluta att 19-22 §§ *skall* tillämpas på utlännningen.

Första stycket tillämpas också, om ett beslut om avvisning eller utvisning enligt utlänningslagen (2005:716) inte kan verkställas och Säkerhetspolisen anmält att det föreligger sådana omständigheter beträffande utlännningen som avses i 1 § 1 eller 2.

Ett beslut av Migrationsverket *i en fråga som avses i första stycket* får överklagas till regeringen. Därvid tillämpas 3 §. *Om det inte är uppenbart obehövt, skall även 6 och 7 §§ tillämpas.*

Den myndighet som *beslutar* om utvisning *enligt denna lag* får besluta att utlännningen på vissa tider *ska* anmäla sig hos en polismyndighet (anmälningsplikt), om ett beslut om utvisning enligt denna lag tills vidare inte *ska* verkställas på grund av inhibition *eller ett tidsbegränsat uppehållstillstånd*. Om utvisningsbeslutet grundas på 1 § 2, får myndigheten också besluta att 19-22 §§ *ska* tillämpas på utlännningen.

Efter beslut om utvisning enligt denna lag får Migrationsverket på ansökan av Säkerhetspolisen fatta beslut enligt första stycket. Ett sådant beslut får även fattas av regeringen i samband med att regeringen beslutar om inhibition eller tidsbegränsat uppehållstillstånd i ett ärende om verkställighet enligt 13 a § första stycket.

Innan regeringen som första instans fattar beslut om anmälningsplikt ska ansvarigt statsråd eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, inhämta yttrande från Migrationsöverdomstolen.

Ett beslut av Migrationsverket *enligt första eller andra stycket* får överklagas till regeringen. Därvid tillämpas 3 § *första och andra styckena*.

11 a §

Om ett beslut om avvisning eller utvisning enligt 8 kap. utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser inte kan verkställas och Säkerhetspolisen anmält att det föreligger sådana omständigheter

⁴ Senaste lydelse 2005:720.

beträffande utlännningen som avses i 1 § 1 eller 2, får Migrationsverket på ansökan av Säkerhetspolisen besluta om anmälningsplikt enligt 11 § första stycket. Om det föreligger sådana omständigheter beträffande utlännningen som avses i 1 § 2, får Migrationsverket också besluta att 19-22 §§ ska tillämpas på utlännningen.

Ett beslut enligt första stycket får överklagas till regeringen. Därvid tillämpas 3 § första och andra styckena.

12 §

Ett beslut av Migrationsverket eller regeringen enligt 11 § gäller i längst tre år räknat från dagen för beslutet om avvísning eller utvisning.

Ett beslut enligt 11 eller 11 a § gäller i längst tre år räknat från dagen för beslutet om avvísning eller utvisning.

13 §⁵

Om inhibition inte har meddelats, skall ett beslut om utvisning enligt denna lag verkställas så snart det kan ske. Säkerhetspolisen skall svara för verkställigheten. Den beslutande myndigheten får dock bestämma att en annan myndighet skall ombesörja verkställigheten. För verkställighet av ett beslut om utvisning skall meddelas sådana anvisningar som avses i 8 kap. 18 § tredje stycket utlänningslagen (2005:716).

Om den verkställande myndigheten finner att verkställigheten inte kan genomföras eller att ytterligare besked behövs, skall myndigheten underrätta den beslutande myndigheten om detta. Innan regeringen har prövat huruvida förordnande om inhibition skall meddelas, får det statsråd som har

Om inhibition eller ett beslut om tidsbegränsat uppehållstillstånd inte har meddelats, ska ett beslut om utvisning enligt denna lag verkställas så snart det kan ske efter det att beslutet vunnit laga kraft. Säkerhetspolisen ska svara för verkställigheten. Den beslutande myndigheten får dock bestämma att en annan myndighet ska ombesörja verkställigheten.

⁵ Senaste lydelse 2005:720.

till uppgift att föredra ärenden enligt denna lag besluta att verkställighet inte skall ske.

13 a §

Om den verkställande myndigheten finner att verkställigheten inte kan genomföras eller att ytterligare besked behövs, ska myndigheten underrätta den beslutande myndigheten om detta. Den beslutande myndigheten ska då pröva frågan om inhibition eller tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 10 §.

Innan regeringen prövar frågan om inhibition eller tidsbegränsat uppehållstillstånd ska ansvarigt statsråd eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, inhämta yttrande från Migrationsöverdomstolen. Därvid tillämpas 3 § tredje stycket.

Innan regeringen har prövat huruvida förordnande om inhibition eller tidsbegränsat uppehållstillstånd ska meddelas, får ansvarigt statsråd besluta att verkställighet inte ska ske.

Muntlig förhandling

13 b §

Migrationsöverdomstolen ska innan den yttrar sig enligt denna lag hålla muntlig förhandling. I fall som avses i 10 § fjärde och femte styckena, 11 § tredje och fjärde styckena, 11 a § andra stycket och 13 a § andra stycket behöver dock inte någon muntlig förhandling hållas, om en sådan är uppenbart obehövlig.

Vid en muntlig förhandling ska utlänningen höras. Migrationsöverdomstolen får bestämma att även andra än utlänningen ska höras vid förhandlingen. Utlänningen ska få tillfälle att ange sin ståndpunkt och att uttala

sig om de omständigheter som åberopas i ärendet.

När muntlig förhandling hålls innan Migrationsöverdomstolen yttrar sig enligt 3 §, 10 § femte stycket, 11 § fjärde stycket eller 11 a § andra stycket ska Säkerhetspolisen och Migrationsverket redogöra för omständigheterna i ärendet och ges tillfälle att ställa frågor till utlänningen och andra som hörs i ärendet. Säkerhetspolisen och Migrationsverket ska även lämna andra upplysningar som behövs för att genomföra förhandlingen.

13 c §

I ett ärende om förvar som handläggs av regeringen får ansvarigt statsråd eller den tjänsteman som statsrådet bestämmer, besluta om muntlig förhandling och uppdra åt Migrationsöverdomstolen att hålla den.

Vid en muntlig förhandling ska utlänningen höras. Regeringskansliet får bestämma att även andra personer än utlänningen ska höras. En representant för Regeringskansliet ska närvara vid förhandlingen.

Utlänningen ska vid förhandlingen få tillfälle att redogöra för sin ståndpunkt och uttala sig om de omständigheter som åberopas i ärendet.

14 §

Bedöms i fall som avses i 11 § risk föreligga för att utlänningen begår eller medverkar till brott mot rikets säkerhet eller brott som anges i 1 § första stycket 2 efter utgången av den i 12 § angivna treårsfristen, får anmälningsskyldighet beslutas även för tid efter denna frists utgång. På motsvarande grunder får förordnas att 19-22 §§ skall tillämpas på utlänningen för

Bedöms i fall som avses i 11 § eller 11 a § att det finns risk för att utlänningen begår eller medverkar till brott mot rikets säkerhet eller brott som anges i 1 § första stycket 2 efter utgången av den i 12 § angivna treårsfristen, får anmälningsskyldighet beslutas även för tid efter denna frists utgång. På motsvarande grunder får förordnas att 19-22 §§ ska tillämpas på

sådan tid, om risken avser brott som anges i 1 § första stycket 2.

utlännningen för sådan tid, om risken avser brott som anges i 1 § första stycket 2.

Frågor som avses i första stycket prövas av Stockholms tingsrätt på ansökan av Säkerhetspolisen. Beslut i en sådan fråga *skall* meddelas för en viss tid och högst tre år, räknat från den dag då beslutet *skall* börja tillämpas.

Frågor som avses i första stycket prövas av Stockholms tingsrätt på ansökan av Säkerhetspolisen. Beslut i en sådan fråga *ska* meddelas för en viss tid och högst tre år, räknat från den dag då beslutet *ska* börja tillämpas.

För förfarandet vid rätten gäller, utom i de hänseenden som anges i fjärde stycket, vad som är föreskrivet om mål som rör allmänt åtal för brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i sex månader.

Tvångsmedel enligt 24 och 25 kap. rättegångsbalken får inte tillgripas. En skriftlig berättelse eller en uppteckning eller upptagning av en sådan berättelse som avses i 35 kap. 14 § rättegångsbalken får återopas som bevis. Bestämmelsen i 14 kap. 5 § andra stycket andra meningen sekretesslagen (1980:100) gäller inte. Beslutet får grundas även på handlingar eller annat material som enligt första stycket samma paragraf inte får lämnas ut till parter.

23 §

Till fängelse i högst ett år eller, när omständigheterna är mildrande, till böter döms

1. den som hjälper en utlännning som är underkastad förbud enligt 4 § att komma in i Sverige,

2. den som hindrar eller försöker hindra verkställighet av ett beslut om utvisning enligt denna lag, eller

3. en utlännning som bryter mot anmälningsplikt som har beslutats enligt 11 eller 14 §.

3. en utlännning som bryter mot anmälningsplikt som har beslutats enligt 11, *11 a* eller 14 §.

För försök eller förberedelse till brott som avses i första stycket 1 döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Om en utlännning under den tid då han står under åtal för brott enligt första stycket 3 fortsätter att begå sådant brott, *skall* vad han gjort sig skyldig till före varje åtal anses som ett särskilt brott.

Om en utlännning under den tid då han står under åtal för brott enligt första stycket 3 fortsätter att begå sådant brott, *ska* vad han gjort sig skyldig till före varje åtal anses som ett särskilt brott.

27 §

I ärende angående utvisning eller anmälningsplikt enligt denna lag samt i ärende hos Migrationsverket eller regeringen angående beslut enligt 11 § *skall* offentligt biträde förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde saknas.

I ärende angående utvisning eller anmälningsplikt enligt denna lag samt i ärende hos Migrationsverket eller regeringen angående beslut enligt 11 *eller 11 a* § *ska* offentligt biträde förordnas för den som åtgärden avser, om det inte måste antas att behov av biträde

28 a §

Beslut av Säkerhetspolisen, Migrationsverket eller Regeringskansliet enligt denna lag får överklagas till Migrationsöverdomstolen när myndighetens beslut avser

- 1. fråga om offentligt biträde, eller*
- 2. ersättning i ett ärende som handläggs enligt denna lag.*

28 b §

Bestämmelserna i 9 och 12 §§ förvaltningslagen (1986:223) gäller i fråga om överklagande av Säkerhetspolisens, Migrationsverkets eller Regeringskansliets beslut om avvisande av ombud eller biträde eller om jäv.

Beslut av Regeringskansliet i frågor enligt första stycket får överklagas till Migrationsöverdomstolen.

28 c §

Migrationsverkets beslut enligt denna lag angående ersättning för kostnad för DNA-analys enligt 13 kap. 16 § utlänningslagen (2005:716) får överklagas till Migrationsöverdomstolen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2009.
  2. Om Säkerhetspolisen har ansökt om utvisning före ikraftträdandet tillämpas dock 1 § i sin äldre lydelse.

Förslag till lag om ändring i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar ska ha följande lydelse.

2 §¹

Regeringsrätten prövar

1. överklagande av kammarrätts beslut enligt förvaltningsprocesslagen (1971:291),

2. överklagande av annat beslut i förvaltningsärende som enligt lag eller enligt instruktion för kammarrätterna görs hos domstolen.

2. överklagande av annat beslut i förvaltningsärende som enligt lag eller enligt instruktion för kammarrätterna görs hos domstolen,

3. ansökning om resning och återställande av försutten tid i andra fall än som avses i 8 §,

4. ansökning om rättsprövning enligt rättsprövningslagen (2006:304) och 3 b § lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll,

5. framställning om beslut om förvar ska bestå enligt 14 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen (2005:716) och 9 a § lagen om särskild utlänningskontroll.

Regeringsrätten prövar ansökningar om resning och återställande av försutten tid i andra fall än som anges i 8 §. I 14 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen (2005:716) finns vidare bestämmelser om att Regeringsrätten i vissa fall prövar om beslut om förvar skall bestå.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2009.

¹ Senaste lydelse 2005:719.

Förteckning över remissinstanser (utdrag ur utkast till lagrådsremiss)

Efter remiss har yttrande över utdraget ur utkast till lagrådsremiss Genomförande av skyddsgrundsdirektivet och asylprocedurdirektivet – ärenden med säkerhetsaspekter avgetts av Riksdagens ombudsmän (JO), Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps, Expertgruppen för EU-frågor), Stockholms tingsrätt, Regeringsrättens ledamöter, Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Skåne län, Länsrätten i Göteborg, Justitiekanslern (JK), Domstolsverket, Rikspolisstyrelsen, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, Lunds universitet, Juridiska fakulteten och Sveriges advokatsamfund

Följande instanser har erbjudits att lämna yttrande men inte inkommit med något: Amnesty International, Caritas Sverige, Flyktinggruppernas och asylkommittéernas riksråd (FARR), Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar, Rädda Barnen, Svenska Röda Korset, Sveriges kristna råd, Swera – Svensk flyktinghjälp och FN:s flyktingkommissariat – UNHCR, Stockholm.